

UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA
Poučevanje, Poučevanje na razredni stopnji

Urška Štamcar

**RAZVIJANJE POIMENOVALNE ZMOŽNOSTI
Z DIDAKTIČNIMI IGRAMI PRI SLOVENŠČINI**

Magistrsko delo

Ljubljana, 2017

UNIVERZA V LJUBLJANI
PEDAGOŠKA FAKULTETA
Poučevanje, Poučevanje na razredni stopnji

Urška Štamcar

**RAZVIJANJE POIMENOVALNE ZMOŽNOSTI
Z DIDAKTIČNIMI IGRAMI PRI SLOVENŠČINI**

Magistrsko delo

Mentorica:izr. prof. dr. Marja Bešter Turk

Ljubljana, 2017

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem svoji mentorici izr. prof. dr. Marji Bešter Turk za strokovno pomoč in nasvete pri izdelavi magistrskega dela.

Zahvaljujem se ravnatelju Osnovne šole Toneta Pavčka, ki mi je omogočil opravljanje empiričnega dela in učiteljicama ter učencem 3. razreda za sodelovanje.

Posebna zahvala pa gre moji družini in fantu, ki so mi med celotnim študijem stali ob strani, me podpirali in spodbujali.

POVZETEK

Magistrsko delo obravnava razvijanje poimenovalne/besedne zmožnosti z didaktičnimi igrami pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina na razredni stopnji OŠ. Sestavljeno je iz teoretičnega in empiričnega dela. V teoretičnem delu sem izhajala iz sporazumevalne zmožnosti, katere sestavina je tudi jezikovna zmožnost, njena podsestavina pa poimenovalna/besedna zmožnost. Najprej sem predstavila pojem sporazumevalna zmožnost in njeno sestavo, nato pa, kaj je poimenovalna/besedna zmožnost ter kako jo razvijamo pri pouku. Predstavila sem pojem beseda, naštela in opisala sem pomenska razmerja med besedami, tvorjenje in stopnjevanje pridevnika ter predloge; to je nekaj učnih tem v zvezi z razvijanjem poimenovalne/besedne zmožnosti, ki se obravnavajo v 1. triletju osnovne šole. Nato sem predstavila igro, pomen igre, vlogo odraslega pri igri in naštela ter opisala vrste otroške igre. Potem sem se osredotočila na didaktično igro; predstavila sem pojem didaktična igra, naštela vrste didaktičnih iger in prednosti uporabe le-teh pri pouku. Pregledala sem učni načrt za slovenščino v OŠ in preverila, kaj je v njem zapisanega o uporabi didaktičnih iger pri pouku. Raziskala sem vlogo učitelja pri načrtovanju in izvedbi didaktičnih iger pri pouku. Z empiričnim delom sem želela ugotoviti, ali se učenci več naučijo pri pouku, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, ali pri klasičnem/frontalnem pouku. V ta namen sem izdelala sedem didaktičnih iger in jih preizkusila pri pouku. V raziskavo sem vključila učence dveh oddelkov 3. razreda. V enem oddelku sem snov poučevala z didaktičnimi igrami, v drugem pa sem iste učne teme poučevala na klasični/frontalni način. Učenci obeh oddelkov so nato rešili preizkus znanja. Učenci oddelka, v katerem sem uporabila didaktične igre, so izpolnili še anketo, opravila pa sem tudi intervju z njihovo učiteljico. Z empiričnim delom sem torej skušala dokazati, da se učenci pri pouku, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, naučijo snov enako ali celo bolje kot pri frontalnem pouku.

Ključne besede: slovenščina, jezikovni pouk, razvijanje poimenovalne zmožnosti, prvo vzgojno-izobraževalno obdobje, didaktična igra

ABSTRACT

The Master's thesis deals with the development of vocabulary skills using didactic games at the Slovene course at Primary School level. It consists of theoretical and empirical work. I based the theoretical part of the thesis on the notion of communicative competence and its components, linguistic ability and vocabulary skills. After introducing the concept of communicative competence and its composition, I further presented what the vocabulary skills are and how they should be developed in the classroom.

I presented the concept of a word, I listed and described the semantic relationships between words, and the formation and comparison of adjectives and prepositions; these are some of the learning topics related to developing vocabulary skills that are learned in the first three years of Primary School. Then I presented a concept of game, its purpose and the role of the adult in it, and I also listed and described different types of children's games. Afterwards I focused on didactic games; I introduced the concept of didactic games, listed different types of it as well as benefits of using them in the classroom. I reviewed the curriculum for Slovenian language in Primary Schools and examined what it says on the use of didactic games in teaching. I explored the role of a teacher in the planning and implementation of didactic games in the classroom.

In the empirical part I aimed to find out whether students learn more during lessons using didactic games or using classical/frontal teaching. For this purpose I made seven didactic games myself and tried them out in the classroom. I included students of two third grade classes in the study. In one class I taught target material with didactic games while in the other class I taught in the classical/frontal way. Students of both classes later wrote a test. Students with whom I used didactic games completed the additional survey, and I also interviewed their teacher. With the empirical work I therefore tried to prove that the students who learnt using didactic games learnt the target material just as well or even better than those whose lessons were based on frontal teaching.

Keywords: Slovenian language, language classes, developing vocabulary skills, first educational period, didactic game

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	1
2 TEORETIČNI DEL	3
2.1 SPORAZUMEVALNA ZMOŽNOST	3
2.1.1 Poimenovalna zmožnost	4
2.1.2 Razvijanje sporazumevalne zmožnosti pri pouku slovenščine	5
2.1.2.1 Razvijanje poimenovalne zmožnosti.....	6
2.2 BESEDA	7
2.2.1 Kaj je beseda?	7
2.2.2 Pomen besede.....	7
2.2.3 Pomenska razmerja med besedami	8
2.2.4 Besedne vrste	8
2.2.5 Kako se obravnava beseda v 1. triletju osnovne šole?.....	10
2.3 IGRA	11
2.3.1 Kaj je igra?	11
2.3.2 Osnovne značilnosti igre.....	13
2.3.3 Pomen igre	14
2.3.4 Vrste otroške igre	14
2.3.5 Vloga odraslega	18
2.4 DIDAKTIČNA IGRA	19
2.4.1 Kaj je didaktična igra?	19
2.4.2 Vrste didaktičnih iger.....	20
2.4.3 Prednosti uporabe didaktičnih iger pri pouku	23
2.4.4 Opredelitev didaktične igre v učnem načrtu za slovenščino.....	25
2.4.5 Vloga učitelja	25
3 EMPIRIČNI DEL	27
3.1 OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA.....	27
3.2 CILJI RAZISKAVE	27
3.3 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA	27
3.4 METODA IN RAZISKOVALNI PRISTOP	28
3.4.1 Vzorec	28
3.4.2 Opis postopka zbiranja podatkov	28

3.4.3 Postopki obdelave podatkov	29
3.5 REZULTATI IN INTERPRETACIJA	30
3.5.1 Analiza učnih ur	30
3.5.1.1 Analiza učnih ur v 3. a-razredu	30
3.5.1.2 Analiza učnih ur v 3. b-razredu	33
3.5.2 Analiza uporabe didaktičnih iger	38
3.5.3 Analiza preizkusa znanja	39
3.5.4 Analiza ankete	46
3.5.5 Analiza intervjuja	51
4 SKLEP	53
5 ZAKLJUČEK	55
6 VIRI IN LITERATURA	56
7 PRILOGE	58

KAZALO SLIK

Slika 2: Učenci med igranjem igre <i>lov za zakladom</i>	34
Slika 1: Učenci med igranjem igre <i>petka</i>	34
Slika 3: Učenci med igranjem igre <i>domine</i>	35
Slika 4: Učenci med igranjem igre <i>bingo</i>	35
Slika 5: Učenci med igranjem igre <i>štiri v vrsto</i>	36
Slika 6: Učenci med igranjem igre <i>kolo sreče</i>	37
Slika 7: Učenci med igranjem igre <i>črni kos</i>	38

Opomba: Vse slike so moje avtorsko delo.

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Rezultati 1. naloge	39
Preglednica 2: Povprečno število doseženih točk pri 1. nalogi	39
Preglednica 3: Rezultati 2. naloge	40
Preglednica 4: Povprečno število doseženih točk pri 2. nalogi	40
Preglednica 5: Rezultati 3. naloge	41
Preglednica 6: Povprečno število doseženih točk pri 3. nalogi	41
Preglednica 7: Rezultati 4. naloge	41
Preglednica 8: Povprečno število doseženih točk pri 4. nalogi	42
Preglednica 9: Rezultati 5. naloge	42
Preglednica 10: Povprečno število doseženih točk pri 5. nalogi	43
Preglednica 11: Rezultati 6. naloge	43
Preglednica 12: Povprečno število doseženih točk pri 6. nalogi	44
Preglednica 13: Rezultati 7. naloge	44
Preglednica 14: Povprečno število doseženih točk pri 7. nalogi	45
Preglednica 15: Anketiranci glede na spol	46
Preglednica 16: Najpogostejši odgovori učencev o tem, kaj jim je bilo všeč pri tem načinu dela	47

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Mnenje anketirancev o načinu dela	47
Graf 2: Mnenje anketirancev o pogostosti načina dela pri slovenščini	48
Graf 3: Mnenje anketirancev o pogostosti načina dela pri drugih predmetih	48
Graf 4: Mnenje anketirancev o tem, če bi želeli večkrat delati na tak način	49
Graf 5: Mnenje anketirancev o igrah	49
Graf 6: Mnenje anketirancev o najljubši igri	50
Graf 7: Mnenje anketirancev o tem, ali so se veliko naučili	50

1 UVOD

Veliko ljudi je mnenja, da otroci nimajo nobenega dela in da se cele dneve samo igrajo. Vendar pa pri tem pozabljajo in se ne zavedajo, kako zelo pomembna je igra. Zavedati se moramo, da igra ni izguba časa. Z igro se otrok razvija in uči.

Igra je osnovna otrokova dejavnost (Umek, Mikac, Lenarčič in Marčeta, 2012). Bognar (1987) pravi, da za otroke to ni zabava in razvedrilo v našem pomenu besede, temveč je zanje igra resna zadeva. Igra pomembno vpliva na vsa področja otrokovega razvoja. Je pogoj za otrokov zdrav telesni in duševni razvoj. Otroci ob igri pridobivajo intelektualne, govorne, čustvene, moralne, socialne, gibalne izkušnje. Z igro otrok torej pridobiva raznovrstne izkušnje, krepi in razvija svoje sposobnosti in osebnost kot celoto (Čas in Krajnc, 2015). Otrok se ob igri uči, to je namreč zanj naraven način učenja. Zanj igra in učenje nista nasprotji (Stoppard, 1992).

Učenje in vzgoja z igro sta učinkovita, zato je igra nepogrešljiva tudi v času šole (Softič, 2010). Zmotno je misliti, da je igra značilna le za predšolske otroke in da se z dnem, ko otrok začne obiskovati šolo, ne igra več. Tudi šolar se igra in potrebuje veliko časa za igro. Zato je nujno, da učencem v šoli omogočimo igro in jo spodbujamo. Veliko je vsebin, ki bi jih učenec spontano lažje in uspešneje usvojil z igro, kot pa to lahko dosežemo s klasičnem poučevanjem (Horvat in Magajna, 1987).

V šoli uporabljamo posebne igre – didaktične igre. Didaktična igra je igra z določeno nalogo ali ciljem (Pečjak, 2009). Didaktične igre otroke motivirajo in zato se jih učenci zelo radi igrajo. Kamenov poudarja, da pravilno vključevanje igre v vzgojni proces pomeni, da vzgojni pomen igre pozna le učitelj, medtem ko se ga otrok, ki se igra, niti ne zaveda niti ni to njegov cilj (1981, v Marjanovič Umek in Zupančič, 2006). Pouk z didaktičnimi igrami pomeni za učitelja in učence dragocen pristop k doseganju zastavljenih ciljev, ker spodbuja številne dejavnosti, ki so prilagojene otrokovim razvojnim značilnostim in zmožnostim. Poleg tega pouk z didaktičnimi igrami omogoča neomejene možnosti prilagajanja ciljev otrokom z različnimi potrebami, sposobnostmi, interesi oz. omogoča razvoj potencialov, ki jih ima posamezen otrok (Čampa, Kepec, Kežman - Počkaj in Skok, 2000).

O didaktični igri so pisali že številni avtorji (Bognar, 1987; Horvat, Magajna, 1987; Marjanovič Umek, Zupančič 2006; Čas, Krajnc, 2015 idr.) in potrdili, da je didaktična igra primerna učna metoda.

Magistrsko delo obravnava razvijanje poimenovalne/besedne zmožnosti z didaktičnimi igrami pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina.

Sestavljeno je iz teoretičnega in empiričnega dela. Teoretični del obsega štiri večja podpoglavja – podpoglavje o sporazumevalni zmožnosti, podpoglavje o besedi, podpoglavje o igri ter podpoglavje o didaktični igri. Vsako od teh podpoglavij obsega še nadaljnja podpoglavja. V empiričnem delu pa predstavljam poglobljeno raziskavo o uporabi didaktičnih iger pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina na razredni stopnji OŠ. Izdelala sem sedem didaktičnih iger, vsebinsko povezanih z razvijanjem poimenovalne zmožnosti. V enem oddelku sem snov poučevala z didaktičnimi igrami, v drugem pa iste učne teme na klasični/frontalni način. Poskušala sem dokazati, da se učenci enako dobro ali še več naučijo pri pouku, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, kot pri frontalnem pouku. Na podlagi

Štamcar, U. Razvijanje poimenovalne zmožnosti z didaktičnimi igrami pri slovenščini. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, 2017.

analize učnih ur, didaktičnih iger, preizkusa znanja, anketnih vprašalnikov in intervjuja so zbrani podatki oz. rezultati prikazani s preglednicami, grafi in opisno. V sklepnem delu so zapisani odgovori na raziskovalna vprašanja. Sledi zaključek, v katerem sem povzela vse ključne ugotovitve ter predstavila ideje za nadaljnje delo.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 SPORAZUMEVALNA ZMOŽNOST

Razvijanje sporazumevalne zmožnosti je eden temeljnih ciljev pouka slovenščine v OŠ (Program 2011). Sporazumevalna zmožnost je zmožnost kritičnega sprejemanja besedil raznih vrst ter zmožnost tvorjenja ustreznih, razumljivih, pravih in učinkovitih besedil raznih vrst. Gre torej za zmožnost sporočevalca in prejemnika besedil, da sodelujeta v dvosmernem ter v enosmernem sporazumevanju. (Bešter Turk, 2011)

Sporazumevalna zmožnost sestoji iz naslednjih gradnikov/sestavlin (prav tam):

- iz motiviranosti za sprejemanje in sporočanje,
- iz stvarnega/enciklopedičnega znanja prejemnika in sporočevalca,
- iz jezikovne zmožnosti prejemnika in sporočevalca,
- iz pragmatične/slogovne/empatične zmožnosti prejemnika in sporočevalca,
- iz zmožnosti nebesednega sporazumevanja prejemnika in sporočevalca,
- iz metajezikovne zmožnosti prejemnika in sporočevalca.

Motiviranost za sprejemanje in sporočanje

Človeško sporazumevanje je zavestno dejanje. Človek se zanj odloči, torej se odzove na svoje hotenje po sporazumevanju. Sporazumevanje je namerno dejanje. Človek namreč sprejema in sporoča besedila z določenim namenom. Sprejemanje in tvorjenje besedila torej poteka le, če se človek zanju odloči, torej če ima željo po sporazumevanju – če je zanju motiviran. (prav tam)

Stvarno/enciklopedično znanje prejemnika in sporočevalca

Besedila, ki jih sprejemamo oz. tvorimo, o nečem govorijo. Če o temi svojega ali tujega besedila veliko vemo, lažje, učinkoviteje in kakovostneje sprejemamo oz. tvorimo besedilo. Ljudje imamo po navadi precej razčlenjeno sliko predmetnosti – tj. znanje o bitjih, predmetih, pojavih, procesih in njihovih odnosih. To je rezultat prejemnikovih/sporočevalčevih izkušenj, njegovih interesov, njegove spoznavne zmožnosti itd. ter je v tesni povezavi z razvijanjem jezikovne zmožnosti. (prav tam)

Jezikovna zmožnost prejemnika in sporočevalca

Jezikovna zmožnost je obvladanje oz. znanje danega besednega jezika. Zgrajena je iz poimenovalne/besedne/slovarske, upovedovalne/skladenjske/slovnične, pravorečne in pravopisne zmožnosti. (prav tam)

»Poimenovalna/besedna/slovarska zmožnost odraža sporočevalčevo zmožnost poimenovanja prvin predmetnosti (bitij, stvari), njihovih lastnosti, njihove vrste, njihove količine, njihovega dejanja/stanja, sporočevalčevih miselnih procesov (vrednotenja, hotenja, prepričanja, doživljanja ...) itd. z besedami in stalnimi besednimi zvezami. Za prejemnika pa pomeni zmožnost razumevanja besed in stalnih besednih zvez, tj. da besede in stalne besedne zveze v njem vzbudijo pravilno predstavo določene prvine predmetnosti.« (prav tam, str. 122)

Štamcar, U. Razvijanje poimenovalne zmožnosti z didaktičnimi igrami pri slovenščini. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, 2017.

Upovedovalna/skladenjska/slovnična zmožnost je za sporočevalca zmožnost tvorjenja besednih zvez, povedi, zvez povedi in zvez replik, za prejemnika pa zmožnost razumevanja besednih zvez, povedi, zvez povedi in zvez replik. (Bešter Turk, 2011)

Pravorečna zmožnost pomeni obvladanje prvin in pravil zborne izreke. To je zmožnost sporočevalca, da govori knjižno in zmožnost prejemnika, da sprejema besedila v knjižnem jeziku. (prav tam)

Pravopisna zmožnost pomeni obvladanje pisanja besed/povedi/besedil. To je zmožnost pisca, da pretvarja glasove, besede, povedi iz slušnega v vidni prenosnik in zmožnost bralca, da obvlada branje besed/povedi/besedil, da torej pretvarja črke, besede, povedi iz vidnega v slušni prenosnik. Pisec besedil v slovenščini mora obvladati črke, njihovo vlogo v glasovni pisavi, meje besed in pravopisna pravila, orientacijo na papirju. Bralec besedil v slovenščini pa mora poznati smer branja/pisanja, vlogo črk, glasovno vrednost črk, vlogo presledkov, vlogo ločil, vlogo velike začetnice, vlogo odstavkov itd. (prav tam)

Pragmatična/slogovna/empatična zmožnost prejemnika in sporočevalca

Sprejemanje in tvorjenje besedil potekata v danih okoliščinah. Prejemnik in sporočevalec morata pri sprejemanju oz. tvorjenju besedila razmišljati tudi o okoliščinah, v katerih je nastalo besedilo oz. v katerih bo besedilo sprejeto, ter se morata nanje ustrezno odzvati. Pri razumevanju oz. tvorjenju besedila morata torej upoštevati okoliščine, kajti le tako bo prejemnik besedilo ustrezno razumel, sporočevalec pa tvoril ustrezno besedilo. (prav tam)

Zmožnost nebesednega sporazumevanja prejemnika in sporočevalca

Prejemnik in sporočevalec naj bi imela razvito tudi zmožnost nebesednega sporazumevanja. Ta obsega razumevanje nebesednih sporočil in nebesednih spremljevalcev govorjenja/pisanja ter tvorjenje nebesednih sporočil in smiselno uporabo nebesednih spremljevalcev govorjenja/pisanja. (prav tam)

Metajezikovna zmožnost prejemnika in sporočevalca

Metajezikovna zmožnost omogoča učinkovitejše sporazumevanje. Metajezikovna zmožnost prejemnika in sporočevalca je teoretično znanje o sprejemanju/sporočanju, o besedilnih vrstah, o jeziku, o slogu ipd. To je zmožnost jezikoslovnega poimenovanja vrst sporazumevanja, besedil, besed in povedi, zmožnost navajanja lastnosti in sestave sporazumevanja, besedil, besed in povedi, zmožnost navajanja slovničnih, pravorečnih, pravopisnih in slogovnih pravil danega jezika. (prav tam)

2.1.1 Poimenovalna zmožnost

Sestavina sporazumevalne zmožnosti je jezikovna zmožnost, njena podsestavina pa poimenovalna/besedna zmožnost.

»Poimenovalna/besedna/slovarska zmožnost odraža sporočevalčevo zmožnost poimenovanja prvin predmetnosti (bitij, stvari), njihovih lastnosti, njihove vrste, njihove količine, njihovega dejanja/stanja, sporočevalčevih miselnih procesov (vrednotenja, hotenja, prepričanja, doživljanja ...) itd. z besedami in stalnimi besednimi zvezami. Za prejemnika pa pomeni

zmožnost razumevanja besed in stalnih besednih zvez, tj. da besede in stalne besedne zveze v njem vzbudijo pravilno predstavo določene prvine predmetnosti.« (prav tam, str. 122)

2.1.2 Razvijanje sporazumevalne zmožnosti pri pouku slovenščine

Sporazumevalna zmožnost je relativna in se lahko razvija. Ključni dejavnik uspešnega razvoja sporazumevalne zmožnosti je posameznikovo sodelovanje v okviru sporazumevalnih dejavnosti: poslušanja, govorjenja, branja in pisanja. Sporazumevalna zmožnost se torej razvija z rabo. (Bešter Turk, 2011)

Sporazumevalno zmožnost učenci razvijajo načrtno in sistematično pri jezikovnem pouku, in sicer s sodelovanjem v sporazumevalnih dejavnostih – s poslušanjem, govorjenjem, branjem in pisanjem. (prav tam)

V učnem načrtu za slovenščino (Program 2011) so navedeni učni cilji, ki usmerjajo dejavnosti učencev pri razvijanju sporazumevalne zmožnosti. Cilji so pri posameznih sporazumevalnih dejavnostih napisani po sklopih, in sicer so najprej navedeni cilji pri dvosmernem sporazumevanju, nato pa pri enosmernem. Posebna sklopa sta namenjena določeni vrsti branja in pisanja. Učenci pri pouku razvijajo tudi sestavine sporazumevalne zmožnosti, jezikovno zmožnost (tj. poimenovalno, upovedovalno, pravorečno, pravopisno), zmožnost nebesednega sporazumevanja, pragmatično in metajezikovno zmožnost. Razvijanje sporazumevalne zmožnosti neposredno vključuje razvijanje jezikovne, pragmatične in metajezikovne zmožnosti ter zmožnosti nebesednega sporazumevanja, posredno pa tudi motiviranosti in stvarnega znanja. (prav tam)

Učenci pri jezikovnem pouku razvijajo sporazumevalno zmožnost tako, da (prav tam):

1. sprejemajo (poslušajo oz. gledajo/berejo) dvogovorna in enogovorna besedila raznih vrst,
2. tvorijo (govorijo/pišejo) dvogovorna in enogovorna besedila raznih vrst,
3. sistematično razvijajo gradnike/sestavine sporazumevalne zmožnosti.

M. Bešter Turk (2011) poudarja, da učenci razvijajo sporazumevalno zmožnost sistematično in transakcijsko. To pomeni, da učitelj ne posreduje učencem svojega znanja o tem, kako se sporazumevamo, učenci pa so pri tem bolj ali manj pasivni, temveč nasprotno – aktivni so predvsem učenci. Ti opazujejo dano dejavnost ali jezikovni pojav ter z lastno miselno dejavnostjo in upoštevanjem izkušenj in predznanja sami gradijo znanje o besedilu ter spoznavajo proces sporazumevanja.

Pri razvijanju sporazumevalne zmožnosti je značilen induktivni način obravnave, tj. od konkretnega k splošnemu. Pri takem načinu dela je učiteljeva vloga usmerjevalna. To pomeni, da učitelj (prav tam):

- vodi delo; kar pomeni, da ga načrtuje problemsko in usmerja raziskovalno, pri tem pa upošteva učenčeva pričakovanja, izkušnje, predznanje in načine razmišljanja,
- spodbuja učence k samostojnemu in aktivnemu razvijanju raznih zmožnosti in pridobivanju znanja ter se z njimi pogovarja o pridobljenem znanju in procesu njegovega pridobivanja,
- skrbi za prijazne odnose v razredu in spodbuja sodelovalno učenje,

- načrtuje in izvaja preverjanje in ocenjevanje sporazumevalne zmožnosti učencev.

2.1.2.1 Razvijanje poimenovalne zmožnosti

Otroci vstopijo v šolo z različnim jezikovnim predznanjem. Prihajajo namreč iz različnih okolij, zato imajo nekateri šibkejše, drugi pa boljše jezikovno znanje. T. Rozman (2010) navaja, da učenci z boljšim jezikovnim znanjem in bogatejšim besednim zakladom ob vstopu v šolo tudi med šolanjem lažje usvajajo nove besede in imajo praviloma boljši učni uspeh, ker lažje razumejo nove vsebine in ker pri učenju besedišča zmorejo ustvarjati povezave med starimi in novimi besedami. Pomembno je torej, da šola oz. učitelji odpravijo primanjkljaj pri otrocih, ki imajo skromno znanje besedišča, hkrati pa omogočijo nadaljnji razvoj učencem, ki že imajo bogat besedni zaklad.

V šoli se besedišče razvija z neposrednim učenjem in z raznimi usmerjenimi nalogami. Pri usvajanju besedišča je pomembno, da so učenci aktivni, učitelj pa le daje navodila in učence usmerja. Pri tem je pomembna postopnost in sistematičnost ter uporaba različnih strategij za učenje besed. (Rozman, 2010)

V nadaljevanju bom naštel nekatere strategije za neposredno učenje besed. Z njimi učenec usvoji besedo na ravni razumevanja in na ravni rabe tako, da se z njo v ustreznem kontekstu sreča vsaj šestkrat (Pynter idr., 2005, v Rozman, 2010):

1. Učitelj predstavi novo besedo in preveri njeno poznavanje

Ko učitelj predvideva, da je neka beseda za učenca še neznana, mora najprej preveriti, ali jo je učenec morda že kdaj slišal in ali pozna njen pomen. S tem ugotovi, kakšno je učenčevo poznavanje besede in na podlagi tega določi naslednje korake učenja.

2. Učitelj razloži pomen besede

Učitelj najprej razloži pomen besede. Pomen besede lahko pove ali jo napiše na tablo, jo uporabi v krajši zgodbi ali učencem ponudi zgled rabe. Šele ko učitelj učencem razloži pomen besede, jim lahko da naloge za podrobnejše spoznavanje neznane besede. Vsebino vedno povezuje z že usvojenim znanjem učencev ali z njihovimi izkušnjami, da je razlaga razumljiva.

3. Učenci sami oblikujejo razlago besede

Učitelj učencem ponudi določene strategije za razlago in boljše razumevanje obravnavane besede. Ena od teh je uporaba vprašanj in nedokončanih povedi, ki jih morajo učenci dopolniti. Naslednja strategija je postavljanje vprašanj učencem. Mlajši, kot so učenci, krajša in manj zapletena vprašanja mora postavljati učitelj. Zahtevati mora konkretne odgovore. Učencem lahko dodatno olajša nalogo s slikovnim gradivom. Pri starejših učencih pa lahko zastavi tudi vprašanja, povezana z njihovimi občutki in zaznavanjem okolja, ter o dogodkih, ki jih spominjajo na besedo.

4. Učenci vizualno predstavijo besedo

Učenci morajo na podlagi jezikovnih podatkov o določeni besedi oblikovati njeno vizualno podobo. Pri tem lahko rišejo ponazoritve nove besede, rišejo asociacije ob novi besedi ali se igrajo pantomimo.

5. Učenci poglobijo razumevanje besede

Te naloge so namenjene poglobitvi in razširitvi vedenja o neki besedi in povezavi besede z že usvojenim besediščem. Naloge vključujejo iskanje podobnosti med besedami, učenci razvrščajo besede glede na njihove značilnosti v kategorije, določajo skupne pomenske sestavine besed in iščejo pomenske povezave med njimi.

6. Učenci sodelujejo pri leksikalnih igrah

Leksikalne igre učencem predstavljajo dodatno izkušnjo z besedami. So zabavne in pomagajo pri zapomnitvi besed in njihovih pomenov. Takšne igre so: pesmi, uganke, kvizi, križanke itd.

2.2 BESEDA

2.2.1 Kaj je beseda?

Za človeka je temeljno sredstvo sporazumevanja besedni jezik. Besedni jezik je dogovorjeni sestav (sistem) besednih znamenj in pravil za tvorjenje ustnih in pisnih besedil. Temeljna enota besednega jezika pa je beseda. Besede so dogovorjena znamenja iz glasov ali črk, s katerimi kaj poimenujemo. (Bešter Turk idr., 2004) Beseda je dogovorjeno ime/poimenovanje česa. Vsaka beseda kaj pomeni, ima torej dogovorjen pomen. Ker pa besede izgovarjamo ali zapisujemo, pa imajo besede poleg pomena tudi t. i. tvarno stran. Tudi ta je natančno določena oz. dogovorjena. Beseda torej sestoji iz glasov oz. črk, ki si sledijo v določenem zaporedju, med katere ne smemo ničesar vriniti in ničesar izpustiti. Glasove oz. črke dane besede izgovarjamo oz. pišemo skupaj in jih s premorom oz. presledkom ločimo od druge besede. Beseda je torej dogovorjeno ime česa, ki ima dogovorjen pomen in dogovorjeno tvarno stran. (Križaj Ortar idr., 2005)

2.2.2 Pomen besede

Vsaka beseda ima določen pomen. Pomeni kaj konkretnega ali abstraktnega. Nekatere besede imajo samo en pomen (enopomenke), druge jih imajo več (večpomenke). V naravnih jezikih prevladujejo večpomenske besede, in sicer je tako zato, ker si ljudje za nove predmete, pojme niso izmišljali novih besed, temveč so na podlagi njihove podobnosti ali povezanosti z že poimenovanimi predmeti uporabili že znano poimenovanje in tako že znani besedi dodali nov pomen. Enopomenskih besed je v jeziku manj, ker se jim pomen pogosto širi. Kljub temu pa je v jeziku še vedno velika skupina besed, ki imajo samo en pomen. To so strokovne besede, s katerimi strokovnjaki poimenujejo predmetnost svoje stroke. V vsakem jeziku najdemo še besede, ki imajo različen pomen in podobno tvarno stran. Besede, ki imajo zelo podobno

tvarno stran (ki torej zvenijo podobno), so blizuzvočnice (paronimi). Čeprav so si na zunaj podobne, nimajo podobnega pomena. (Križaj Ortar idr., 2005)

2.2.3 Pomenska razmerja med besedami

Besede so medsebojno povezane na različne načine. Med besedami obstajajo razna pomenska razmerja. Ločimo (Križaj Ortar idr., 2005):

- a) SOPOMENKE (sinonimi) so besede, ki imajo enak ali zelo podoben pomen. Poznamo veliko sopomenk, vendar pa vseh sopomenk ne smemo uporabiti v vseh okoliščinah. Sopomenke imajo namreč različno slogovno vrednost. Nekatere so nezaznamovane (nevtralne), zato jih lahko uporabljamo v vseh okoliščinah, druge pa so zaznamovane, zato jih ne smemo uporabljati kadar koli in kjer koli, temveč le v določenih okoliščinah.
- b) PROTIPOMENKE (antonimi) so besede z nasprotnim pomenom. Protipomenke uporabljamo, kadar primerjamo nasprotni lastnosti, dejanja itd. Nasprotni pomen lahko izrazimo s posebno besedo, včasih pa tako, da izhodiščni besedi dodamo prepono ne-.
- c) NADPOMENKE (hipernimi) so besede s širšim pomenom. Pogosto jih uporabljamo pri razlaganju pojmov, torej pri tvorjenju definicij, v katerih pojem uvrstimo v skupino pojmov.
- d) PODPOMENKE (hiponimi) so besede z ožjim pomenom. S podpomenkami poimenujemo predstavnika skupine.
- e) BESEDNA DRUŽINA, ki jo sestavljajo besede z istim oz. skupnim korenem.
- f) TEMATSKO POLJE sestavljajo besede, ki so tematsko povezane.

2.2.4 Besedne vrste

Glede na pomenske lastnosti besed in njihove tipične vloge v stavku delimo besede v besedne vrste. Besednih vrst oz. skupin besed z enakimi pomenskimi lastnostmi in z enako vlogo v stavku je osem (Križaj Ortar idr., 2005). To so (prav tam):

a) SAMOSTALNIŠKA BESEDA

Samostalniške besede so besede, ki poimenujejo bitja, reči ali pojme. Samostalniške besede delimo v tri podvrste: samostalnike, posamostaljene pridevnike in samostalniške zaimke. Samostalniki so tiste besede, s katerimi neposredno poimenujemo bitja, reči ali pojme. Posamostaljeni pridevniki so prvotni pridevniki, ki so zaradi izpuščenega samostalnika dobili vrednost samostalniških besed, ohranili pa so pridevniško sklanjatev. Samostalniški zaimki pa so besede, ki posredno poimenujejo bitja, stvari ali pojme.

b) PRIDEVNIŠKA BESEDA

Pridevniške besede so besede, ki ne poimenujejo prvin stvarnosti, temveč njihove lastnosti, vrsto, svojino ali količino. Pridevniške besede torej stojijo ob samostalniških besedah ter jih pomensko določajo. Pridevniške besede pridevamo k samostalniškim besedam ter te tako

pomensko dopolnjujemo. Glede na to, kaj poimenujejo in kako to delajo, jih delimo v tri skupine: pridevniki, števnik in pridevniški zaimki.

Pridevniki so besede, ki neposredno poimenujejo lastnost, vrsto ali pripadnost prvine predmetnosti. Ločimo tri vrste pridevnikov: lastnostni, vrstni ali svojilni. Števniki so besede, s katero kaj štejemo. S števnik neposredno poimenujemo količino ali položaj prvine v vrsti oz. skupini. Pridevniški zaimki pa so tiste besede, ki posredno poimenujejo lastnost, vrsto, svojino ali količino prvin. Pridevniški zaimki so glede na to, kaj poimenujejo, štirih vrst: lastnostni, vrstni, svojilni ali količinski.

S pridevniki neposredno poimenujemo lastnost, vrsto ali svojino, s števnik pa količino. S pridevniškimi zaimki pa vse to poimenujemo posredno.

Pridevniške besede stojijo ob samostalniških besedah ter jih pomensko določajo. Za pridevniške besede je značilno, da:

- nimajo lastnega (stalnega) spola, ampak se v spolu ujemajo s spolom samostalniških besed, ki jih pomensko določajo;
- nimajo lastnega števila, ampak se tudi glede tega prilagajo številu samostalniških besed;
- se tako kot samostalniške besede, pregibajo, in sicer sklanjajo.

Pridevniška beseda se torej s samostalnikom ujema v sklonu, spolu in številu.

Pridevniki so besede, ki neposredno poimenujejo lastnost, vrsto ali pripadnost prvine predmetnosti. Ločimo tri vrste pridevnikov: lastnostni, vrstni ali svojilni. Lastnostni so tisti pridevniki, po katerih vprašujemo s *kakšen*; poimenujejo namreč lastnost prvine predmetnosti, npr. barvo, obliko, mero, snovnost, vremenskost, sporočevalčevo presojo kakovosti, stanje.

Lastnostni pridevniki lahko poimenujejo različne stopnje iste lastnosti, zato pravimo, da jih lahko stopnjujemo. Ločimo dve vrsti stopnjevanja: tristopenjsko in dvostopenjsko. Pri dvostopenjskem stopnjevanju imamo poleg osnovne stopnje samo eno neosnovno stopnjo (elativ), ki jo izražamo z obrazilom *pre-*. Pri tristopenjskem stopnjevanju pa imamo poleg osnovne stopnje (osnovnik) dve neosnovni stopnji: višjo (primernik/komparativ) in najvišjo (presežnik/superlativ). Neosnovni stopnji izražamo na dva načina, in sicer z obrazilom ali s prislovom *bolj/najbolj*.

c) GLAGOL

Glagol je beseda, s katero poimenujemo dejanje, dogajanje, zaznavanje, stanje ipd.

d) PRISLOV

Prislovi so besede, ki poimenujejo kraj, čas, način ali vzrok dejanja. Glede na to ločimo štiri vrste prislovov: krajevne, časovne, načinovne in vzročne.

e) PREDLOG

Predlogi so besede, ki poimenujejo neenakovredna razmerja med besedami ali besednimi zvezami. Vplivajo na sklonsko obliko izraza za seboj.

Večina predlogov poimenuje prostorsko razmerje (npr. pri materi, v železarni, pred hišo, med stoloma); nekateri med njimi poimenujejo še katero drugo razmerje, zlasti časovno (npr. v

mladosti, pred vojno, med ogledom), redkeje načinovno (npr. plavati po žabje) ali vzročno (npr. jokati od sreče).

Predlog in beseda (oz. besedne zveza), ki mu sledi v določenem sklonu, tvorita t. i. predložno zvezo. Predlogov ne sklanjamo in ne spregamo; torej spadajo med nepregibne besede. Predložne zveze pogosto izgovarjamo napačno, zato je pomembno vedeti, da predloge sicer pišemo ločeno od naslednje besede, izgovarjamo pa jih povezano; to še zlasti velja za nezložne predloge (v, z/s, k/h), le-te ne smemo podaljševati s polglasnikom ter izgovarjati ločeno.

f) VEZNIK

Veznik je beseda, ki poimenuje logična razmerja med prvinami predmetnosti in ne vpliva na obliko besede za seboj. Vezniki poimenujejo enakovredna oz. priredna in neenakovredna oz. podredna razmerja. Ločimo torej dve vrsti veznikov: priredne in podredne.

g) ČLENEK

Členki so besede, ki poimenujejo sporočevalčevo presojo stvarnosti, večjo ali manjšo stopnjo njegovega prepričanja o čem, njegovo pritrjevanje, zanikanje ali vpraševanje.

h) MEDMET

Medmet je beseda, ki neposredno izraža sporočevalčevo doživljanje stvarnosti. Medmeti so treh vrst: razpoloženski, posnemovalni ali velelni.

2.2.5 Kako se obravnava beseda v 1. triletju osnovne šole?

V učnem načrtu za slovenščino (Program 2011) so napisani naslednji učni cilji, ki so vezani na obravnavo besede v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju.

Učenci:

- pišejo besede in preproste enostavčne povedi s tiskanimi in pisanimi črkami,
- glasno berejo besede, enostavčne povedi in kratka preprosta besedila, napisana s tiskanimi in pisanimi črkami,
- pišejo besede in preproste enostavčne povedi s pisanimi črkami,
- spoznavajo, usvajajo in utrjujejo zapis besed z nekritičnimi glasovi in zapis besed s kritičnimi glasovi,
- spoznavajo, usvajajo in utrjujejo ločeno pisanje predloga in naslednje besede in ločeno pisanje nikalnice pred glagolom,
- razlagajo dane besede/besedne zveze,
- poimenujejo bitja/predmete idr. v svoji okolici/na sliki idr. s knjižnimi besedami,
- navajajo besede iz istega tematskega polja, besede z nasprotnim, enakim/podobnim, ožjim ali širšim pomenom,
- ob zgledu tvorijo manjšalnice/ljubkovalnice, ženski par moškemu, samostalniške izpeljanke za živega in neživega vršilca dejanja, za dejanje in za prostor dejanja, pridevniške izpeljanke za svojino in za snovnost ipd.,

- opazujejo bitja/predmete (na sliki) in izražajo njihove količine s števniki oziroma s prislovi mere, ob tem pa pravilno slovnično oblikujejo samostalnice in povedke ob količinskem izrazu,
- opazujejo bitja/predmete (na sliki), sprašujejo po njihovem položaju oziroma premikanju s pravilnim vprašalnim prislovom ter izražajo njihov položaj s pravilnim predlogom in pravilno sklonsko obliko samostalnika za njim,
- opazujejo bitja/predmete (na sliki), določajo stopnjo lastnosti ter njeno izražanje z obrazilno stopnjevanimi pridevniki,
- opazujejo dogodek ter izražajo njegova dejanje glede na čas sporočanja (s časovnimi prislovi zdaj/prej/potem in z glagolskimi časovnimi oblikami) ter glede na njihovo zapovrstje (s časovnimi prislovi najprej/potem/nazadnje oziroma s časovnim veznikom ko (tudi medtem ko, potem ko).

2.3 IGRA

2.3.1 Kaj je igra?

Igra je osnovna otrokova dejavnost (Umek, Mikac, Lenarčič in Marčeta, 2012). Je otrokovo življenje in z igro začne otrok spoznavati svet okoli sebe (Macintyre, 2010). Je kompleksna dejavnost, ki se od drugih dejavnosti loči po tem, da je spontana in da vključuje igralčevo ustvarjalnost. Zasledimo jo prav v vseh obdobjih človekovega življenja. Je notranje motivirana dejavnost, poteka brez prisile, za otroke pa je prijetna izkušnja, saj ob njej občutijo zadovoljstvo (Čas in Krajnc, 2015). Igra je dejavnost, ki jo posameznik izvaja zaradi lastnega zadovoljstva ne glede na njen končni izid in ni vezana na neposredno zadovoljevanje njegovih potreb ali na zahteve, ki je preden postavljata okolje (Zupančič, 1999, v Marjanovič Umek in Zupančič, 2005). »Igra nastaja kot notranja otrokova potreba po gibanju, dejavnosti in delovanju. Otroka ni treba ne učiti ne spodbujati k igri.« (Bognar, 1987, str. 28) Bognar (1987) pravi, da je igra svobodna dejavnost, ki povzroča veselje in občutek zadovoljstva. Za otroke to ni zabava in razvedrilo v našem pomenu besede, temveč je zanje igra resna zadeva. Je otrokovo delo in otroci ne razlikujejo med delom in učenjem (Macintyre, 2010). Otrok se z igro uči, to je namreč zanj naraven način učenja. Zanj igra in učenje nista nasprotji (Stoppard, 1992). »Za otroka je igra temeljna spoznavna izkušnja in osnova za proces učenja.« (Pečjak, 2009, str. 21) Igra je pomemben, nepogrešljiv element učenja, razvoja in napredka, otroku pa pomeni veliko več kot le ukvarjanje z igro ali igračo (Softič, 2010). Igra je v bistvu edini način učenja v zgodnjih letih, in če otroci želijo preživeti, se morajo učiti (Einon, 1986). »V otroštvu pomeni igra najpomembnejši način otrokovega učenja in pridobivanje osnove za višje oblike učenja in razvoj mišljenja.« (Marentič Požarnik, 2000, str. 28) Učenje je pri otrocih naravni nagon, ki mu sledijo sami od sebe. Ljudje smo v tej starosti programirani za trening razuma. Zdravi otroci nimajo nobenih notranjih učnih zavor, te vedno pridejo od zunaj (Kolb in Miltner, 2005).

Zmotno je misliti, da je igra značilna le za predšolske otroke in da se z dnem, ko otrok začne obiskovati šolo, ne igra več. Tudi šolski otrok se igra in potrebuje veliko časa za igro. Zato je nujno, da učencem v šoli igro omogočimo in jo spodbujamo (Horvat in Magajna, 1987). Igre so v nasprotju z mnogimi drugimi oblikami učenja učencem v veselje in zabavo, zato se jih učenci lotevajo z veliko vnemo in koncentracijo (Badegruber, 1995). Učenje in vzgoja z igro sta učinkovita, zato je igra torej nepogrešljiva tudi v času šole (Softič, 2010). Z igro se učimo

in učenje naj bi bil zabaven in velikokrat nezaveden proces, ki poteka celo življenje. Z igro pridobivamo nova znanja in izboljšujemo sposobnosti (Umek idr., 2012). Moramo se zavedati, da se predšolski otrok, šolar pa tudi odrasel človek veliko pomembnega nauči ravno z igro (Marentič Požarnik, 2000).

Za majhnega otroka je igra dejavnost, ki je sestavljena iz različnih aktivnosti. Z njimi otrok raziskuje resničnost okoli sebe, jo spoznava, odgovarja na okolje in pri tem razvija svoja čutila in sposobnosti. Sčasoma pa se te dejavnosti začnejo razlikovati in opazimo lahko vse večjo raznovrstnost. Starejši je otrok, bolj zapletena in bogatejša postaja igra (Bognar, 1987). Razvoj igralne aktivnosti poteka namreč od zelo preprostih k vse bolj zapletenim oblikam (Horvat in Magajna, 1987).

Igra je torej prisotna v vseh obdobjih človekovega življenja, vendar pa se z razvojem otrok spreminja, in sicer glede na (Čas in Krajnc, 2015):

- vsebino igre: v vsakem obdobju prevladujejo drugačne oblike igre;
- čas igranja in število igrač: s starostjo upada čas, ki ga otrok preživi ob igri; število igrač pa najprej narašča, nato pa s starostjo upada;
- delež telesne aktivnosti pri igri: pri mlajšem otroku skoraj v celoti prevladuje fizična stran aktivnosti, sčasoma pa se del aktivnosti prenese tudi na miselni nivo;
- soigralce: mlajši otroci se pogosteje igrajo sami, z manjšim številom soigralcev ali z odraslimi; s socialnim razvojem pa se širi tudi število soigralcev.

Razni avtorji (Pellegrini in Saracho, Fromberg) uporabljajo različne, a hkrati tudi podobne kriterije, s pomočjo katerih opredeljujejo igro.

Pellegrini in Saracho igro opredelita takole (1991, v Marjanovič Umek in Zupančič, 2006):

- Igra je notranje motivirana z dejavnostjo samo in ni vodena z zunanjimi (socialnimi) zahtevami.
- Otroci se v igri bolj ukvarjajo z dejavnostjo samo kot s cilji. Cilje si definirajo sami, vedenje udeležencev igre pa je spontano.
- Otroci se igrajo z znanimi predmeti ali raziskujejo neznane predmete. Igralne dejavnosti dopolnjujejo s svojimi predstavami in sami nadzirajo svoje dejavnosti.
- Igralne dejavnosti so lahko domišljajske, nerealne.
- Igra je svobodna in ni pod vplivom zunanjih pravil; pravila, ki obstajajo, otroci v igri sproti spreminjajo.
- Igra zahteva aktivno udeležbo.

Podobno igro opredeljuje Fromberg, ki pravi, da je igra (1987, v Marjanovič Umek in Zupančič, 2006):

- simbolna, kar pomeni, da gre za reprezentacijo realnosti s »kot če«, »kaj če«;
- pomenska, ker poveže ali spravi v odnos doživetja, izkušnje;
- užitkarska (v veselje) celo takrat, ko so otroci resno zaposleni z dejavnostjo;
- prostovoljna in notranje motivirana;
- opredeljena s pravili, ki so izražena bodisi implicitno bodisi eksplicitno;
- doživljajska, ker se kaže v dejavnostih in ciljih, ki jih otroci razvijejo sami.

2.3.2 Osnovne značilnosti igre

Osnovne značilnosti igre so (Marjanovič Umek in Zupančič, 2005):

1. Namernost

Otrok je pri svojih dejanjih ciljno naravnan. Namernost je razvidna že v prvih mesecih otrokove starosti. Namera v otrokovem obnašanju je jasno izražena že v prvem mesecu življenja. Tako npr. dojenček vztraja v brncanju, s katerim skuša zanihati visečo igračo, da bi ta proizvedla zanimiv zvok. S pogledom se osredotoči na predmet oz. igračo in se ga z razmeroma usmerjenimi gibi skuša dotakniti. Taka dejanja kljub nekaj neuspehim poskusom znova in znova ponavlja. Ko dvo- ali trimesečni dojenček zagleda neki predmet, sočasno s fiksacijo predmeta z očmi začne intenzivno mahati z rokami, premikati ramena in glavo v smeri predmeta. Tako obnašanje spremlja dejavnost ust in jezika. Med tretjim in četrtem mesecem ta naravnost nadaljuje svojo razvojno pot. Otrok se predmetom približuje s odprtimi dlanmi in skuša seči po njih. Mesec dni kasneje je v njegovem dejanju vidno naslednje zaporedje: otrok zagleda predmet, iztegne roko, prime predmet in ga da v usta. V drugem letu starosti praktično ni več opaziti dejavnosti, ki je ne sproži določena namera.

2. Usmerjenost na predmete

Igralno dejanje je usmerjeno na predmete. To so lahko konkretni neživi predmeti, ki so trenutno v otrokovem dejanskem okolju, tisti, ki si jih posameznik lahko konkretno le predstavlja (odsotni in izmišljeni predmeti), in tisti, ki si jih ne more konkretno predstavljati (nematerialni predmeti, npr. ideje). Igrače so podvrsta konkretnih neživih predmetov, ki so kulturno oblikovani in namenjeni igri. V otrokovih dejanjih je usmerjenost na predmete očitna, saj je dejanje še zunanje, razmeroma popolno in usmerjeno na konkretne materialne predmete (npr. igrače). Ko pa je otrok starejši, se pretežni del njegovih dejanj odvija v obliki predstav in mišljenja, njegova usmerjenost na predmete pa se kljub temu ohranja. Vendar pa predmeti niso več nujno konkretno prisotni, z njimi se ukvarja na »miselni« ravni in v mnogih primerih tudi niso več materialni predmeti, temveč ideje, pravila, odnosi.

3. Odsotnost posledic

Igra je dejanje, ki nima posledic oz. so le-te nepomembne. Igralna dejanja se izvajajo zaradi dejanj samih. Med igranjem ni bistvenega pomena, da bi prvotni namen igralnega dejanja resnično dosegli, temveč je bistvenega pomena igralna dejavnost sama, ki jo spreminjamo in se je vedno znova lotevamo. Pri tem lahko v določeni meri pozabimo na svoj prvotni namen. Ko otrok pri igri prehaja iz enega dejanja v drugega, to ne pomeni, da mu primanjkuje koncentracije, temveč da z zanimanjem preizkuša različne kombinacije dejanj.

4. Notranja motivacija

Igra je dejavnost, ki sama sebe krepi in nagraduje. Igralna dejavnost je za otroka tako prijetna, da vzdržuje samo sebe. Ne potrebuje nobene dodatne spodbude ali nagrade. Otrok se za igro ne potrebuje aktivno koncentrirati, med dejavnostjo pozabi na čas in ne ve, kako dolgo jo že opravlja in se popolnoma »zlije« z igro. Ena od prijetnih izkušenj je tudi izmenjava napetosti in sprostitve, ki je bolj značilna za igre pri starejših otrocih, ki vključujejo tveganje, tekmovanje in izkušnjo zmage (npr. igre s pravili).

5. Oblikovanje alternativne stvarnosti

Pri igri prihaja do oblikovanja neke drugačne stvarnosti, kot jo doživljamo v običajnem življenju. Ob tem se otrok zaveda, da »ne gre zares«. Temeljna sestavina igre je domišljjski svet. Otrok oblikuje svoj svet, in sicer tak svet, ki ustreza njegovim trenutnim potrebam in ciljem ter vedno dopušča njihovo uresničevanje.

2.3.3 Pomen igre

Igra pomembno vpliva na vsa področja otrokovega razvoja. Je pogoj za otrokov zdrav telesni in duševni razvoj. Otroci ob igri pridobivajo intelektualne, govorne, čustvene, moralne, socialne, gibalne izkušnje. Z igro otrok torej pridobiva raznovrstne izkušnje, krepi in razvija svoje sposobnosti in osebnost kot celoto (Čas in Krajnc, 2015). »Igra ni le osnovna dejavnost, ampak potreba vsakega otroka in pogoj, da se psihično in fizično normalno razvija.« (prav tam, str. 17). Igra otroka telesno in duševno pomirja, sprošča. V igri lahko sprošča strah in se ga tako tudi uči premagovati. V igri so dopuščene napake. Le-te so lahko zabavne in namesto, da bi otroka odvrnile, ga spodbujajo k ponavljanju, k vaji in s tem tudi izboljšanju posameznih spretnosti. Otrok se ob igri srečuje s težavami in se jih uči reševati ter vztrajati v iskanju rešitev. Ker je igra zabavna, neuspeh ni nekaj, kar bi ga omejevalo, ampak spodbuja otroka, da v njej vztraja in se izboljša. Otrok z igro pridobiva različna spoznanja o svetu in ga poskuša spreminjati. Otrok v igri ustvarja in tako razvija ustvarjalne sposobnosti. Igra mu ponuja široko paleto možnosti za ustvarjanje na vseh področjih. V igri razvija svoje čute, spretnosti, sposobnosti, pomnjenje, mišljenje, razvija govor, razvija spretnosti v socialnih odnosih ter razvija empatijo (Čas in Krajnc, 2015). V bistvu otroci z igro vadijo oz. razvijajo spretnosti, ki jih potrebujejo (Einon, 1986). »Otrok ne ločuje med igro in delom, igra je zanj delo. V njej se uči delati in si tako razvija delovne navade.« (Čas in Krajnc, 2015, str. 19) Otrok se lahko torej z igro nauči mnogo aktivnosti in jih potem uporabi v vsakdanjem življenju (Horvat in Magajna, 1987).

Če se učenci igrajo v skupinah, to skupno igranje prispeva h krepitvi razredne skupnosti. Učenci se pri igri v skupini bolje spoznajo z drugimi, nekateri učenci se naučijo navezovati medsebojne stike. Pri igri se otroci naučijo, da so za sožitje potrebna pravila in da sta za ponovno igranje potrebna red in pazljivo ravnanje. Pri igri se naučimo tudi izgubljati in zmagovati (Badegruber, 1995).

Pomembno se je zavedati, da se otrok igra, ker se razvija, in otrok se razvija, ker se igra (Žlebnik, 1975).

2.3.4 Vrste otroške igre

»Ko opazujemo otroka, lahko vidimo, da je njegova igra precej raznolika. Spreminja se glede na starost otroka, pa tudi glede na to, s kom se ta igra.« (Čas in Krajnc, 2015, str. 39)

V Sloveniji je najbolj razširjena klasifikacija otroške igre, ki jo je izdelal Ivan Toličič. Različne vrste igranih dejavnosti je umestil v štiri skupine (1961, v Marjanovič Umek in Zupančič, 2006, str. 41):

Štamcar, U. Razvijanje poimenovalne zmožnosti z didaktičnimi igrami pri slovenščini. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, 2017.

-
- funkcijska igra: vključuje npr. prijemanje, otipanje, metanje, tek, torej kakršnokoli preizkušanje senzomotornih shem na predmetih;
 - domišljajska igra: vključuje različne simbolne dejavnosti;
 - dojemalna igra: gre za dejavnosti, kot so npr. opazovanje, poslušanje, posnemanje, branje;
 - ustvarjalna igra: vključuje npr. risanje, pisanje, oblikovanje, gradnjo.

Ta klasifikacija zajema dojemalno igro, ki je pri drugih avtorjih ne zasledimo.

S. Smilansky igro prav tako razvrsti v štiri skupine, ki pa predstavljajo tudi različne razvojne ravni igre. Razvrstila jih je v naslednje štiri skupine (1968, v Marjanovič Umek in Zupančič, 2006, str. 41, 42):

- Funkcijska igra: V njej gre za ponavljajoče se gibe mišic s predmeti ali brez njih, ki temeljijo na otrokovi potrebi po aktiviranju svojega telesa. Otrok ponavlja in posnema glasove. Funkcijska igra vključuje tudi tekanje in skakanje, nalaganje in podiranje, rokovanje s predmeti ali materiali.
- Konstrukcijska igra: V njej otrok uporablja različne predmete ali materiale, da bi z njimi oz. iz njih nekaj sestavil, naredil, ustvaril.
- Dramska igra: Za to igro je značilno pretvarjanje in/ali igra vlog. Dramska igra otroke spodbuja k različnim gibalnim dejavnostim, miselni aktivnosti, iskanju novih povezav in ustvarjalnosti.
- Igre s pravili: Bistveno za igre s pravili je, da otrok prepozna, sprejme in se podredi nekim vnaprej določenim, dogovorjenim in sprejetim pravilom igre.

V nadaljevanju bom predstavila vrste otroških iger, ki se največkrat navajajo v literaturi. To so:

- funkcijska igra,
- simbolna igra,
- dojemalna igra,
- konstrukcijska igra,
- igre s pravili.

Funkcijska igra

V tej igri otrok preizkuša svoje zaznavno-gibalne sheme (Marjanovič Umek in Zupančič, 2006). Zanj je značilno, da obsega vajo določenih spretnosti, kar pomeni, da se otrok uri v občutenju in zaznavanju ter gibanju. Tipične take igre so: najrazličnejše vrste gibanja, tipanje in okušanje predmetov, metanje predmetov, vlečenje in prenašanje stvari, odpiranje in zapiranje, čečkanje, trganje, mečkanje, ... (Čas in Krajnc, 2015)

Funkcijska igra je prevladujoča vrsta igre v prvem letu otrokovega življenja, nato pa v drugem letu starosti že lahko opazimo upad te vrste igre, ki pa se skozi razvojno višje oblike nadaljuje skozi celotno predšolsko obdobje. (Marjanovič Umek in Zupančič, 2006)

Raziskovalca igre Belsky in Most opisujeta pet razvojnih ravni funkcijske igre (1981, v Čas in Krajnc, 2015):

1. razvojna raven: dejavnosti na relaciji roka – usta,
2. razvojna raven: enostavno ravnanje s predmeti, igračkami,
3. razvojna raven: igralne dejavnosti s predmeti, igračkami, ki ustrezajo njihovim funkcijam,
4. razvojna raven: igralne dejavnosti s predmeti, igračkami, ki ne ustrezajo njihovim funkcijam,
5. razvojna raven: igralne dejavnosti, pri katerih otrok vzpostavlja odnos med predmeti, igračkami,
6. razvojna raven že pomeni prehod k simbolni igri.

Simbolna oz. domišljajska igra

Za to vrsto igre je značilno, da je opredeljena s prvinami, ki so le mentalno zastopane in niso dejansko prisotne. Otrok v igri zastopa neki predmet, osebo, dejanje ali pojav iz realnega ali domišljajskega sveta (Marjanovič Umek in Zupančič, 2006). Gre za pretvarjanje, odmik od realnega k predstavnemu, zmožnost razumevanja drugih, zavzemanje perspektive drugega. Otrok si izmišlja nekaj, kaj ni resnično. Ločimo dve glavni obliki simbolne igre, in sicer oživljanje predmetov in igro vlog. Pri oživljanju predmetov otrok »oživi« predmet, v njem vidi tisto, kar trenutno potrebuje pri igri. Za delovanje domišljaje potrebuje čim več čutnih vtisov, ki imajo svojo osnovo v resničnih doživetjih. To pomeni, da otrok črpa iz svojih izkušenj in doživetij, ponavlja torej vse tisto, kar je videl v svojem okolju. Na višji razvojni stopnji se otrok že zaveda razlike med izmišljenim in resničnim, a ga to sploh ne moti. Uporablja simbolne predmete. Najvišja stopnja izmišljanja pa nastopi, ko izhaja domišljaja iz domišljaje same. Pri igri vlog zanimanje ni usmerjeno na predmete in njihovo spremembo, ampak na lastni jaz in njegove menjave. Tem menjavam se potem prilagodijo tudi predmeti. Pri igrah vlog se otrok pretvarja oz. se postavlja v vloge različnih oseb ali živali. V domišljaji svobodno spreminja tako vlogo sebe kot tudi pomen predmetov. Simbolna igra je najbolj tipična igra za otroke v starostnem obdobju od dveh do šest let (Čas in Krajnc, 2015). »V simbolni igri prihaja do prepleta spoznavnih, socialnih in jezikovnih sposobnosti in spretnosti.« (prav tam, str. 46) »Otroku moramo dopustiti, da se igra domišljajsko igro. Ne smemo je preprečevati, se ji posmehovati ali jo kako drugače ovirati.« (prav tam, str. 47)

Avtorja Belsky in Most opis petih razvojnih stopenj funkcijske igre nadaljujeta preko šeste prehodne ravni z nadaljnjimi šestimi razvojnimi ravnmi zgodnje oblike simbolne igre (1981, v Čas in Krajnc, 2015):

1. razvojna raven: simbolna dejavnost je usmerjena nase,
2. razvojna raven: simbolna dejavnost je usmerjana na druge predmete ali osebe,
3. razvojna raven: otrok v igralno dejavnost vključi nadomestilo predmetov,
4. razvojna raven: gre za zaporedja simbolnih dejavnosti,
5. razvojna raven: gre za zaporedja simbolnih dejavnosti z zamenjavo predmetov,
6. razvojna raven: v igralni dejavnosti se pojavi dvojna zamenjava.

Dojemalna igra

Dojemalna igra zajema poslušanje, opazovanje, posnemanje in branje. Izkušnje, ki jih dobi otrok v naštetih dejavnostih, nato uporablja v domišljjski in ustvarjalni igri. Dojemalna igra se pojavlja hkrati z razvojem spoznavnih sposobnosti in pojavom domišljjske igre. Otrok kaže zanimanje za podobe že od začetka drugega leta starosti. V tem času niti ni dorasel podobi, ki kaže preveč podrobnosti, vendar pa so mu te podrobnosti všeč. Velikokrat se lahko ustavi pri eni, nanjo večkrat pokaže in komentira po svoje (Čas in Krajnc, 2015).

Dojemanje podob ima tri stopnje (prav tam):

1. Poimenovanje: preproste podobe prepozna in poimenuje.
2. Opisovanje: podobe, ki prikazujejo preprost dogodek, predstavi in pove, kaj se je zgodilo in kaj se bo zgodilo.
3. Pojasnjevanje: pripoveduje o dogodku in tudi prepozna odnose, ki jih podoba vsebuje.

Ustvarjalna oz. konstrukcijska igra

V tej igri otrok povezuje, sestavlja prvine igrač ter s tem gradi in ustvarja konstrukcijo. Prva konstrukcijska igra se pojavi že ob koncu prvega leta starosti in je značilna za celotno predšolsko obdobje (Marjanovič Umek in Zupančič, 2006). K njej prištevamo gradnjo, obdelovanje materialov, risanje, slikanje, pisanje, ročna dela ... (Čas in Krajnc, 2015).

Posebna oblika ustvarjalne igre je po Toličiču konstrukcijska igra. Otrok v tej obliki igre povezuje in sestavlja posamezne dele igrač ali pa uporablja različne materiale. Vzporedno z otrokovim razvojem in starostjo se v tej obliki igre pojavi načrtovanje, ki je povezano z nekim namenom ali ciljem. Otrok najprej pove, kaj bo zgradil in kako, ter šele nato to naredi. V tem je viden razvoj otrokovih spoznavnih sposobnosti, saj si zna zamisliti potek sestavljanja oz. gradnje (prav tam).

Igre s pravili

»Igre s pravili so vse tiste igre, v katerih mora otrok prepoznati, sprejeti in se podrediti vnaprej določenim, dogovorjenim in sprejetim pravilom.« (Čas in Krajnc, 2015, str. 48) Igra s pravili se pojavlja od drugega oz. tretjega leta starosti dalje. Najpogosteje pa je zastopana med osnovnošolskimi otroki, mladostniki in odraslimi. Otrok se s to igro sreča po že izdelanih igrah, ki so del kulture, v kateri odrašča, hkrati pa tudi sam sodeluje pri nastajanju in ustvarjanju novih iger (Marjanovič Umek in Zupančič, 2006). Za igro s pravili je značilno, da vsebuje pravila in naloge, ki se jim mora udeleženec igre podrediti. Te igre vključujejo postavljeni cilj. Pri nekaterih igrah je za rešitev naloge potreben telesni napor in spretnosti, druge pa spodbujajo k umski aktivnosti (Čas in Krajnc, 2015).

Igre s pravili so lahko (prav tam):

- gibalne igre,
- športne igre,
- namizne igre,
- rajalne igre,

– didaktične igre.

V nadaljevanju bom predstavila še vrste iger glede na otrokovo socialno udeležbo.

»Igre se razlikujejo tudi glede na druženje otrok in njihovo zmožnost za oblikovanje socialnih odnosov. Otrok dobiva v stiku z vrstniki in odraslimi pobude za stopnjevanje igralne dejavnosti. Socialni vidik v razvoju igre se kaže od individualne ali posamezne igre preko skupne igre do skupinske igre.« (Čas in Krajnc, 2015, str. 51)

Do drugega leta starosti prevladuje **individualna ali posamezna igra**. Otrok se igra sam, ob sebi pa želi predvsem odrasle osebe, ki lahko zadovoljijo njegove potrebe. Poleg te igre srečamo v tej starosti tudi igro gledanja. Otrok pri dejavnostih namreč rad opazuje druge. Med drugim in tretjim letom starosti prevladuje **vzporedna igra**, pri kateri se otroci igrajo vsak zase, vendar jim je všeč, da so drug ob drugem. Otroci posnemajo otroke ob sebi, najdejo pobudo za igro pri sosedah, občasno pa v igri tudi že sodelujejo. Po tretjem letu starosti se otroci igrajo po skupinah. Gre za **sodelovalno igro**. Skupine so manjše in nestalne, otroci sodelujejo le krajši čas. Ko pa otroci napredujejo v socialnem razvoju, se pojavi že bolj zahtevna **skupna igra**, pri kateri so otroci v istem prostoru in se želijo igrati, nimajo pa skupnega cilja. Petletni otroci napredujejo v socializaciji in so sposobni igranja v skupinah. Gre za **skupinsko igro**. Soigralce si otroci izbirajo sami, sodelovanje pa traja dalj časa. Skupinske igre imajo lahko tekmovalni značaj. Prispevajo k temu, da otrok začne presoјati sebe in svoje ravnanje bolj objektivno in s stališča skupine. Pri skupinskih igrah se otroci navajajo na skupino, razvijajo in vadijo svoje organizacijske in voditeljske sposobnosti ter sprejemajo pravila in odgovornost. Za skupinsko igro je otrok pripravljen, ko je že dovolj govorno razvit, da se lahko dogovarja o poteku igre, ko je že dovolj socialno in čustveno zrel za konstruktivno igro, ko se zmore prilagajati cilju in zamislim dejavnosti ter dejavnostim drugih otrok in ko zmore biti pozoren na lastno vlogo, hkrati pa slediti akcijam soigralcev in reakcijam drugih (Čas in Krajnc, 2015).

2.3.5 Vloga odraslega

Vloga odraslega oz. staršev pri igri je zelo pomembna. Odrasli lahko igro otrok spodbudi, usmerja in vodi k razvoju višjim in zahtevnejšim ravnam igralnih dejavnosti (Marjanovič Umek in Zupančič, 2015). Otrok se namreč ne more naučiti igrati, če se starši ne igrajo z njim. Igra je velikanski ustvarjalni potencial, skrit v vsakem otroku, ki pa se nikoli ne razvije, če ga starši ne spodbudijo s svojim zgledom (Armstrong, 2006). Odrasli imajo torej zelo pomembno vlogo pri razvoju otroka, vendar se je potrebno zavedati, koliko vpliva odraslih je zares potrebnega in kdaj je lahko ta vpliv odveč ali pa celo negativno deluje na otrokov razvoj. Potrebno je torej najti neko vmesno pot glede poseganja odraslih v otrokovo igro. Pri pedagoškem delu je namreč opaziti dve skrajnosti in ne ena ne druga od navedenih ni primerna in se ju moramo izogibati. To sta: pretirano poseganje odraslih v otrokovo igro in opuščanje kakšnega koli poseganja odraslih v otrokovo igro. Pri pretiranem poseganju odraslih v otrokovo igro gre za neprestano določanje, kaj naj otrok med igro počne. Odrasli otroka ves čas usmerja, mu daje predloge in mu pomaga. Kljub dobremu namenu otrok to doživlja kot sporočilo, da z njim niso zadovoljni in zaradi tega lahko izgubi zaupanje vase (Čas in Krajnc, 2015). »Nenehno poseganje v otrokovo igro omejuje njegovo spontanost, ustvarjalnost, izvornost, iniciativnost in domišljijo.« (prav tam, str. 90) Prav tako pa ni

primerno opuščanje kakršnega koli poseganja odraslih v otrokovo igro, saj ima lahko prav tako negativne posledice. Otrok se npr. lahko igra nevarne igre, lahko nenehno ponavlja eno in isto igro ali pa je ta z vzgojnega vidika neprimerna oz. neustrezna. V takih primerih mora odrasli poseči v otrokovo igro. Prav je torej, da se vključimo v igro le toliko, da otroku nakažemo nove možnosti, potem pa se umaknemo in mu pustimo svobodo (prav tam).

Zelo pomembna je tudi vloga odraslega pri izbiri igrač za otroke. Odrasli morajo biti pozorni na razne dejavnike. V toku razvoja potrebuje otrok različne igre oz. igrače, ki ga spodbujajo, zato jih moramo izbirati glede na njegove spreminjajoče se potrebe (Stoppard, 1992). Igrače morajo biti prilagojene otrokovemu razvoju in njegovim interesom. Biti morajo kakovostne, varne, predvsem pa raznolike, da spodbujajo njegov vsestranski razvoj (Čas in Krajnc, 2015). Pomembno je, da je igrača oz. igra, ki jo izberemo za otroka, primerna njegovi starosti. Če je prezahtevna, otrok ne bo vedel, kako naj jo pravilno uporablja in ne bo mogel uživati v igri. Če pa je preveč preprosta, se bo kmalu začel dolgočasiti (Stoppard, 1992). Najpomembneje pa je, da je igrača varna. Igrače morajo izpolnjevati varnostne zahteve, ki ne ogrožajo varnosti ali zdravja uporabnikov (Čas in Krajnc, 2015).

2.4 DIDAKTIČNA IGRA

2.4.1 Kaj je didaktična igra?

Za razvoj otrok imajo pomembno vlogo tudi metode, ki jih učitelji izberejo za pouk (Nedeljko, 2005). Igra je koristna za vsakega otroka, zato je prav, da jo uporabimo tudi kot učno metodo v šoli. V šoli uporabljamo posebne igre – didaktične igre.

Didaktična igra je igra z določeno nalogo ali ciljem in v kateri so pravila in vsebine tako izbrani, organizirani in usmerjeni, da pri otrocih spodbujajo določene dejavnosti, ki pomagajo pri razvijanju sposobnosti in pri učenju (Pečjak, 2009). Kamenov poudarja, da pravilno vključevanje igre v vzgojni proces pomeni, da vzgojni pomen igre pozna le učitelj, medtem ko se ga otrok, ki se igra, niti ne zaveda niti ni to njegov cilj (1981, v Marjanovič Umek in Zupančič, 2006). Igra mora imeti pri pouku vlogo uresničevanja vzgoje in izobraževanja; to pomeni, da morajo biti cilji na neki način vgrajeni vanjo. Igra torej služi kot sredstvo za doseg vzgojno-izobraževalnih ciljev. Didaktično igro sestavi učitelj in jo podredi določenim učnim ciljem. Vsaka igra ima nalogo, vsebino in potek. Za reševanje naloge je potreben intelektualni napor. Izid prinaša učencu zadovoljstvo po končani igri, učitelj pa ga izkoristi za to, da vidi, do kolikšne mere mu je uspelo doseči zastavljene cilje (Tomić, 2002). Cilj didaktičnih iger je torej otroku ponuditi možnost, da z njimi usvoji določeno zmožnost (Klemen, 2010).

Didaktična igra je dinamična metoda dela, ker so udeleženci pri tej metodi aktivni in sodelujejo, skupaj z vodjo ustvarjajo proces in odkrivajo novo znanje (Mrak Merhar, Umek, Jemec in Repnik, 2013). Otroci so pri didaktičnih igrah ves čas aktivni. Ob igrah se sprostijo in usvojijo zadani cilj brez težav. Z didaktičnimi igrami neprisiljeno pridobivajo nova znanja (Sotler, 2012). Dobro načrtovana didaktična igra pripomore, da bo učni cilj dosežen, hkrati pa nas bodo pridobljena znanja spremljala še dolgo v prihodnosti (Mrak Merhar idr., 2013).

Učenje v obliki igre predstavlja za otroke sprostitvev, učno snov utrjujejo brez prisile in bolj sproščeno. Učenci ugotovijo, da se da učenja lotiti tudi na drugačen način in so zanj tudi bolj

motivirani. Bistvo didaktičnih iger je, da otrok ob njih uživa, hkrati pa v svoji podzavesti razvija veselje do učenja (Trček, 2010). Otrok največ pridobi, če pri tem, ko se uči kaj novega, uživa (Stoppard, 1992). Otroci se že po naravi radi učijo in učijo se s pomočjo vsega, kar jih vsaj malo zanima (prav tam). Vsaka igra ali igrača lahko spodbuja učenje, če je zanimiva in če otrok meni, da se z njo lahko kaj nauči (Klemen, 2010).

Kot sem že omenila, je zelo pomembno, da se zavedamo, da z dnem, ko otrok vstopi v šolo, to še ne pomeni, da se takrat igra zanj konča. Otrok se namreč tudi še v šolskem obdobju zelo rad igra. Otroku namreč v šoli sprva še ni toliko za učenje kot za igro. Zato je prav, da ima učenje večkrat obliko igre (Žlebnik, 1975). Namesto tradicionalnega načina poučevanja lahko učencem omogočimo nekaj, kar jim bolj ustreza, in sicer učenje z igro. Tudi tak pouk seveda od otrok zahteva izpolnjevanje dolžnosti in upoštevanje šolskega reda, le da je učenje z igro veliko bolj po njihovi meri. Šola, ki želi biti otrokom naklonjena, mora upoštevati, da je igra ob vstopu v šolo še vedno neizogibna potreba otrok (Horvat, 1997). Veliko je takih vsebin, ki bi jih otrok spontano lažje in uspešnejše usvojil z igro, kot pa to lahko dosežemo s klasičnim poučevanjem (Horvat in Magajna, 1987). Vnašanje igre v šolo ne pomeni, da spremenimo šolo v igralnico, ampak to pomeni prilagajanje šole otrokovi naravi in doseganje boljših rezultatov pri pouku. V nižjih razredih je nujno prepletanje igre in pouka. Igra naj se uporablja kot način učenja, ki je otrokom prilagojen in z vidika doseganja ciljev pouka vsekakor strokovno utemeljen. Če izberemo igro kot način učenja, smo izbrali metodo, ki je na eni strani najbolj prilagojena razvojnim značilnostim otroka, po drugi strani pa je igra tisti način izobraževanja, ki najbolj vzbuja pozornost in motivira učence ter daje možnosti raznolike izvedbe in povezovanja z vsebinami, ki so za otroka pomembne (Vrlič Danko, 2002).

2.4.2 Vrste didaktičnih iger

Didaktične igre razni avtorji (Kamenov, 1983; Bratanič, 1990; Tomić, 2002; Čas in Krajnc, 2015) delijo različno.

Kamenov govori o funkcionalnih igrah, igrah vlog, konstruktorskih igrah in igrah s pravili (1983, v Bogonar, 1987). »Brataničeva je didaktične igre razdelila na podlagi praktičnega vidika, in sicer na igre s pravili in ustvarjalne igre, ki se delijo na igre vlog in konstrukcijske igre.« (1990, v Tomić, 2002, str. 85)

Ker so vse igre, ki se jih otroci igrajo, na neki način funkcionalne, didaktične igre delimo le na igre s pravili, igre vlog in konstrukcijske igre.

Igre s pravili ponujajo zelo veliko možnosti za uporabo pri pouku, ker so primerne za vgradnjo zelo konkretnih vzgojno-izobraževalnih nalog. Temeljna značilnost teh iger so pravila, s katerimi vodimo potek igre. Pravila lahko spreminjamo, prilagajamo starosti učencev in potrebam pouka (Bognar, 1987). Igre s pravili otroka naučijo zmagovati in zgubljati. Veliko otrok težko sprejme poraz, toda vsakdo se mora naučiti in ravno pri igrah s pravili vsi lahko dobijo izkušnjo z doživljanjem poraza (Einson, 1986). »Igre s pravili so zelo primerne za vpeljevanje v učni proces, ker jim je lahko določiti cilje. Vloga učitelja je, da pri izbiri vsebine in pravil igre izhaja iz učencev in pogojev dela.« (Tomič, 2002, str. 85) Med igre s pravili spadajo različne matematične igre, različne oblike jezikovnih iger, igre s stvarno vsebino iz narave in družbe, namizne igre, gibalne igre in glasbene igre. Igre s pravili pa lahko glede na način odločanja razdelimo v dve skupini: strateške igre in igre na srečo. Strateške igre omogočajo, da učenci izražajo različne sposobnosti, medtem ko pri igrah na srečo potek

igre določamo s kocko ali z žrebom. Pri igrah na srečo torej o izidu ne odloča sposobnost igralcev, temveč naključje. Strateške igre se po navadi končajo z zmago uspešnejšega igralca; to pomeni, da je pri igri prisotno tekmovanje. Kar zadeva tekmovanje, moramo biti zelo pozorni, ker tekmovanje slabo vpliva na učence, ki v igri izgubljajo, in na učence s slabšimi zmožnostmi. Vendar pa tekmovanje ni nujno škodljivo, če ga previdno in razumno uporabimo, če poteka po skupinah in v njih učenec hkrati razvija tudi različne oblike sodelovanja ter če vsem učencem omogoča doživljanje zmage in poraza. Če primerjamo strateške igre in igre na srečo, pa je pri slednjih tekmovanje nesmiselno, ker ne zmaguje boljši, temveč zmaga po naključju. Prav v tem pa je vrednota iger, ker tudi slabšim omogočajo doživetje uspeha in zmage (Bognar, 1987).

M. Lipovac navaja sestavine iger s pravili (1978, v Bognar, 1987):

- naloga, ki izhaja iz učnega programa in jo vgradimo v igro,
- vsebina, ki jo ponavljamo in vadimo ter je primerna otrokovi starosti,
- aktivnost,
- pravilo, s katerim določimo način oz. potek igranja,
- rezultat, ki ga ugotovimo na koncu igre.

Igra vlog je temeljna značilnost otroške igre (Bognar, 1987). »Z igro vlog prikazujemo nek dogodek, dejavnost ali situacijo iz realnega življenja. Igre lahko uporabljamo pri vseh predmetih in predmetnih področjih. Preko iger vlog se učenci usposabljujejo za sodelovanje, za razreševanje konfliktnih situacij, razvijajo si komunikacijske sposobnosti in razvijajo interes za različne dejavnosti.« (Tomić, 2002, str. 85) Poznamo dve vrsti igre vlog, in sicer naravno igro vlog in problemsko igro vlog. Naravna igra vlog je tista, ki jo srečujemo v svobodni igri, ko se npr. otroci igrajo družino, šolo, pošto itd. Problemska igra vlog pa se od prejšnje razlikuje po tem, da izhaja iz problemske situacije, ki jo morajo otroci z igro rešiti. Igra je torej osredotočena na reševanje določenega konflikta (Bognar, 1987).

Pri igrah vlog ločimo tri temeljne stopnje (prav tam):

1. Motivacija

Je zelo pomembna za uspeh igre vlog. Velikokrat se zgodi, da otroci tisti trenutek, ko je učitelj predvidel igro vlog pri pouku, ne čutijo potrebe po igri. Otroke moramo zato spodbuditi k igri, ker je igra brez njihovega sodelovanja nemogoča. Za spodbudo lahko uporabimo lutko, igračo ali zanimiv dogodek.

2. Akcija

Pri igri vlog morajo aktivno sodelovati vsi učenci in le izbrani posamezniki. To je namreč igra, v katero se ne smemo preveč vmešavati, ampak moramo otrokom pustiti, da se igrajo sami.

3. Refleksija, analiza ali razmišljanje

V tej stopnji učencem omogočimo, da povedo svoje vtise, predlagajo spremembe ali razpravljajo o konfliktnih situacijah, ki so se pojavile med igro.

Konstruktivske igre imajo vedno konkretno gradivo, ki ga otrok oblikuje po svoje, in vedno imajo končni izdelek, ki ima lahko tudi uporabno vrednost, najpogosteje kot pripomoček v

igri. Vendar pa ni nujno, da je izdelek uporaben. Lahko zadostuje sam na sebi in je učencu v veselje. Te igre poleg motorike rok razvijajo tudi domišljijo, kombinatoriko in ustvarjalnost učencev (Bognar, 1987). »S pomočjo teh iger vstopajo učenci v svet dela.« (Tomić, 2002, str. 85) Ločimo več vrst konstrukcije igre (prav tam):

- Igre z naravno, neoblikovano snovjo iz katere učenci izdelujejo različne predmete (npr. pesek, glina, trava ...).
- Igre s figuralnimi prvinami, ki ponazarjajo kak objekt ali živo bitje. Te prvine učenci vgrajujejo v kompleksnejšo rešitev, ki jo odkrijejo med igro.
- Strateške igre, s kateri razvijamo različne sposobnosti in spretnosti.
- Igre na področju umetnosti, ki se nanašajo na petje, igranje, slikanje, pripovedovanje, dramatizacijo.

A. Tomić (2002, str. 85) pravi, da igre razvrščamo na temelju različnih vidikov:

- druženja učencev (individualno, paralelno, kolektivno),
- sestavljenosti (igra z vlogami, igra s pravili),
- organiziranosti (igra po želji, usmerjena igra),
- razvojnosti učencev.

Didaktične igre lahko razdelimo tudi po nalogah, in sicer na štiri skupine (Čas in Krajnc, 2015):

1. **Zaznavno-gibalne igre** so namenjene razvijanju čutil, spoznavanje predmetov po obliki, velikosti itd. (npr. razvrščanje različnih predmetov).
2. **Igre za namerno pozornost in hitro** reagiranje zahtevajo hitro in pravočasno reagiranje (npr. igra leti, leti ...).
3. **Igre za namerno zapomnitev in obnavljanje ter utrjevanje otrokovih spoznanj** zahtevajo miselno aktivnost. To so igre, ki pripomorejo k razvijanju količinskih pojmov, klasifikaciji predmetov, razvrščanju po obliki, barvi ali količini.
4. **Uganke** opozarjajo otroke na lastnosti in značilnosti predmetov in pojavov ter pripomorejo k oblikovanju pojmov.

M. Grginič (2003) pa je v svojem magistrskem delu opisala Piagetovo klasifikacijo iger za pouk slovenščine v prvem triletju.

1. **SIMBOLNE IGRE:**
 - igre vlog (naravna igra vlog, igra vlog in igralne improvizacije),
 - gledališke igre (lutkovne igre, dramske igre),
 - gibalne nebesedne igre (pantomimične igre, sprostilne igre),
 - domišljajske igre (narobe pravljičica, pravljičica z napako).
2. **IGRE S PRAVILI** (sem uvršča didaktične igre, ki so prirejene po znanih igrah):
 - igre na srečo (človek ne jezi se, domino, tombola, loto, črni Peter),
 - križanke,
 - črkovno-besedne igre (rebusi, anagrami),
 - strateške igre (šah, labirint, spomin),
 - spretnostne igre (ristanc, mikado, pikado),

- rajalne igre (Rdeče češnje, Križ-kraž, Bela, bela lilija),
 - družabne igre (ptički v gnezda, telefon, slepa miš),
 - računalniške igre.
3. KONSTRUKCIJSKE IGRE:
- rime in verzifikacija,
 - sestavljanke besed, povedi.

2.4.3 Prednosti uporabe didaktičnih iger pri pouku

Igre so koristne in prinašajo določene prednosti k vzgoji in učenju (Umek idr., 2012). Pouk z didaktičnimi igrami pomeni za učitelja in učence dragocen pristop pri doseganju zastavljenih ciljev, ker spodbuja številne dejavnosti, ki so prilagojene otrokovim razvojnim značilnostim in zmožnostim. Poleg tega pouk z didaktičnimi igrami omogoča neomejene možnosti prilagajanja ciljev otrokom z različnimi potrebami, sposobnostmi, interesi oz. omogoča razvoj potencialov, ki jih ima posamezni otrok (Čampa, Kepec, Kežman - Počkaj in Skok, 2000). »Pouk, ki upošteva učenčeve miselne sposobnosti in njegove poprejšnje predstave o pojavih in zakonitostih, je najučinkovitejši pouk.« (Nedeljko, 2005, str. 250)

Igre bi morali vključevati v učni proces, ker večstransko učinkujejo na razvoj učenčeve osebnosti. Z njimi lahko uresničujemo nekatere temeljne cilje na področju socializacije, razvijanja sposobnosti in interesov (Tomić, 2002). »Didaktične igre vplivajo na otrokov miselni razvoj, ga pospešujejo in bogatijo otrokove izkušnje.« (Čas in Krajnc, 2015, str. 49) Za otrokov razvoj so didaktične igre zelo pomembne, ker otrok ob njih razvija in utrjuje: govor, motoriko, čutila, miselne sposobnosti, ustvarjalnost, domišljijo, izkušnje in znanje, spoznavanje med vrstniki, lastnosti značaja (Klemen, 2010).

Didaktične igre uresničujejo različne cilje (Čas in Krajnc, 2015, str. 49):

- razvijajo čutila,
- spodbujajo k opazovanju in primerjanju,
- pripomorejo k namerni zapornitvi,
- navajajo na koncentracijo in hitro reagiranje,
- bogatijo domišljijo,
- utrjujejo pridobljena spoznanja in izkušnje ter bogatijo otrokove izkušnje,
- pripomorejo k oblikovanju otrokovega značaja,
- omogočajo lažjo socializacijo,
- pospešujejo otrokov miselni razvoj.

Učenje je proces, ki lahko postane vse bolj dinamičen in vse hitrejši, če se mu dajejo ustrezni dražljaji. Učenje je celosten proces. Zapomnimo si približno 10 % tega, kar preberemo, 20 % tega, kar slišimo, 30 % tega, kar vidimo, 70 % tega, kar vidimo in slišimo ali kar sami rečemo, in 90 % tega, kar sami počnemo (Kolb in Miltner, 2005). Didaktične igre omogočajo celostno učenje. »Celostno učenje vključuje čustva, čute in razum in je skozi didaktično igro, igrivo, domiselno, vznemirljivo, sproščeno, izkorišča bogastvo rezervnih zmogljivosti človeških možganov (leve in desne polovice), omogoča hitrejše in trajnejše pomnjenje in razvoj vseh sedmih inteligenc.« (Čampa idr., 2000, str. 101)

Štamcar, U. Razvijanje poimenovalne zmožnosti z didaktičnimi igrami pri slovenščini. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, 2017.

Če primerjamo šolsko učenje in učenje z igro, pridemo do naslednjih ugotovitev. Pri šolskem delu gre za predelavo informacij (kvantitativno učenje), medtem ko gre pri igri za preobrazbo informacij (kvalitativno učenje). Pri učenju se potrjuje realnost odraslih, medtem ko gre pri učenju z igro za realnost, ki je v skladu s posameznikovimi željami, interesi in predstavami. Pri učenju gre za determinirani učni proces, pri učenju z igro pa za spontan in odprt učni proces. Pri učenju ima odrasli močen vpliv na potek učenja, pri učenju z igro pa gre za spontan in odprt učni proces. Pri učenju učenca »žene« zunanja motivacija, pri učenju z igro pa je učenec motiviran sam (notranja motivacija). Iz vsega tega lahko sklepamo, da je učenje z igro trajnejše in boljše (Umek idr., 2012).

O prednostih uporabe igre pri pouku so pisali številni avtorji (Furlan, 1968; Boocock, 1971; Pollard in Duvall, 2006; Kapp, 2013; Umek, Mikac, Lenarčič in Marčeta, 2012).

Uporabo igre pri pouku je zagovarjal tudi Furlan. Menil je, da igra in učenje nista pojma, ki bi se izključevala. Trdil je, da ne le, da se otrok med igro lahko uči, ampak se med igro verjetno tudi najboljše uči. Navaja nekatere prednosti igre kot učne metode (Furlan, 1968, v Bognar, 1987):

- z lahkoto dosežemo največjo možno koncentracijo pazljivosti,
- čustveni odnos otrok do igre je pozitivnejši kot do resnega učenja,
- aktivnost otrok je pri igri večja kakor pri drugih oblikah učenja,
- naučeno snov, ki se je učijo med igranjem, si otroci lažje zapomnijo,
- pri igranju se otroci manj utrudijo kot pri resnem delu.

V ZDA so bile opravljene raziskave, ki so pokazale naslednje rezultate (S. S. Boocock, 1971, v Bognar, 1987):

- igra povečuje motivacijo, interes in pozornost ter naredi učenje zanimivejše kakor z drugimi metodami;
- učenje in pomnjenje dejstev je enako pri igranju kot pri uporabi besedila ali razlage, vendar pa so z nekaterimi raziskavami ugotovili, da je igra vseeno učinkovitejša;
- igre lahko uporabimo z učenci različnih starosti in različnih sposobnosti, predvsem pa so primerne za otroke, ki se ne znajo izkazati, za otroke iz odrinjenega socialnega okolja ali za tiste, ki imajo kakšne druge težave.

Poučevanje z didaktičnimi igrami obravnavata tudi Pollard in Duvall (2006); pravita, da igre omogočajo aktivno učenje, učence motivirajo in pripomorejo k sproščenemu vzdušju v razredu. Poleg tega igre spodbujajo sodelovanje in medsebojno pomoč.

Igra je v učnih procesih učinkovita oz. koristna, ker (Umek idr., 2012)

- si učenci zapomnijo več informacij za dlje časa,
- je njihovo znanje med igro naredilo več povezav, zaradi česar bodo na novo naučeno znanje znali uporabiti multidisciplinarno,
- bodo zaradi notranje motivacije za določeno znanje le-tega poskušali še bolj raziskati,
- igralci v igri uživajo, zaradi česar bodo bolj sproščeni in zadovoljni, z igro pa je več možnosti, da bodo boljši tudi medsebojni odnosi.

Kapp (2013) pravi, da obstajajo raziskave in dokazi, da igre lahko učijo in navaja nekaj raziskav, ki potrjujejo, da je poučevanje z didaktičnimi igrami učinkovitejše kot klasično poučevanje. Kapp poroča, da je Blunt izvedel raziskavo med študenti. Polovica skupine se je učila z igrami, druga polovica pa brez njih. Rezultati so pokazali, da so študenti tiste skupine, v kateri so uporabili igre, dosegli občutno boljše rezultate kot študenti, ki iger niso uporabljali. Kapp poroča, da je leta 1994 Isaacs ugotovil, da klasična predavanja na višjih stopnjah niso učinkovit način učenja, saj ne morejo spodbujati razmišljanja, kot to lahko spodbujajo igre. Kapp (2013) v zaključku opozarja, da se sploh ne bi smeli pogovarjati o tem, ali igre učijo, ampak o tem, kako zelo učinkovito je učenje z igro in da se učenci z igro največ naučijo.

2.4.4 Opredelitev didaktične igre v učnem načrtu za slovenščino

Pregledala sem učni načrt za slovenščino (2011) in ugotovila, da didaktična igra pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje ni velikokrat omenjena. Od didaktičnih iger je omenjena le igra vlog, in sicer je zapisano, da učenci sodelujejo v igri vlog: pogovor določene vrste (osebni pogovor družbeno enakovrednih sogovorcev, osebni pogovor družbeno neenakovrednih sogovorcev, telefonski pogovor družbeno enakovrednih sogovorcev, telefonski pogovor družbeno neenakovrednih sogovorcev).

Didaktična igra je omenjena še v Didaktičnih priporočilih; tam piše, da je izbira didaktičnih metod in oblik poučevanja odvisna od obravnavanih vsebin, da pa je v prvem obdobju osnovnošolskega izobraževanja še posebej priporočljiva didaktična igra.

Menim, da je didaktična igra v učnem načrtu za slovenščino za jezikovni del za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje premalokrat omenjena, saj obstaja veliko vsebin, ki bi jih učenci lažje usvojili z igro, kot pa to lahko dosežemo s klasičnim poučevanjem. V didaktičnih priporočilih je sicer zapisano, da je v prvem obdobju osnovnošolskega izobraževanja priporočljiva didaktična igra, toda niso zapisani razlogi za njeno uporabo. Menim, da bi morale biti didaktične igre večkrat omenjene pri ciljih in ne le v Didaktičnih priporočilih. Didaktične igre imajo namreč veliko prednosti, zato jih je smiselno uporabiti pri pouku slovenščine.

2.4.5 Vloga učitelja

Igra pri pouku je lahko učinkovita le pod vodstvom dobrega, strokovno podkovanega učitelja. Njegova vloga se z igro ne zmanjšuje, temveč se povečuje in postaja bolj zapletena (Bognar, 1987).

Ko učitelj pri pouku ponudi didaktično igro, je zelo pomembno, da cilje, vsebino, pravila in obliko igre načrtuje tako, da omogoči prilagoditev zahtevnosti ciljev individualnim sposobnostim učencev na kognitivnem, afektivnem in psihomotoričnem področju (Čampa idr., 2000). »Didaktične igre se morajo podrežati razvojni stopnji učencev in njihovim interesom, pomembno pa je tudi, da pri učencih zbudijo zanimanje in radovednost.« (Tomić, 2002, str. 84)

Ko izvedemo didaktično igro pri pouku, moramo učence najprej motivirati za dejavnost oz. igro. Pomembno je namreč, da so vsi učenci motivirani, ker bodo le tako aktivni. Le motivirani učenci učenje namreč začnejo, se učijo in pri učenju vztrajajo, vse dokler ne dosežejo zastavljenih učnih ciljev (Juriševič, 2012). »Ko je otrok motiviran za učenje, je največja ovira s tem že premagana. Kajti zdaj ima pred očmi cilje, ki se jih lahko veseli.« (Kolb in Miltner, 2005, str. 49) Z ustrežno uvodno motivacijo učence torej pripravimo na igro. Nato podamo pravila igre; podati jim moramo jasno in natančno. Zelo pomembno je namreč, da vsak otrok pravila dobro razume. Morebitne vloge v igri razdeli odrasli ali pa si jih razdelijo učenci sami. Pozorni moramo biti predvsem na to, da skupine niso prevelike. Med samo igro moramo učence spremljati. Pozorni moramo biti, da vsi otroci sodelujejo in so aktivni. Če imajo igre tekmovalni značaj, pa moramo biti še posebej pozorni in dosledni. Učitelj mora opaziti vse napake in nedoslednosti, h kontroli pa lahko pritegne tudi učence. Preveriti moramo tudi pravilnost rešenih nalog. Pomembno je tako sprotno kot tudi končno preverjanje rešitev (Čas in Krajnc, 2015). Med igranjem iger je pomembno ravno pravšnje poseganje v potek igre. Učitelj ne sme preveč posegati v igro, prav tako pa ne sme biti čisto odsoten. Učitelj se torej v igro po nepotrebem ne vtika, je pa zelo pomembno, da ima nadzor nad vsemi učenci oz. skupinami. Pozoren mora biti, da se igra ne spremeni v prepir, zaničevanje in druge neželene reakcije. Spremljati mora potek igre in po potrebi učence usmeriti, jim morda še enkrat razložiti navodila, ukrepati ob napakah. V igro se vključimo oz. v igro posegamo torej po potrebi, ko se to izkaže za potrebno. Učitelji torej ne smemo pretirano posegati v igro, moramo pa biti na dosegu, če nas učenec potrebuje. Vedno pa je vključevanje odraslega v igro odvisno od značilnosti učencev, njihove aktivnosti, situacije in ciljev igralne dejavnosti (Marjanovič Umek in Zupančič, 2006).

Vloga učitelja pri načrtovanju in izvajanju didaktičnih iger je zelo pomembna. Igra pri pouku ne poteka kot svobodna in spontana dejavnost, temveč jo učitelj skrbno načrtuje in ima posebne cilje. Zastavljena mora biti tako, da je otrokom zanimiva in zabavna, da otroke pritegne in motivira, medtem ko z njo učitelji uresničujejo določene cilje, ki so si jih zadali.

Bognar (1987) pravi, da mora biti učitelj pozoren na to, da ima didaktična igra vse lastnosti igre oz. da jo mora učenec doživeti tako. Šele takrat, ko jo učenci sprejmejo kot igro, jih bomo lahko pojmovali kot didaktične.

Vloga učitelja, ki želi uporabiti igro kot način učenja, je vsekakor zahtevna, potrebuje veliko priprav, vloženega truda in časa (Vrlič Danko, 2002). Toda Kapp (2013) opozarja, da dobro zasnovana navodila in igre močno vplivajo na učence. Glede na to, koliko pozitivnih učinkov ima vključevanje igre v pouk, je torej prav, da se potrudimo in otrokom igro omogočimo tudi v šoli.

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Učitelj naj bi pri pouku uporabljal različne učne oblike in metode dela. Zelo pomembno je, da je učenec pri pouku aktiven in da znanje pridobiva sam. Eden izmed dobrih načinov pridobivanja znanja so didaktične igre. »Igra omogoča kakovostno drugačno razmerje med učiteljem in učenci. Učitelj ni več oseba za vzdrževanje discipline, je prijatelj in sodelavec, ki učence upošteva, se v družbi z njimi tudi sam uči in spreminja.« (Tomić, 2002, str. 84) Učitelj torej ni več tisti, ki govori oz. razlaga, učenci pa ga poslušajo. Vloga učitelja se je namreč močno spremenila. Učitelj je zdaj usmerjevalec, opazovalec in po potrebi pomočnik, učenci pa se samostojno učijo in gradijo svoje znanje. Pouk, pri katerem so učenci pasivni, ni učinkovit. Nasprotno pa je znanje, ki ga otroci pridobijo na aktiven način, boljše. Učenje z igro je hitrejše in učinkovitejše ter trajnejše, zato je prav, da igro uporabimo tudi v šoli.

Raziskovala bom didaktično igro pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina. Namen magistrskega dela je ugotoviti, ali se učenci 3. razreda pri pouku s pomočjo didaktičnih iger naučijo več kot pri klasičnem/frontalnem pouku.

3.2 CILJI RAZISKAVE

Cilji raziskave so:

- izdelati didaktične igre s področja razvijanja poimenovalne zmožnosti pri slovenščini in jih preizkusiti pri pouku,
- ugotoviti, ali se učenci več naučijo pri pouku, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, kot pri klasičnem/frontalnem pouku,
- ugotoviti, kakšen odnos imajo učenci do didaktičnih iger,
- ugotoviti, ali se po mnenju učencev uporablja metoda didaktične igre tudi pri pouku drugih predmetov.

3.3 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA

Glede na postavljene cilje sem si zastavila naslednja raziskovalna vprašanja:

1. Ali se učenci pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina z uporabo didaktičnih iger naučijo več kot pri klasičnem/frontalnem pouku?
2. Ali so učencem všeč didaktične igre s področja razvijanja poimenovalne zmožnosti?
3. Ali je učencem všeč pouk, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, in zakaj?
4. Ali učenci menijo, da se pri pouku, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, veliko naučijo?
5. Ali si učenci želijo, da bi se pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina večkrat uporabljale didaktične igre?

6. Ali se po mnenju učencev pri pouku slovenščine in drugih predmetov uporabljajo didaktične igre?

3.4 METODA IN RAZISKOVALNI PRISTOP

V raziskovalnem delu sem uporabila deskriptivno in kavzalno eksperimentalno metodo ter kvantitativni in kvalitativni raziskovalni pristop.

3.4.1 Vzorec

Vzorec je neslučajnostni, priložnostni. V raziskavo sem vključila učence 3. razreda osnovne šole ene izmed dolenjskih osnovnih šol v šolskem letu 2015/16. V raziskavo je bilo vključenih 34 učencev (20 dečkov, 14 deklic) dveh oddelkov 3. razreda. Učenci so bili stari osem oz. devet let. 3. a-razred je bil kontrolna skupina (v njem sem poučevala klasično/frontalno), 3. b-razred pa je bil eksperimentalna skupina (v njem sem poučevala z uporabo didaktičnih iger). Preizkus znanja je rešilo 32 učencev, in sicer 16 učencev iz 3. a-razreda (10 dečkov, 6 deklic) in 16 učencev iz 3. b-razreda (10 dečkov, 6 deklic). Anketni vprašalnik je rešilo 16 učencev 3. b-razreda (10 dečkov, 6 deklic). V raziskavo je bila vključena tudi učiteljica oddelka, v katerem sem poučevala z uporabo didaktičnih iger.

3.4.2 Opis postopka zbiranja podatkov

Podatke sem zbirala v eni izmed dolenjskih osnovnih šol, in sicer v maju 2016. Raziskavo sem izvedla v okviru rednega pouka. Izdelala sem sedem didaktičnih iger, vsebinsko povezanih z razvijanjem poimenovalne zmožnosti (v skladu z učnim načrtom za slovenščino), in jih preizkusila v eksperimentalni skupini. V drugem oddelku (kontrolni skupini) pa sem isto snov poučevala na klasični/frontalni način. V vsakem oddelku sem izvedla 6 učnih ur (Priloga 1), 7. uro pa sem v obeh oddelkih izvedla preizkus znanja (Priloga 2). Ta je bil anonimen in so ga učenci rešili brez predhodnega pripravljanja. Pri reševanju niso bili časovno omejeni, vendar so vsi test rešili v največ eni šolski uri (reševali so ga od 20 do 45 minut). Sestavljen je bil iz 7 nalog. Naloge za oba razreda so bile popolnoma identične. Preverila sem, ali so učenci dosegli šest ciljev iz UN za slovenščino (poznavanje nadpomenk in podpomenk, sopomenk in protipomenk, raba predlogov, tvorba pridevnika in stopnjevanje pridevnika).

S preizkusom znanja sem preverjala naslednje cilje iz UN (Program 2011):

Učenci:

- navajajo besede z ožjim ali širšim pomenom,
- navajajo besede z enakim/podobnim pomenom,
- navajajo besede z nasprotnim pomenom,
- ob zgledu tvorijo pridevniške izpeljanke za snovnost,

- uporabijo pravilen predlog in pravilno sklonsko obliko samostalnika za njim ter utrjujejo ločeno pisanje predloga in naslednje besede
- določajo stopnjo lastnosti ter njeno izražanje z obrazilno stopnjevanimi pridevniki.

Preizkus znanja je bil sestavljen iz 7 nalog različnega tipa. 1. in 2. naloga sta bili za poznavanje pod- in nadpomenk, 3. naloga je bila za poznavanje sopomenk, 4. naloga je bila za ugotavljanje protipomenk, 5. naloga je bila za izpeljavo pridevnika iz samostalnika za snovnost, 6. naloga je bila za rabo predlogov in 7. naloga za poznavanje obrazilnega stopnjevanja pridevnikov.

V oddelku, v katerem sem poučevala z uporabo didaktičnih iger, so učenci izpolnili tudi anonimni anketni vprašalnik (mnenje učencev o metodi didaktična igra pri pouku in o didaktičnih igrah, ki sem jih uporabila pri pouku) (Priloga 3). Anketni vprašalnik je bil sestavljen iz 7 vprašanj. Najprej je bilo vprašanje objektivnega dejstva (spol). Prvo vprašanje je bilo kombiniran tip vprašanj, in sicer najprej vprašanje zaprtega tipa (dihotomno vprašanje), nato pa vprašanje odprtega tipa. Drugo, tretje, četrto, peto in sedmo vprašanje so bila vprašanja zaprtega tipa, in sicer dihotomna vprašanja. Šesto vprašanje pa je bilo vprašanje zaprtega tipa, in sicer vprašanje z večstransko izbiro.

Izvedla sem tudi intervju z učiteljico, ki je poučevala v oddelku, ki je bil v raziskavi eksperimentalna skupina; vprašanja so se nanašala na uporabo didaktičnih iger pri pouku (Priloga 4).

3.4.3 Postopki obdelave podatkov

Podatki oz. rezultati so prikazani s preglednicami, grafi in opisno. Grafe sem naredila s pomočjo računalniškega programa Microsoft Excel.

Potek vsake učne ure, ki sem jo izvedla, in vsako didaktično igro, ki sem jo uporabila, sem analizirala.

Analizirala sem tudi dosežke učencev pri preizkusu znanja in jih primerjala med skupinama. Preizkus znanja sem analizirala po posameznih nalogah. Naloge sem ovrednotila z določenim številom točk, in sicer sem za vsako od področij dala enako število točk. Učenci so skupaj lahko dosegli največ 36 točk (100 %), te pa so bile porazdeljene takole:

1. naloga	tri točke,
2. naloga	tri točke,
3. naloga	šest točk,
4. naloga	šest točk,
5. naloga	šest točk,
6. naloga	šest točk,
7. naloga	šest točk.

Navedeno točkovanje sem uporabila za ovrednotenje preizkusa znanja in si tako pomagala pri primerjavi dosežkov med skupinama. Pri vsaki nalogi sem seštela, koliko točk so dosegli učenci enega in drugega razreda, izračunala odstotke in podatke prikazala v preglednicah. Vsako nalogo sem analizirala in zapisala glavne ugotovitve.

Analizirala sem tudi odgovore učencev v anketi. Anketo sem analizirala po posameznih vprašanjih. Podatke za vsako vprašanje sem predstavila grafično in opisno.

Intervju z učiteljico sem prepisala in analizirala.

3.5 REZULTATI IN INTERPRETACIJA

3.5.1 Analiza učnih ur

3.5.1.1 Analiza učnih ur v 3. a-razredu

Vse učne ure v 3. a-razredu (kontrolna skupina) so bile zasnovane na podoben način. Najprej sem imela kratko uvodno motivacijo, s katero so učenci ugotovili, o čem se bomo tisto uro pogovarjali. Nato je sledilo frontalno delo. Največkrat so učenci prebrali besedilo v delovnem zvezku, nato pa je sledil pogovor o prebranem besedilu. Ob pogovoru o učni temi smo vedno naredili tudi zapis v zvezek. Nato so učenci reševali naloge v delovnem zvezku. Le pri 6. uri (stopnjevanje pridevnikov) sem za učence pripravila učni list. Vsako učno uro sem imela za hitrejšo učence pripravljeno tudi dodatno nalogo. V zaključnem delu ure smo preverili rešitve nalog iz delovnega zvezka ali pa smo ponovili oz. utrdili snov. Npr. pri uri, v kateri smo obravnavali stopnjevanje pridevnikov, sem v zaključnem delu vsakemu učencu povedala en pridevnik, on pa ga je stopnjeval.

Z izvedbo vseh učnih ur sem zadovoljna. Kljub temu da je bil pouk klasičen/frontalen, so bili učenci motivirani in so sodelovali. Učni cilji so bili doseženi.

1. ura : BESEDE Z OŽJIM IN BESEDE S ŠIRŠIM POMENOM

V uvodnem delu sem učence razdelila v pare. Vsakemu paru sem dala listke z besedami in moral jih je razvrstiti v štiri skupine. Učenci niso imeli težav. Ko so vse besede prebrali, jim je bilo takoj jasno, kako bodo besede razvrstili. Vsi so ugotovili, da so te štiri skupine šport, oblačila, sadje in zelenjava. Nato sem učence v osrednjem delu razdelila v skupine. Vsaka skupina je dobila liste, na katerih so bile napisane nadpomenke. Njihova naloga je bila, da zapišejo čim več podpomenk. Vsi učenci oz. vse skupine so naštele zelo veliko podpomenk, tudi takih, ki jih nisem pričakovala. Npr. pri živalih so našтели: vietnamski prašiček, človeška ribica, bivola, emu. Pri sadju pa npr. robide, mango, liči. Nato so učenci prebrali besedilo v delovnem zvezku in odgovarjali na moja vprašanja. Ko sem jih vprašala, katere so besede s širšim pomenom in katere z ožjim pomenom, so mi znali povedati zelo veliko primerov. Tudi pri zapisu v zvezek, ko so morali sami zapisati tri primere, ni bilo težav. Nato so učenci reševali naloge v delovnem zvezku. Pri reševanju nalog niso imeli težav. V zaključnem delu ure sem vsakemu učencu povedala besedo z ožjim pomenom, učenec pa je povedal besedo s širšim pomenom. Z naštevanjem besed učenci niso imeli težav.

2. ura: IZPELJAVA PRIDEVNIKA IZ SAMOSTALNIKA ZA SNOVNOST – šolski jedilnik

V uvodnem delu sem učencem razdelila prazne listke in jim naročila, da naj na listek zapišejo, kateri je njihov najljubši okus sladoleda. Večina učencev je na listek napisala samostalnike, npr: čokolada, jagoda, limona, lešnik. Le nekaj učencev je zapisalo pridevnike, npr. čokoladni, jagodni. Nato sem jih vprašala, iz česa je npr. čokoladni sladoled, iz česa jagodni itd., in jih pozvala, da naj mi še sami povedo kakšno jed iz čokolade in iz jagod. Našteli so različne stvari, npr. čokoladna torta, čokoladno mleko, čokoladni puding, jagodna marmelada, jagodni sok itd. Nato sem učencem naročila, da naj preberejo besedilo v delovnem zvezku. Potem pa sem jim postavljala različna vprašanja o prebranem besedilu. Učenci so na vprašanja pravilno odgovarjali. Pojavilo pa se je nekaj težav, ko sem učence vprašala, iz česa je narejena določena jed, saj je npr. en učenec rekel, da je paradižnikova solata narejena iz paradižnika in solate, ali pa npr. da je jogurtna torta narejena iz jogurta in torte. Učence sem opozorila, da je to nepravilno in jih usmerila k pravilnemu odgovoru. Ko sem učencem govorila različne besede (npr. jabolko, čokolada, korenje, les, volna itd.), so učenci našteli zelo veliko stvari/jedi, ki so narejene iz teh stvari, npr. jabolčni sok, jabolčni zavitek, korenčkov sok, leseno okno, lesena vrata, volnen pulover, volnene rokavice itd. Ko so učenci naštevali jedi iz korenja, je ena učenka rekla korenčkov sladoled. Bila sem kar malo v zagati, ker nisem bila čisto prepričana, ali to obstaja. Odgovorila sem ji, da v trgovini korenčkovega sladoleda ne moremo kupiti, lahko pa si ga naredimo doma. Nato smo naredili zapis v zvezek, sledilo pa je reševanje nalog v delovnem zvezku. Pri reševanju nalog učenci niso imeli težav. V zaključnem delu ure smo preverili rešitve nalog v delovnem zvezku.

3. ura: BESEDE Z ENAKIM POMENOM

V uvodnem delu sem na tablo postopoma pritrdila slike in učence vprašala, kaj je na sliki. Učenci niso imeli težav. Za vsako sliko so mi našteli vsaj dve besedi, pri sliki dečka in deklice pa nekaj več. Npr. poleg besede deklica so našteli še naslednje besede: punčka, punca, dekle. Poleg besede deček pa: fant, fantek, fantič, pob, mladenič. V osrednjem delu sem učence razdelila v pare in jim dala listke, na katerih so bile napisane besede. Njihova naloga je bila, da poiščejo pare. Učenci so takoj ugotovili, kaj sodi skupaj. Ko sem učencem naročila, da naj mi povedo svoje primere, je veliko učencev začelo naštevati pomanjševalnice. Drugi učenci so jih takoj popravili in rekli, da to ni v redu. Nato sem jih vprašala zakaj, in so rekli, da zato, ker so to pomanjševalnice. Ko so potem morali sami zapisati primere, so nekateri še vedno pisali napačne primere, npr. konj – konjiček. Učence sem zato še enkrat opozorila, da so to pomanjševalnice, medtem ko sta npr. besedi fant in deček besedi z enakim pomenom. Nato so učenci reševali naloge v delovnem zvezku. Pri reševanju nalog niso imeli težav. V zaključnem delu ure smo preverili rešitve nalog v delovnem zvezku.

4. ura: BESEDE Z NASPROTNIM POMENOM

V uvodnem delu sem na tablo pritrdila sliki dveh deklic. Učencem sem naročila, da naj mi povedo čim več razlik. Opazili in našteli so veliko razlik (dolžina las, barva las, barva majice, krila in obutve itd.). Ko sem jih spodbudila, da naj povedo besede z nasprotnim pomenom, so naštevali »tipične« primere: velik – majhen, dolg – kratek, svetlo – temno, vesel – žalosten ipd. Ob pogovoru smo naredili zapis v zvezek, nato pa so učenci reševali naloge v delovnem zvezku. Pri reševanju nalog jim je težave delala le beseda gledati, pri dodatni nalogi pa beseda natančen. Ko so učenci rešili naloge, smo preverili njihove rešitve. V zaključnem delu ure

sem vsakemu učencu povedala eno besedo, učenec pa je poiskal besedo z nasprotnim pomenom.

5. ura: PREDLOGI V – IZ, NA – Z/S

V uvodnem delu sem učencem dajala različna navodila. Učenci so pri dejavnosti zelo uživali. Hitro so ugotovili, da bomo obravnavali predloge. Nato sem učencem naročila, da naj preberejo besedilo v delovnem zvezku, potem pa sem jim postavila nekaj vprašanj. Ko sem potem frontalno vodila pogovor in risala na tablo, so pri besedi škatla vedeli, katere predloge uporabimo. Nekaj težav je bilo le pri hribu. Nekateri so rekli, da gremo na hrib, nato pa iz hriba. Toda ostali so jih hitro popravili, da ni pravilno iz, ampak s. Nato smo naredili zapis v zvezek, sledilo pa je reševanje nalog v delovnem zvezku. Pri reševanju nalog sem opazila, da so imeli nekateri učenci težave z rabo predlogov z/s in iz. Velikokrat so zamenjali predloga z in s, ali pa so namesto predloga z uporabili predlog iz. Zato sem med samim reševanjem učence večkrat opozorila, da naj si pomagajo s slikami in zapisi na tabli. V zaključnem delu ure smo preverili rešitve nalog v delovnem zvezku.

6. ura: OBRAZILNO STOPNJEVANJE PRIDEVNIKA

V uvodnem delu sem na tablo pritrdila 3 slike slonov, nato pa še slike dekleta z različno dolgimi lasmi in slike različno ozkih cest. Učence sem spodbudila, da so slike primerjali med seboj in povedali, kakšen je npr. slon na prvi sliki, kakšen na drugi in kakšen na tretji. Takoj sem opazila, da bodo učenci imeli težave, saj so vedno stopnjevali drugače, kot sem pričakovala. Npr. za slike slonov so rekli, da je prvi majhen, drugi večji in tretji največji. Učence sem nato skušala s pogovorom voditi in usmerjati, da bi pri stopnjevanju vedno uporabili isti pridevnik. Vprašala sem jih, kakšna žival je slon. Rekli so, da velika. Zato sem potem rekla, da je torej slon na prvi sliki velik, nato pa sem jih vprašala, kakšen je slon na drugi in tretji sliki. Tako smo prišli do pravilnega odgovora: velik – večji – največji. Pri sliki dekleta z različno dolgimi lasmi so učenci sami ugotovili, da ima dekle na prvi sliki dolge lase, na drugi daljše in na tretji najdaljše. Pri sliki različno ozkih cest pa so bile zopet težave, saj so učenci rekli, da je cesta na prvi sliki široka, druga je ožja in tretja najožja. Zato sem na tablo narisala zelo široko cesto in učence pozvala, da naj primerjajo prvo sliko ceste in cesto na tabli. Nato so hitro ugotovili, da je tista na sliki ozka in so potem pravilno stopnjevali pridevnik. Učence sem v nadaljevanju ure vprašala, kako bi stopnjevali besedo dober. Pričakovala sem odgovore, kot so dober – boljše – najdobrejše ali dober – bolj dober – najbolj dober. Toda en učenec je takoj rekel, da je pravilno dober – boljši – najboljši. Naredili smo zapis v zvezek, nato pa sem učencem razdelila učne liste. Pri reševanju učnega lista so imeli težave pri 3. nalogi, ko so zopet, namesto da bi stopnjevali isti pridevnik, uporabili kar drug pridevnik. Tako so npr. zapisali lep – grši – najgrši, hiter – počasnejši – najpočasnejši. Med samim reševanjem sem hodila po razredu in spremljala delo učencev in jih na to opozorila. V zaključnem delu ure smo preverili rešitve nalog na učnem listu. Nato pa sem vsakemu učencu povedala en pridevnik in ga je moral stopnjevati. Če je bilo treba, so ostali odgovore dopolnili oz. popravili.

3.5.1.2 Analiza učnih ur v 3. b-razredu

V 3. b-razredu (eksperimentalna skupina) sem v učne ure vključila didaktične igre. Izdelala in uporabila sem 7 različnih didaktičnih iger, vsebinsko povezanih z razvijanjem poimenovalne zmožnosti. Pri vsaki učni uri sem uporabila eno didaktično igro, le pri prvi učni uri sem uporabila dve.

Vse učne ure so bile zasnovane na podoben način. Najprej sem imela kratko uvodno motivacijo, s katero so učenci ugotovili, o čem se bomo tisto uro pogovarjali. Uvodne motivacije so bile enake kot v 3. a-razredu (kontrolna skupina). V osrednjem delu so se učenci najprej igrali igre, nato pa je sledilo frontalno delo, in sicer pogovor. Vedno smo naredili zapis v zvezek. Sledilo je reševanje nalog v delovnem zvezku (razen zadnjo uro). Za hitrejše učence sem imela pripravljeno tudi dodatno nalogo. V zaključnem delu ure smo preverili rešitve nalog v delovnem zvezku, nato pa sem učencem povedala, kaj bodo naredili za domačo nalogo. Za domačo nalogo so učenci rešili določene naloge v delovnem zvezku. Rešitve nalog smo vedno preverili na začetku naslednje šolske ure slovenščine. Na koncu vsake učne ure sem učencem razdelila kratek vprašalnik (mnenje učencev o didaktični igri).

Z izvedbo vseh učnih ur sem zadovoljna. Pouk sem z uporabo didaktičnih iger želela narediti zanimiv, razgiban in dinamičen. Učenci so bili pri vseh urah zelo motivirani in so vedno dobro sodelovali. Učni cilji so bili doseženi.

1. ura: BESEDE Z OŽJIM IN BESEDE S ŠIRŠIM POMENOM (igra *petka* in igra *lov za zakladom*)

V uvodnem delu sem učence razdelila v pare. Vsakemu paru sem dala listke z besedami, ki so jih morali razvrstiti v štiri skupine. Učenci niso imeli težav. Vsi so ugotovili, da so te štiri skupine sadje, zelenjava, šport in oblačila. Nato sem učencem povedala, da se bodo igrali igro *petka*, jih razdelila v skupine in jim dala navodila za igro. Opazila sem, da učenci niso natančno poslušali mojih navodil. Ker so slišali le del mojih navodil, so sklepali, da se igra *petka* igra kot osel ali črni Peter. Nekateri so si zato kar malo po svoje predstavljali navodila. Eden od učencev mi je rekel, da se doma igrajo drugače. Pojasnila sem mu, da so sedaj malo drugačna navodila in da naj upošteva navodila, ki sem jih podala. Tudi ostali učenci so delali kar po svoje. Čeprav sem povedala, da morajo zbirati po pet kart, ki sodijo skupaj, so učenci to preslišali. Namesto da bi zbirali po pet kart, so takrat, ko so imeli kakšen par, karte odložili na kupček. Med samo igro sem opazila, da učenci niso upoštevali še enega dela mojih navodil. Na mizi so namreč imeli zamaške, in ko bi en učenec imel vseh pet kart (npr. sadje), bi vzel zamašek, ostali pa bi mu sledili. Tako bi eden ostal brez zamaška in bi bil poraženec. Toda učenci tega niso upoštevali, in ko je npr. eden imel vseh pet kart, jih je kar položil na mizo in ostalim povedal, da je zbral vseh pet kart. Tako je bila igra končana. Ko sem opazila, da so učenci narobe razumeli navodila, sem igro prekinila in še enkrat podala navodila. Igro je nato potekala bolj tekoče in tako, kot sem si zamislila. Po končani igri sem učencem povedala, da se bodo sedaj igrali igro *lov za zakladom*, jih razdelila v nove skupine in jim dala navodila za igro. Igra *lov za zakladom* je po mojem mnenju potekala boljše kot igra *petka*. Navodila sem jasno podala. Med samo igro, ko sem hodila po razredu, pa sem opazila, da so se nekateri učenci, ko so prebrali navodilo, da naj poiščejo besedo s širšim pomenom, kar malo začudili. Navodilo jim ni bilo jasno. Toda ko so nato prebrali besede, so hitro ugotovili, katera je ustrezna beseda. Pri enem učencu pa sem opazila, da tudi potem, ko je prebral

besede, še vedno ni vedel, kaj mora storiti. Zato sem mu pomagala in ga usmerila oz. ga vprašala, kako bi z eno besedo rekel tem naštetim stvarim/predmetom. Po končanih igrah smo naredili zapis v zvezek, nato pa je sledilo reševanje nalog v delovnem zvezku ter preverjanje rešitev. V zaključnem delu ure sem učencem povedala, kaj bodo naredili za domačo nalogo, nato pa sem jim razdelila kratek vprašalnik. Igra *petka* je bila všeč vsem učencem, in sicer zato, ker so se pri igri zabavali, ker je igra zanimiva in poučna in ker se pri igri veliko naučiš. Igra *lov za zakladom* pa je bila všeč vsem učencem, razen enemu, ki mu ni bila všeč zato, ker je izgubil. Ostali učenci so napisali, da jim je bila igra všeč, ker je bila zelo zanimiva, ker si moral reševati naloge, ker je bilo zabavno, ker so tekmovali, ker se veliko naučiš, ker je poučna, ker je iznajdljiva in zapletena.

Slika 2: Učenci med igranjem igre *petka*

Slika 1: Učenci med igranjem igre *lov za zakladom*

2. ura: IZPELJAVA PRIDEVNIKA IZ SAMOSTALNIKA ZA SNOVNOST - šolski jedilnik (igra *domine*)

Na začetku šolske ure smo preverili domačo nalogo. Nato sem učencem razdelila prazne listke in jim naročila, da naj na listek zapišejo, kateri je njihov najljubši okus sladoleada. Tudi v tem razredu je večina učencev na listek napisala samostalnike, npr. čokolada, jagoda. Le nekaj učencev je zapisalo pridevnike, npr. čokoladni, jagodni. Nato sem jih vprašala iz česa je npr. čokoladni sladolead, iz česa jagodni itd., in jih pozvala, da naj mi še sami povedo kakšno jed iz čokolade in iz jagod. Našteli so različne stvari.

Nato sem učencem povedala, da se bodo igrali *domine*, jih razdelila v pare in dala navodila za igro. Igro *domine* je nekaj učencev poznalo, nekaj pa ne. Pred začetkom sem zato učence vprašala, kako se *domine* zлага in to tudi narisala na tablo. Toda med samo igro sem opazila, da je en par to preslišal in *domine* zlagal napačno. Učenca sem opozorila ter jima še enkrat povedala, kako zlagamo *domine*. Učenci drugače z iskanjem ustreznih domin niso imeli težav.

Po končani igri smo naredili zapis v zvezek, nato pa je sledilo reševanje nalog v delovnem zvezku ter preverjanje rešitev.

V zaključnem delu ure sem učencem povedala, kaj bodo naredili za domačo nalogo, nato pa sem jim razdelila kratek vprašalnik. Igra *domine* je bila všeč vsem učencem. Napisali so, da zato, ker so morali razmišljati, ker je bilo potrebno branje, ker so morali iskati besede, ker je bila igra zabavna in poučna.

Slika 3: Učenci med igranjem igre *domine*

3. ura: BESEDE Z ENAKIM POMENOM (igra *bingo*)

Na začetku šolske ure smo preverili domačo nalogo. Nato sem na tablo postopoma pritrdila slike in učence vprašala, kaj je na sliki. Učenci niso imeli težav. Za vsako sliko so mi naštel vsaj dve besedi, pri sliki dečka in deklice pa nekaj več. Nato sem učencem povedala, da se bodo igrali *bingo*. Igrali so se 2 verziji. Prva igra je potekala frontalno. Jaz sem iz vrečke vlekla listke z besedami in jih glasno prebrala. Učenci pa so morali poiskati ustrezno besedo z enakim pomenom. Nato sem učence razdelila v 4 skupine. V vsaki skupini je eden od učencev prevzel vlogo učitelja in vodil igro. Učenci so igro *bingo* dobro poznali, zato z razumevanjem navodil ni bilo nobenih težav. Večina besed, ki sem jih uporabila, jim ni delala težav in so takoj znali povedati besedo z enakim pomenom. Malo več razmisleka so potrebovali le pri besedah marljiv, krasen in zemlja. Toda ker smo igro najprej igrali skupaj, smo do teh besed prišli s pogovorom, tako da potem pri naslednji igri ni bilo težav. Edina težava, ki se je pojavila, ko so se igrali po skupinah, je bila, da so vsi hoteli prevzeti vlogo učitelja in voditi igro. Ker ni bilo dovolj časa, niso vsi prišli na vrsto, zato so bili nekateri kar malo užaljeni. Po končani igri sem učence spodbudila, da so mi naštel nekaj primerov parov besed, ki so bile v igri, nato pa sem jih spodbudila, da so se še sami spomnili kakšnega primera, ko z različnimi besedami poimenujemo isto stvar/predmet/bitje. Nato smo naredili zapis v zvezek, sledilo pa je reševanje nalog v delovnem zvezku in preverjanje rešitev. V zaključnem delu ure sem učencem povedala, kaj bodo naredili za domačo nalogo, nato pa sem jim razdelila kratek vprašalnik. Igra *bingo* je bila všeč vsem učencem, razen enemu, ki je napisal, da mu ni bila všeč, ker mu je bilo malo čudno, ker je imel skoraj celo igro prazno igralno ploščo. Ostalim pa je bila igra všeč zato, ker moraš imeti srečo, ker je bilo treba zelo razmišljati, ker se veliko naučiš, ker je igra zabavna, zanimiva in poučna.

Slika 4: Učenci med igranjem igre *bingo*

4. ura: BESEDE Z NASPROTNIM POMENOM (igra štiri v vrsto)

Na začetku šolske ure smo preverili domačo nalogo. Nato sem na tablo pritrdila slike dveh deklic. Učencem sem naročila, da naj mi povedo čim več razlik. Opazili in našteli so veliko razlik (dolžina las, barva las, barva majice, krila in obutve itd.).

Nato sem učencem povedala, da se bodo igrali igri *štiri v vrsto*, razdelila sem jih v pare oz. trojice in dala navodila za igro. Igra *štiri v vrsto* učencem ni delala težav, ker so poznali princip igre. Nekaj težav je bilo le pri dveh besedah, in sicer pri besedah natančen in lačen. Ker pa sem med igro hodila po razredu in spremljala učence, sem tistemu, ki se mu je pri teh dveh besedah »zataknilo«, pomagala priti do pravilnega odgovora s pogovorom.

Po končani igri sem se z učenci pogovorila o besedah, ki so bile na igralni plošči, nato pa sem jih spodbudila, da so se še sami spomnili besed z nasprotnim pomenom. Potem smo naredili zapis v zvezek.

V zaključnem delu ure sem učencem povedala, kaj bodo naredili za domačo nalogo, nato pa sem jim razdelila kratek vprašalnik. Igra *štiri v vrsto* je bila všeč skoraj vsem učencem; zapisali so, da jim je bila všeč zato, ker je poučna, ker si moral razmišljati, ker je igra zabavna. Veliko jih je napisalo, da jim je bila všeč zato, ker so zmagali. Nekdo pa je napisal, da mu je bila všeč, ker je bila drugačna. Trem učencem pa igra ni bila všeč, in sicer zato, ker so izgubili.

Slika 5: Učenci med igranjem igre *štiri v vrsto*

5. ura: PREDLOGI V – IZ, NA – Z/S (igra kolo sreče)

Na začetku šolske ure smo preverili domačo nalogo. Nato sem učencem dajala različna navodila. Učenci so pri dejavnosti zelo uživali. Ena učenka je že po dveh navodilih ugotovila, da se bomo pogovarjali o predlogih. Nato sem učencem povedala, da se bodo igrali igro *kolo sreče*, jih razdelila v skupine in dala navodila za igro. Nad igro *kolo sreče* so bili učenci zelo navdušeni. Sem pa med igro opazila, da so imeli učenci kar nekaj težav. Napačno so namreč rabili predloga z ali s, saj so ju velikokrat zamenjali ali pa so npr. namesto predloga z

uporabili predlog iz. Opazila sem, da so bili učenci velikokrat v zadregi, saj nihče v skupini ni vedel pravega odgovora. Ravno zaradi tega sem vse otroke oz. skupine dobro opazovala in spremljala ter jim pomagala, če je bilo to potrebno. Če pa sem bila ta čas slučajno pri kakšni drugi skupini, je vedno nekdo iz skupine prišel do mene in me vprašal, kateri je pravilen odgovor, saj so se želeli prepričati o odgovoru. Po končani igri sem se z učenci pogovorila o rabi predlogov v – iz in na – z/s. Naredili smo tudi zapis v zvezek. V zaključnem delu ure sem učencem povedala, kaj bodo naredili za domačo nalogo, in jim razdelila kratek vprašalnik. Igra *kolo sreče* je bila všeč vsem učencem, in sicer zato, ker so lahko vrteli kolo sreče, ker si moral imeti srečo, ker je bilo treba razmišljati in ker je igra zabavna ter poučna.

Slika 6: Učenci med igranjem igre *kolo sreče*

6. ura: OBRAZILNO STOPNJEVANJE PRIDEVNIKA (igra *črni kos*)

Na začetku šolske ure smo preverili domačo nalogo. V uvodnem delu sem na tablo pritrdila 3 slike slonov, nato pa še slike dekleta z različno dolgimi lasmi in slike različno ozkih cest. Učence sem spodbudila, da so slike primerjali med seboj in povedali, kakšen je npr. slon na prvi sliki, kakšen na drugi in kakšen na tretji. Tudi v tem razredu so imeli učenci težave s stopnjevanjem, saj niso stopnjevali isti pridevnik, ampak so po navadi uporabili različna pridevnika. Npr. za slike slonov so rekli, da je prvi majhen, drugi večji in tretji največji. Učence sem nato skušala s pogovorom voditi in usmerjati, da bi pri stopnjevanju vedno uporabili isti pridevnik. Po uvodni motivaciji sem učencem povedala, da se bodo igrali igro *črni kos*, jih razdelila v pare in dala navodila za igro. Igro *črni kos* sem naredila na način črnega Petra. Ker učenci to igro poznajo, ni bilo nobenih težav z razumevanjem navodil. Opazila sem, da so se jo zelo radi igrali. Z iskanjem trojic niso imeli težav. Po končani igri smo se pogovorili o trojicah, ki so jih učenci zbirali, nato pa smo ob pogovoru naredili zapis v zvezek. V zaključnem delu sem vsakemu učencu povedala en pridevnik in ta ga je stopnjeval. Učenci večinoma niso imeli težav, je pa še vedno kakšen učenec, namesto da bi stopnjeval isti

pridevnik, uporabil kar katerega drugega. Vendar pa teh učencev ni bilo treba usmerjati in jim pomagati priti do pravilne rešitve, saj so se takoj oglasili učenci, ki so povedali, da to ni pravilno in povedali pravilen odgovor. Na koncu šolske ure sem učencem razdelila kratek vprašalnik. Igra *črni kos* je bila všeč vsem učencem, in sicer zato, ker je bila zabavna, zanimiva in poučna. En učenec je napisal, da mu je bila všeč, ker je bila podobna igri črni Peter, drugi učenec pa, da zato, ker je bila drugačna od črnega Petra.

Slika 7: Učenci med igranjem igre *črni kos*

3.5.2 Analiza uporabe didaktičnih iger

Izdelala in uporabila sem sedem različnih didaktičnih iger, vsebinsko povezanih z razvijanjem poimenovalne zmožnosti. Uporabila sem jih za obravnavo nove snovi, in sicer v osrednjem delu učne ure. Vsaka igra vsebuje pripomočke, navodila in učne cilje, ki jih dosežemo z igranjem igre.

Z izvedbo vseh didaktičnih iger sem zelo zadovoljna. Z vsako igro sem dosegla cilj, ki sem si ga zastavila. Učencem so bile igre všeč in so se jih radi igrali. Da so jim bile igre všeč, je bilo opaziti iz njihovega obnašanja. Vedno so se vsake igre zelo razveselili in med igro uživali. Vsakič, ko sem prišla v razred, so me vprašali, ali se bomo danes tudi igrali. Tako sem ugotovila, da učenci res uživajo v igranju didaktičnih iger in se niti ne zavedajo, da se na ta način učijo. Zanje je bilo to igranje in ne učenje. Da so jim bile igre všeč, so potrdili tudi kratki vprašalniki, ki sem jih razdelila na koncu vsake učne ure oz. po vsaki igri. V teh vprašalnikih so večinoma odgovarjali, da so jim bile igre všeč, ker so bile zanimive, zabavne in poučne.

Na vključevanje didaktičnih iger v pouk sem se dobro pripravila. Navodila sem izrekla natančno in jasno. Nato sem učence naključno razdelila v skupine. Med igranjem iger sem vedno hodila po razredu, spremljala otroke in skrbela za sprotno preverjanje rešitev. Po koncu vsake igre pa sem se z učenci pogovorila o vseh nalogah oz. primerih, ki so bili pri igri, in tako poskrbela tudi za končno preverjanje rešitev. Učence sem po igrah vedno spodbudila, da so tudi sami povedali še kakšen primer (npr. pare besed z enakim pomenom, pare besed z nasprotnim pomenom itd.). Z učenci smo po igrah vedno naredili tudi zapis v zvezek.

Prepričala sem se, da ima uporaba didaktičnih iger pri pouku veliko prednosti. Učenci so bili namreč pri urah zelo motivirani. Komaj so čakali, da se bodo lahko igrali. Med igro so bili vsi učenci aktivni. Bili so sproščeni in videla sem, da so uživali in se zabavali. Bili so veseli in nasmejani. Kljub temu da so bili zelo razigrani, z disciplino nisem imela težav. Menim, da je bil učencem ta način dela zelo všeč.

3.5.3 Analiza preizkusa znanja

Analiza preizkusa znanja po nalogah

1. naloga

Preglednica 1: Rezultati 1. naloge

	3. a (št. učencev)	3. a (% učencev)	3. b (št. učencev)	3. b (% učencev)
0 točk	3	18,7	/	/
1 točka	/	/	1	6,2
2 točki	5	31,2	3	18,7
3 točke	8	50	12	75

Preglednica 2: Povprečno število doseženih točk pri 1. nalogi

	Povprečno št. točk
3. a	2,1
3. b	2,7

V 3. a-razredu je polovica učencev (50 %) dosegla vse možne točke, 5 učencev (31,2 %) je doseglo 2 možni točki, 3 učenci (18,7 %) pa niso dosegli nobene točke.

V 3. b-razredu je večina učencev (75 %) dosegla vse možne točke, 3 učenci (18,7 %) so dosegli 2 točki, en učenec (6,2 %) pa je dosegel 1 točko.

Učenci 3. a-razreda so v povprečju pri 1. nalogi dosegli 2,1 točke, učenci 3. b-razreda pa 2,7 točke. 1. nalogo so torej boljše reševali učenci 3. b-razreda, saj so v povprečju dosegli več točk kot učenci 3. a-razreda.

Pri naštevanju sadja večinoma niso imeli težav, največ učencev pa je napisalo jabolko, hruška, jagoda, banana, pomaranča. Pri naštevanju poklicev je bilo nekaj več težav, saj so učenci npr. napisali rešilec, ki ni poklic, ampak vozilo. Pravilno bi bilo reševalec. En učenec je napisal prodajnik namesto prodajalec. Nekateri pa so se npr. spomnili samo enega ali dveh poklicev in zato niso dobili točke. Večinoma pa so naštevali naslednje poklice: učiteljica, policist, gasilec, frizer/frizerka, zdravnik, trgovec/trgovka, vojak, kuhar. Pri naštevanju mesecev

učenci niso imeli težav, le en učenec je mislil, da mesec pomeni luno in je naštel lunine mene. So pa nekateri napisali samo enega ali dva meseca in zato niso dobili točke.

2. naloga

Preglednica 3: Rezultati 2. naloge

	3. a (št. učencev)	3. a (%)	3. b (št. učencev)	3. b (%)
0 točk	4	25	/	/
1 točka	/	/	/	/
2 točki	1	6,2	2	12,5
3 točke	11	68,7	14	87,5

Preglednica 4: Povprečno število doseženih točk pri 2. nalogi

	Povprečno št. točk
3. a	2,2
3. b	2,9

V 3. a-razredu je večina učencev (68,7 %) dosegla vse možne točke. En učenec (6,2 %) je dosegel 2 točki, 4 učenci (25 %) pa niso dosegli nobene točke.

V 3. b-razredu je večina učencev (87,5 %) dosegla vse možne točke, 2 učenca (12,5 %) pa sta dosegla 2 možni točki.

Učenci 3. a-razreda so v povprečju pri 2. nalogi dosegli 2,2 točke, učenci 3. b-razreda pa 2,9 točke. 2. nalogo so torej bolj reševali učenci 3. b-razreda, saj so v povprečju dosegli več točk kot učenci 3. a-razreda.

Pri reševanju 2. naloge sem opazila, da učenci niso vedeli, kaj pomeni vrstica, zato sem jim med reševanjem to razložila. Nekateri so to preslišali in nalogo reševali po stolpcih ali pa so prečrtali vse besede v zadnji vrsti, zato naloge niso pravilno rešili in niso dobili točke. Prvi in drugi primer učencem nista delala težav. Učenci so vedeli, kateri besedi sta odveč. Tretji primer je bil malo težji, vendar je večina učencev izločila pravilno besedo.

3. naloga

Preglednica 5: Rezultati 3. naloge

	3. a (št. učencev)	3. a (%)	3. b (št. učencev)	3. b (%)
0 točk	/	/	/	/
1 točka	/	/	/	/
2 točki	/	/	/	/
3 točke	/	/	1	6,2
4 točke	/	/	/	/
5 točk	/	/	/	/
6 točk	16	100	15	93,7

Preglednica 6: Povprečno število doseženih točk pri 3. nalogi

	Povprečno št. točk
3. a	6,0
3. b	5,8

Vsi učenci (100 %) 3. a-razreda so nalogo v celoti pravilno rešili in dosegli vse možne točke. V 3. b-razredu je 15 učencev (93,7 %) doseglo vse možne točke, en učenec (6,2 %) pa je dosegel 3 točke.

3. nalogo so bolj reševali učenci 3. a-razreda, saj so vsi učenci dosegli vse točke, medtem ko so učenci 3. b-razreda v povprečju dosegli 5,8 točke.

To nalogo so učenci zelo dobro reševali. Narobe jo je rešil le en učenec iz 3. b-razreda, ki ni pravilno povezal vseh dvojic besed. Vsi ostali so nalogo v celoti pravilno rešili.

4. naloga

Preglednica 7: Rezultati 4. naloge

	3. a (št. učencev)	3. a (%)	3. b (št. učencev)	3. b (%)
0 točk	/	/	/	/
1 točka	2	12,5	/	/

2 točki	/	/	/	/
3 točke	1	6,2	2	12,5
4 točke	5	31,2	3	18,7
5 točk	2	12,5	2	12,5
6 točk	6	37,5	9	56,2

Preglednica 8: Povprečno število doseženih točk pri 4. nalogi

	Povprečno št. točk
3. a	4,4
3. b	5,1

V 3. a-razredu je nekaj več kot tretjina učencev (37,5 %) dosegla vse možne točke, 2 učenca (12,5 %) sta dosegla 5 točk, 5 učencev (31,2 %) je doseglo 4 točke, 2 učenca (12,5 %) pa sta dosegla 1 točko.

V 3. b-razredu je nekaj več kot polovica učencev (56,2 %) dosegla vse možne točke, 2 učenca (12,5 %) sta dosegla 5 točk, 3 učenci (18,7 %) so dosegli 4 točke, 2 učenca (12,5 %) pa sta dosegla 3 točke.

Učenci 3. a-razreda so pri 4. nalogi v povprečju dosegli 4,4 točke, učenci 3. b-razreda pa 5,1 točke. 4. nalogo so torej boljše reševali učenci 3. b-razreda, saj so v povprečju dosegli več točk kot učenci 3. a-razreda.

Pri tej nalogi so učenci imeli kar nekaj težav. Največ težav so imeli z besedo široko. Učenci so kot besedo z nasprotnim pomenom napisali npr. nizko, suho, tanko, kratek, širše, ozek, majhen. Težave jim je delala tudi beseda veselje. Učenci so največkrat kot besedo z nasprotnim pomenom napisali besedo žalosten. Težave so se pojavile še pri besedi lačen. Besedi lačen so pripisali besedo nelačen, žejen, sestradan, najeden. Vsi učenci pa so pravilno rešili primer tiho – glasno.

5. naloga

Preglednica 9: Rezultati 5. naloge

	3. a (št. učencev)	3. a (%)	3. b (št. učencev)	3. b (%)
0 točk	/	/	/	/
1 točka	/	/	/	/
2 točki	/	/	/	/

3 točke	1	6,2	1	6,2
4 točke	2	12,5	/	/
5 točk	/	/	2	12,5
6 točk	13	81,2	13	81,2

Preglednica 10: Povprečno število doseženih točk pri 5. nalogi

	Povprečno št. točk
3. a	5,6
3. b	5,7

V 3. a-razredu je večina učencev (81,2 %) dosegla vse možne točke, 2 učenca (12,5 %) sta dosegla 4 točke, en učenec (6,2 %) pa je dosegel 3 točke.

V 3. b-razredu je prav tako večina učencev (81,2 %) dosegla vse možne točke, 2 učenca (12,5 %) sta dosegla 5 točk, en učenec (6,2 %) pa je dosegel 3 točke.

V obeh razredih je večina učencev (13 učencev od 16) dosegla vse možne točke, vendar pa so učenci 3. a-razreda v povprečju dosegli 5,6 točke, učenci 3. b pa 5,7 točke, torej je bil nekoliko uspešnejši 3. b-razred.

To nalogo so učenci dobro reševali. Primera juha iz gob in sladoled iz jagod so pravilno rešili učenci obeh razredov. Primer okno iz lesa pa vsi učenci, razen enega, ki je namesto leseno okno napisal, iz česa je okno iz lesa.

Težave pa so bile pri primerih marmelada iz marelic, olje iz buč in jogurt iz borovnic. Pri primeru marmelada iz marelic so napisali mareličina marmelada. Pri primeru olje iz buč so npr. napisali bučkino, bučino ali bučevnato olje. Pri primeru jogurt iz borovnic so učenci npr. napisali borovnični ali borovničin jogurt.

6. naloga

Preglednica 11: Rezultati 6. naloge

	3. a (št. učencev)	3. a (%)	3. b (št. učencev)	3. b (%)
0 točk	/	/	/	/
0,5 točk	/	/	/	/
1 točka	/	/	/	/
1,5 točke	/	/	/	/
2 točki	/	/	/	/

2,5 točke	/	/	/	/
3 točke	/	/	/	/
3,5 točke	2	12,5	1	6,2
4 točke	2	12,5	1	6,2
4,5 točke	4	25	2	12,5
5 točk	2	12,5	3	18,7
5,5 točke	1	6,2	4	25
6 točk	5	31,2	5	31,2

Preglednica 12: Povprečno število doseženih točk pri 6. nalogi

	Povprečno št. točk
3. a	4,9
3. b	5,2

V 3. a-razredu je skoraj tretjina učencev (31,2 %) dosegla vse možne točke, en učenec (6,2 %) je dosegel 5,5 točke, 2 učenca (12,5 %) sta dosegla 5 točk, 4 učenci (25 %) so dosegli 4,5 točke, 2 učenca (12,5 %) sta dosegla 4 točke in 2 učenca (12,5 %) sta dosegla 3,5 točke.

Tudi v 3. b-razredu je skoraj tretjina učencev (31,2 %) dosegla vse možne točke, 4 učenci (25 %) so dosegli 5,5 točke, 3 učenci (18,7 %) so dosegli 5 točk, 2 učenca (12,5 %) sta dosegla 4,5 točke, en učenec (6,2 %) je dosegel 4 točke, en učenec (6,2 %) pa 3,5 točke.

V obeh razredih je 5 od 16 učencev doseglo vse možne točke, vendar pa so učenci 3. a-razreda v povprečju dosegli 4,9 točke, učenci 3. b-razreda pa 5,2 točke; to pomeni, da je bil nekoliko uspešnejši 3. b-razred.

Pri tej nalogi so učenci napačno rabili predvsem predloga z in s, in sicer so ju pogosto zamenjali ali pa so namesto predloga z ali s uporabili predlog iz.

7. naloga

Preglednica 13: Rezultati 7. naloge

	3. a (št.)	3. a (%)	3. b (št.)	3. b (%)
0 točk	/	/	/	/
0, 5 točk	/	/	/	/
1 točka	/	/	/	/
1,5 točke	/	/	/	/

2 točki	/	/	/	/
2,5 točke	/	/	1	6,2
3 točke	1	6,2	/	/
3,5 točke	/	/	1	6,2
4 točke	/	/	1	6,2
4,5 točke	1	6,2	1	6,2
5 točk	5	31,2	2	12,5
5,5 točke	1	6,2	2	12,5
6 točk	8	50	8	50

Preglednica 14: Povprečno število doseženih točk pri 7. nalogi

	Povprečno št. točk
3. a	5,4
3. b	5,2

V 3. a-razredu je polovica učencev (50 %) dosegla vse možne točke. En učenec (6,2 %) je dosegel 5,5 točke, skoraj tretjina učencev (31,2 %) je dosegla 5 točk, en učenec (6,2 %) je dosegel 4,5 točke, en učenec (6,2 %) pa je dosegel 3 točke.

Tudi v 3. b-razredu je polovica učencev (50 %) dosegla vse možne točke. 2 učenca (12,5 %) sta dosegla 5,5 točke, 2 učenca (12,5 %) sta dosegla 5 točk, en učenec (6,2 %) je dosegel 4,5 točke, en učenec (6,2 %) je dosegel 4 točke, en učenec (6,2 %) je dosegel 3,5 točke, en učenec (6,2 %) pa je dosegel 2,5 točke.

V obeh razredih je polovica učencev dosegla vse možne točke, vendar pa so v 3. a-razredu učenci povprečno dosegli 5,4 točke, učenci v 3. b-razredu pa 5,2 točke, torej je bil nekoliko uspešnejši 3. a-razred.

Pri tej nalogi so učenci velikokrat uporabili kar kakšen drug pridevnik namesto tistega, ki je bil zapisan. Napisali so npr. majhen – večji – največji, lahek – težji – najtežji, svetel – temnejši – najtemnejši, najpočasnejši – počasnejši – najhitrejši, majhen – velik – največji, počasen – hitrejši – najhitrejši, dolg – krajši – najkrajši. Velikokrat so uporabili stopnjevanje s prislovom oz. opisno stopnjevanje namesto obrazilnega stopnjevanja, npr. majhen – bolj majhen, kratek – bolj kratek.

Analiza celotnega preizkusa znanja

Število možnih točk pri preizkusu znanja je bilo 36 (100 %).

	Povprečno št. doseženih točk	Povprečno št. doseženih točk (%)
3. a	30,6	85
3. b	32,6	91

Učenci so preizkus znanja na splošno dobro reševali. Učna snov ne enemu ne drugemu razredu ni delala večjih težav. Med oddelkoma ni bilo večje razlike, je pa bil en razred uspešnejši od drugega. Učenci 3. a-razreda (kontrolna skupina) so v povprečju dosegli 30,6 točke, učenci 3. b-razreda (eksperimentalna skupina) pa 32,6 točke. 3. a-razred, v katerem sem poučevala klasično/frontalno, je imel povprečje 85 %, 3. b-razred, v katerem sem poučevala z uporabo didaktičnih iger, pa 91 %. Učenci 3. b-razreda so bili torej v povprečju uspešnejši za 6 %.

3.5.4 Analiza ankete

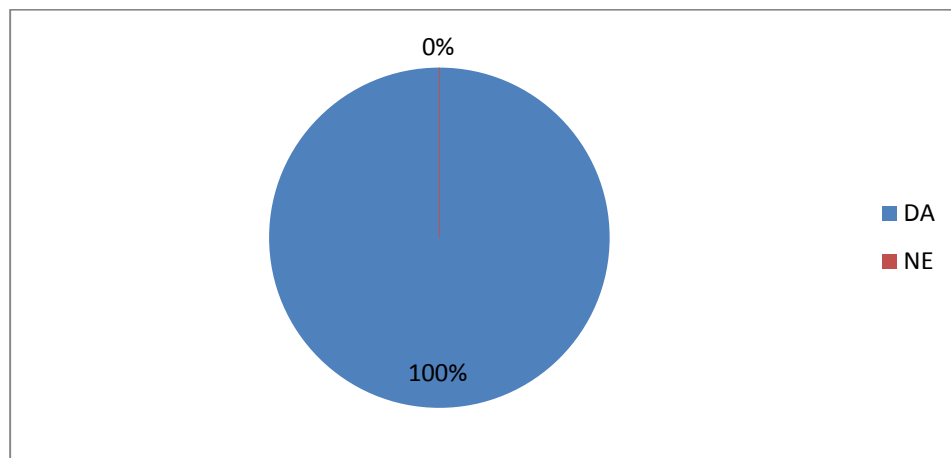
Preglednica 15: Anketiranci glede na spol

Spol	št.	%
Ženski	6	37,5
Moški	10	62,5
Skupaj	16	100,0

Anketo je rešilo 16 učencev 3. b-razreda (eksperimentalna skupina). Od tega 6 žensk (37,5 %) in 10 moških (62,5 %).

1. vprašanje: Ali ti je bil ta način dela všeč? Kaj ti je bilo všeč? Kaj ti ni bilo všeč?

Graf 1: Mnenje anketirancev o načinu dela

Vsi učenci (100 %) so odgovorili, da jim je bil ta način dela všeč.

Učenci so pri utemeljevanju, kaj jim je bilo všeč pri tem načinu dela podali primerljive odgovore, ki jih je bilo mogoče klasificirati v 6 kategorij. Vseh odgovorov je bilo 17. Posamezen učenec je podal enega ali več odgovorov.

Kaj ti je bilo všeč?

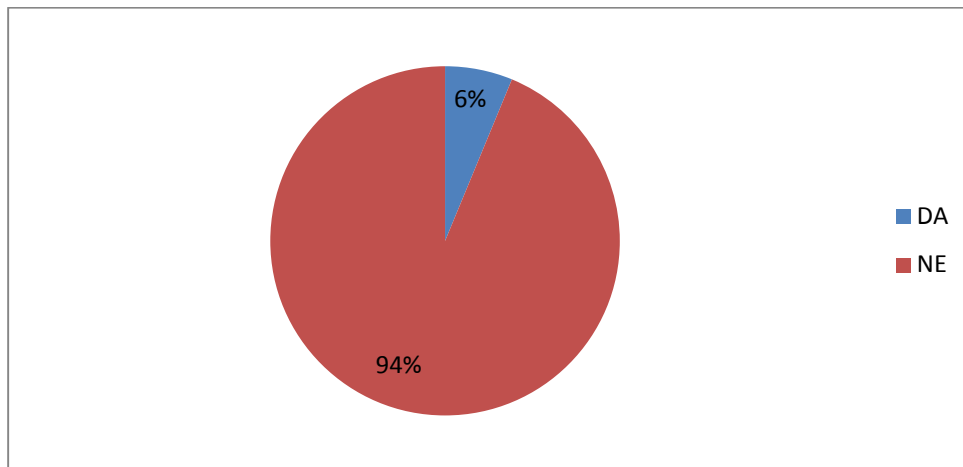
Preglednica 16: Najpogostejši odgovori učencev o tem, kaj jim je bilo všeč pri tem načinu dela

	odgovori (št.)	odgovori (%)
– Vse.	4	23,5
– Všeč mi je bilo, da smo se nekaj naučili.	3	17,6
– Všeč mi je bilo, da smo se igrali.	5	29,4
– Všeč mi je bilo, da smo se igrali igre, ki so bile poučne.	2	11,8
– Všeč mi je bilo, da smo se igrali igre, ki so bile zanimive in zabavne.	2	11,8
– Všeč mi je bilo, da smo morali razmišljati.	1	5,9

Največ učencev (5) je podalo odgovor, da jim je bilo všeč, da so se igrali. Štirje učenci so podali odgovor, da jim je bilo všeč vse, trem učencem je bilo všeč, da so se nekaj naučili, dvema učencema je bilo všeč, da so se igrali igre, ki so bile poučne, dvema učencema je bilo všeč, da so se igrali igre, ki so bile zanimive in zabavne, enemu učencu pa je bilo všeč, da so morali ob igranih tudi razmišljati.

2. vprašanje: Ali pogosto delate na ta način pri slovenščini?

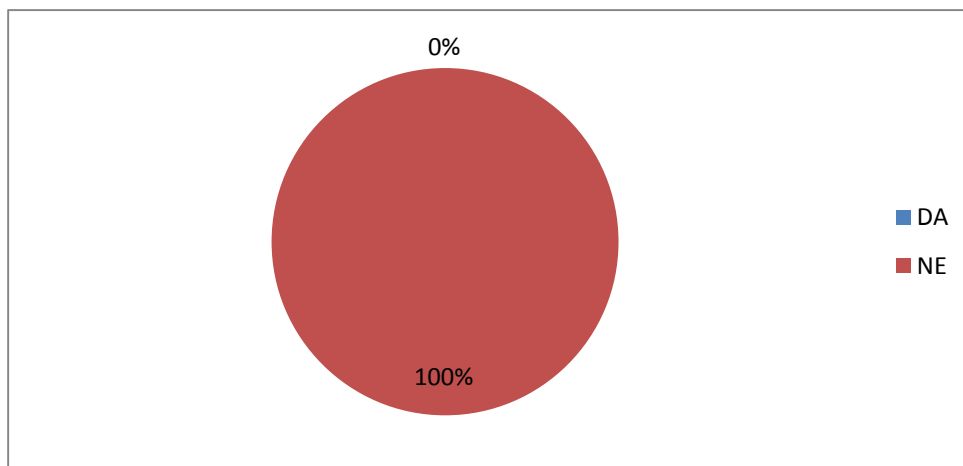
Graf 2: Mnenje anketirancev o pogostosti načina dela pri slovenščini

Velika večina učencev (94 %) je odgovorila, da ne delajo na ta način pri slovenščini. En učenec (6 %) pa je odgovoril, da delajo na ta način. To pomeni, da njihova učiteljica pri slovenščini ne uporablja didaktičnih iger.

3. vprašanje: Ali pogosto delate na ta način pri drugih predmetih?

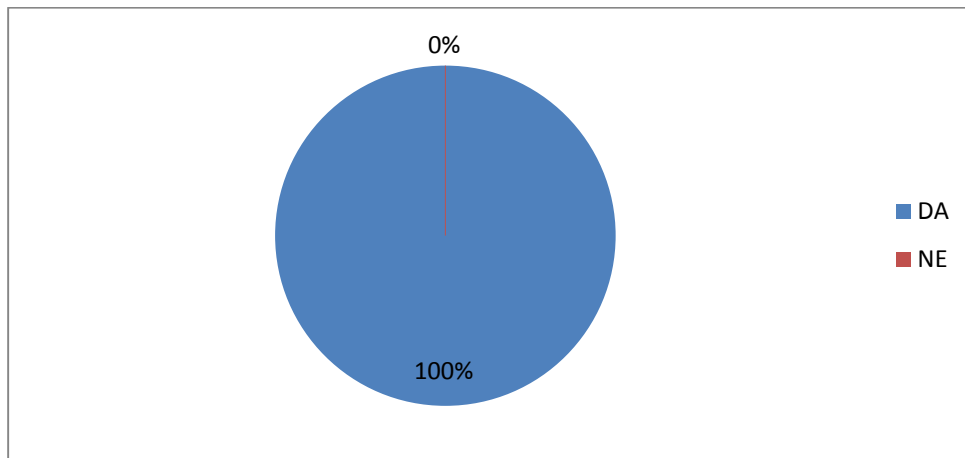
Graf 3: Mnenje anketirancev o pogostosti načina dela pri drugih predmetih

Vsi učenci (100 %) so odgovorili, da ne delajo na ta način pri drugih predmetih. To pomeni, da njihova učiteljica tudi pri drugih predmetih ne uporablja didaktičnih iger.

4. vprašanje: Ali bi si želel, da bi večkrat delali na tak način?

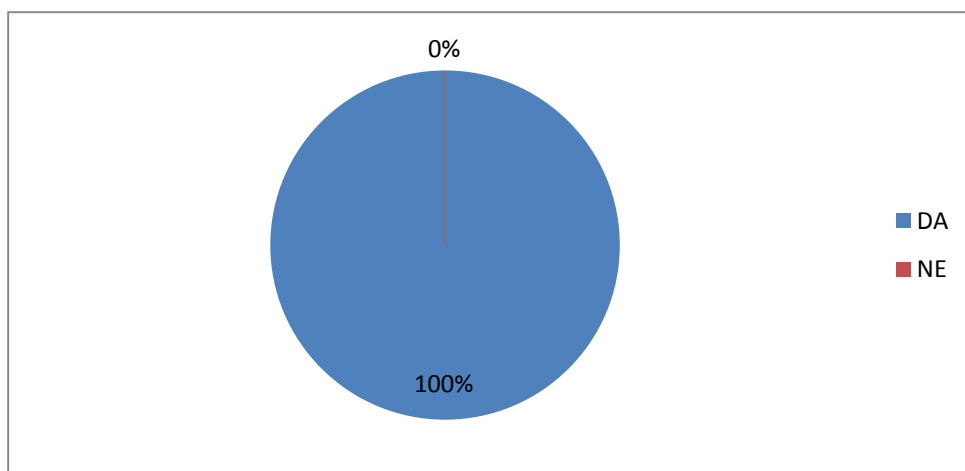
Graf 4: Mnenje anketirancev o tem, če bi želeli večkrat delati na tak način

Vsi učenci (100 %) so odgovorili, da bi si želeli večkrat delati na tak način. Iz tega lahko sklepam, da je učencem tak način dela všeč in bi si zato želeli večkrat delati na tak način.

5. vprašanje: Ali so ti bile igre, ki smo se jih igrali, všeč?

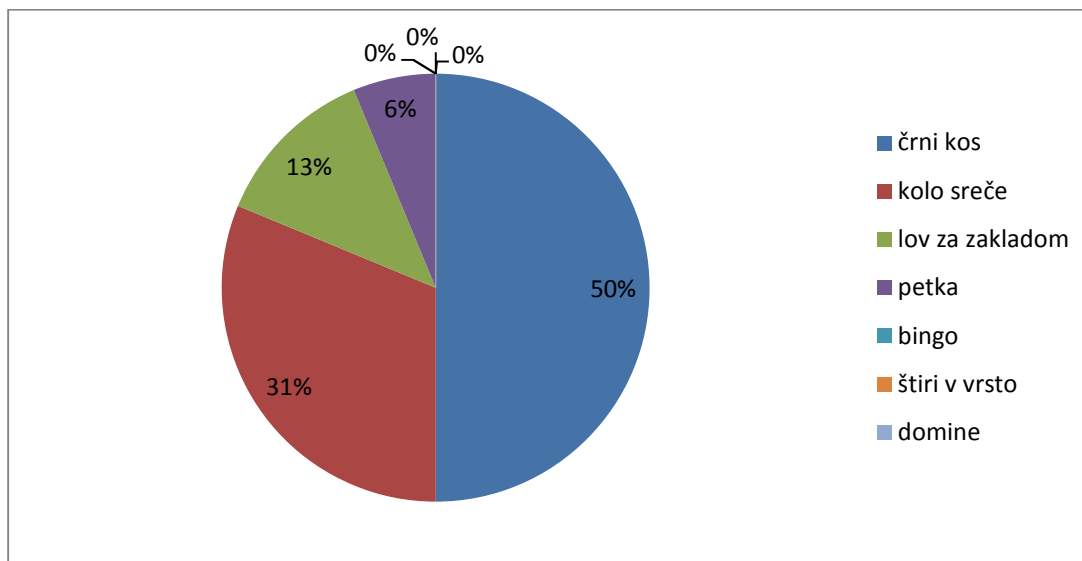
Graf 5: Mnenje anketirancev o igrah

Vsi učenci (100 %) so odgovorili, da so jim bile igre, ki smo se jih igrali, všeč. Iz tega lahko sklepam, da sem pripravila zanimive in zabavne igre in so otroke pritegnile.

6. vprašanje: Katera igra ti je bila najbolj všeč? Obkroži jo.

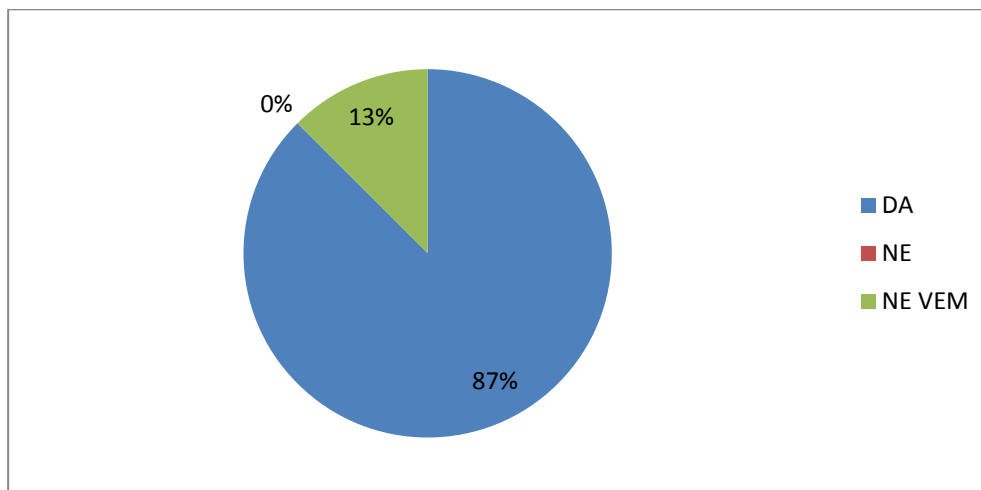
Graf 6: Mnenje anketirancev o najljubši igri

Polovica anketirancev (50 %) je odgovorila, da jim je bila najbolj všeč igra *črni kos*. Približno tretjina anketirancev (31 %) je odgovorila, da jim je bila najbolj všeč igra *kolo sreče*. Dva anketiranca (13 %) sta odgovorila, da jima je bila najbolj všeč igra *lov za zakladom*, enemu anketirancu (6 %) pa je bila najbolj všeč igra *petka*. Nihče od anketirancev pa ni izbral oz. obkrožil igro *bingo*, igro *štiri v vrsto* in igro *domine*. Iz rezultatov lahko sklepam, da sem pripravila raznolike igre, saj so učenci kot najljubšo igro izbirali različne igre.

7. vprašanje: Ali si se na ta način veliko naučil?

Graf 7: Mnenje anketirancev o tem, ali so se veliko naučili

Večina učencev (87 %) meni, da so se na ta način veliko naučili, dva učenca (13 %) pa sta neodločena, koliko sta se na ta način naučila. Iz tega lahko sklepam, da tudi učenci menijo oz. se zavedajo, da se z didaktičnimi igrami veliko naučijo.

3.5.5 Analiza intervjuja

Ali pri pouku raznih predmetov uporabljate didaktične igre?

Da.

- **Predvsem pri katerem predmetu uporabljate DI?**

Didaktične igre uporabljam predvsem pri matematiki in slovenščini.

- **Ali lahko navedete kakšno temo pri določenem predmetu, pri kateri ste uporabili DI?**

Pri matematiki sem uporabila didaktične igre pri poštevanke. Pri slovenščini pa pri temah pomanjševalnice, dopolnjevanje pregovorov in pri dopolnjevanju povedi v zvezi z danim besedilom.

- **Predvsem v katerem delu učne ure uporabljate DI?**

Za motivacijo, utrjevanje ali za zaključek učne ure.

- **Predvsem v katerih etapah učnega procesa uporabljate DI?**

Pridobivanje novega znanja, uvajanje nove učne snovi, utrjevanju ali preverjanju.

- **Kako pogosto uporabljate DI pri pouku?**

Pri matematiki zelo redko, pri slovenščini pa 1-krat ali 2-krat mesečno.

- **S katerim namenom se odločate za uporabo DI pri pouku?**

Za uporabo didaktičnih iger se odločam zato, ker z njimi spodbudimo zanimanje za predmet in željo po znanju. Igra naj bi bila zanje igranje in ne učenje.

- **Kako Vaši učenci sprejemajo DI pri pouku?**

Učenci so vedno veseli, vedno se razveselijo. Med samo igro pa zelo uživajo.

- **Katere so po Vaših izkušnjah prednosti in pomanjkljivosti uporabe DI?**

Prednost je, da učenci usvojijo znanje na zanimiv, njim prijeten način.

Pomanjkljivost pa je ta, da je potrebno več časa za izvedbo, pa tudi za samo izdelavo didaktičnih iger gre veliko časa. Mislim, da če bi igro pogosto uporabila, bi učenci izgubili zanimanje za »drugačen pouk«.

Ali lahko navedete kakšno DI, ki ste jo uporabili pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina?

Spomin.

Ali DI pri jezikovnem pouku pripravljate sami ali si pomagata s strokovno literaturo?

Didaktičnih iger ne pripravljam sama, ampak si pomagam s strokovno literaturo.

Ugotovitve, pridobljene iz intervjuja

Učiteljica je sicer odgovorila, da pri pouku uporabljala didaktične igre, toda ko sem jo nato vprašala, kako pogosto jih je uporabljala, je odgovorila, da zelo redko. Uporablja jih le pri slovenščini in matematiki. Uporabi jih za motivacijo, utrjevanje ali za zaključek učne ure. Za uporabo se odloča zato, ker z njimi spodbudimo zanimanje za predmet in željo po znanju. Ko jih uporabi, se učenci vedno razveselijo, med samo igro pa uživajo. Prednost uporabe didaktičnih iger vidi v tem, da učenci usvojijo znanje na zanimiv, njim prijeten način. Pomanjkljivost pa je ta, da gre za izdelavo veliko časa, poleg tega pa je potrebno tudi več časa za izvedbo pouka. Ravno zaradi tega iger ne pripravlja sama. V razredu pa jih ne uporabi velikokrat, saj meni, da če bi igro pogosto uporabila, bi učenci izgubili zanimanje za »drugačen pouk«. Učiteljica se torej zaveda prednosti uporabe didaktičnih iger pri pouku, toda pravi, da je tudi kar nekaj pomanjkljivosti in zato didaktičnih iger ne uporablja pogosto.

4 SKLEP

Na podlagi analize učnih ur, didaktičnih iger, preizkusa znanja, anketnih vprašalnikov in intervjuja sem prišla do glavnih ugotovitev raziskave na področju uporabe didaktičnih iger pri jezikovnem pouku pri slovenščini. Na podlagi teh sem odgovorila na raziskovalna vprašanja.

1. Ali se učenci pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina z uporabo didaktičnih iger naučijo več kot pri klasičnem/frontalnem pouku?

Namen magistrskega dela je bil ugotoviti, ali se učenci 3. razreda pri pouku s pomočjo didaktičnih iger naučijo več kot pri klasičnem/frontalnem pouku. Z raziskavo sem to potrdila, saj so se pri preizkusu znanja bolj izkazali učenci tistega razreda, v katerem sem uporabila didaktične igre. Učenci 3. a-razreda (kontrolna skupina) so v povprečju dosegli 30,6 točke, učenci 3. b-razreda (eksperimentalna skupina) pa 32,6 točke. Učenci 3. a, v katerem sem poučevala klasično/frontalno, so v povprečju dosegli 85 %, učenci 3. b-razreda, v katerem sem poučevala z uporabo didaktičnih iger, pa 91 %. Razlika med uspehom pri preizkusu znanja med oddelkoma je bila sicer majhna (6 %), vendar pa je bil vseeno nekoliko uspešnejši tisti razred, v katerem sem uporabila didaktične igre.

Z raziskavo sem prišla do ugotovitve, da se učenci pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina z uporabo didaktičnih iger naučijo več kot pri klasičnem/frontalnem pouku.

2. Ali so učencem vseč didaktične igre s področja razvijanja poimenovalne zmožnosti?

Na koncu vsake učne ure oz. po vsaki didaktični igri sem učencem razdelila kratke vprašalnike, s katerimi sem želela ugotoviti, ali so jim bile igre vseč ter zakaj. Večinoma so bile igre učencem vseč, in sicer zato, ker so bile zabavne, zanimive in poučne.

Tudi v anketnem vprašalniku sem učence vprašala, ali so jim bile igre, ki smo se jih igrali, vseč. Vsi učenci (100%) so odgovorili, da so jim bile igre vseč.

Z raziskavo sem prišla do ugotovitve, da so učencem didaktične igre s področja razvijanja poimenovalne zmožnosti, vseč.

3. Ali je učencem vseč pouk, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, in zakaj?

Učencem sem v anketnem vprašalniku zastavila vprašanje, ali jim je bil tak način dela vseč in kaj jim je bilo vseč oz. kaj jim ni bilo vseč. Vsi učenci (100 %) so odgovorili, da jim je bil tak način dela vseč, in sicer zato, ker so se igrali, ker so se nekaj naučili, ker so morali razmišljati, ker so se igrali igre, ki so bile poučne, zabavne in zanimive. Da je učencem pouk, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, vseč, sem med učnimi urami opazila tudi sama. Igre so učence motivirale, med igranjem iger pa so bili sproščeni, veseli in razigrani.

Z raziskavo sem torej prišla do ugotovitve, da je učencem pouk, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, vseč.

4. Ali učenci menijo, da se pri pouku, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, veliko naučijo?

V anketnem vprašalniku sem učencem zastavila vprašanje, ali so se na ta način veliko naučili. Večina učencev je odgovorila, da so se na ta način veliko naučili. Da se učenci veliko naučijo pri pouku, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, je pokazal tudi preizkus znanja, saj so učenci 3. b (eksperimentalna skupina) v povprečju dosegli 91 %.

Z raziskavo sem prišla do ugotovitve, da učenci menijo, da se pri pouku, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, veliko naučijo.

5. Ali si učenci želijo, da bi se pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina večkrat uporabljale didaktične igre?

V anketnem vprašalniku sem učencem zastavila vprašanje, ali si želijo, da bi večkrat delali na tak način. Vsi učenci so odgovorili, da bi si želeli večkrat delati na tak način. To pomeni, da si učenci želijo, da bi se pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina večkrat uporabljale didaktične igre. To sem se prepričala tudi sama, saj so me na začetku vsake učne ure vedno vprašali, ali se bomo danes tudi igrali oz. če imam tudi danes za njih pripravljeno kakšno igro.

Z raziskavo sem torej prišla do ugotovitve, da si učenci želijo, da bi se pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina večkrat uporabljale didaktične igre.

6. Ali se po mnenju učencev pri pouku slovenščine in drugih predmetov uporabljajo didaktične igre?

V anketnem vprašalniku sem učencem zastavila vprašanje, ali pogosto delajo na ta način pri slovenščini in pri drugih predmetih. Učenci so odgovorili, da ne delajo pogosto na tak način pri slovenščini in drugih predmetih. Rezultati torej kažejo, da učitelji pri pouku slovenščine in drugih predmetov ne uporabljajo didaktičnih iger.

5 ZAKLJUČEK

Z magistrsko nalogo sem želela vplivati na učitelje razrednega pouka, da bi se zavedali, kako zelo pomembna je igra pri pouku. Igra je namreč zelo pomembna za vsakega otroka, z njo se uči in razvija. Otrok se rad igra in igro potrebuje ne le v predšolskem obdobju, ampak tudi v šoli. V šoli uporabljamo posebne igre – didaktične igre. Didaktične igre otroke pritegnejo, motivirajo, učenci kažejo interes, so bolj pozorni, didaktične igre so jim zanimive in pri njih vzbudijo pozitivna čustva. Učenci si zato boljše zapomnijo snov, znanje, pridobljeno na tak način, pa je trajnejše.

Glede na opravljeno raziskavo lahko potrdim, da je učencem pouk, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, zelo všeč. Uporaba didaktičnih iger pri pouku ima veliko prednosti. Otroci pri pouku zelo uživajo in se zabavajo, a hkrati tudi učijo. So zelo motivirani in dosegajo boljše rezultate kot pri klasičnem/frontalnem pouku. S preizkusom znanja sem namreč dokazala, da se učenci več naučijo pri pouku, pri katerem se uporabljajo didaktične igre, kot pri klasičnem/frontalnem pouku. Zato menim, da bi se vsak učitelj moral potruditi in metodo didaktične igre večkrat uporabiti pri pouku. Vsem učiteljem bi torej predlagala, da vključujejo igre v pouk, a ne le pri slovenščini, ampak tudi pri drugih predmetih.

Tudi sama želim v prihodnje vsa pridobljena znanja in ugotovitve uporabiti v praksi in tako otrokom omogočiti drugačen način pridobivanja znanja. Želim jim omogočiti zanimiv pouk, pri katerem se bodo zabavali, a obenem tudi učili.

Izsledkov raziskave ne moremo posplošiti, saj sem v raziskavo zajela majhen vzorec učencev. Raziskavo bi lahko razširili na več razredov in bi jih nato primerjali med sabo. Raziskavo bi lahko ponovili za kakšne druge teme, saj ta učna snov učencem obeh oddelkov ni povzročala večjih težav. Zanimivo bi bilo raziskati vpliv didaktičnih iger na pomnjenje učencev med celotnim šolskim letom in ugotoviti, ali je znanje pridobljeno z igro res trajnejše kot znanje, pridobljeno na klasičen/frontalen način.

6 VIRI IN LITERATURA

- Armstrong, T. (2006). *Prebudite genija v svojem otroku: spodbujanje radovednosti, ustvarjalnosti in učnih sposobnosti*. Tržič: Učila.
- Badegruber, B. (1995). *Učenje brez prisile: v 28 korakih*. Radovljica: Regionalni izobraževalni center.
- Bešter Turk, M. (2011). Sporazumevalna zmožnost – eden izmed temeljnih ciljev pouka slovenščine. *Jezik in slovstvo, letnik 56*, št. 3-4, str. 111–130. Pridobljeno 27. 3. 2017 s <http://www.jezikinslovstvo.com/pdf.php?part=2011%7C3-4%7C11%E2%80%93130>
- Bešter Turk, M., Križaj Ortar, M., Končina, M., Bavdek, M., Poznanovič, M., Ambrož, D. in Židan, S. (2004). *Na pragu besedila 1. Učbenik za slovenski jezik v 1. letniku gimnazij, strokovnih in tehniških šol*. Ljubljana: Rokus.
- Bognar, L. (1987). *Igra pri pouku na začetku šolanja*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Čampa, J., Kepec, M., Kežman - Počkaj, J., Skok, M. (2000). Didaktična igra pri pouku. V A. Zupan in M. Turk Škraba (ur.), *Zbornik prispevkov 2000* (str. 101–103). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Čas, M., Krajnc, M. (2015). *Otroška razigranka: učbenik/priročnik ta modul Igre za otroke v programu Predšolska vzgoja*. Velenje: Modart.
- Einon, D. (1986). *Creative play: Play with a purpose from birth to ten years*. Harmondsworth: Penguin Books.
- Grginič, M. (2003). *Didaktična igra pri pouku slovenščine* (Magistrska naloga). Pedagoška fakulteta, Ljubljana.
- Horvat, L., Magajna, L. (1987). *Razvojna psihologija*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.
- Horvat, M. (1997). Opredelitev razlogov za pogosto uporabo iger pri pouku v nižjih razredih osnovne šole. *Pedagoška obzorja*, 12(5-6), 262–270.
- Juriševič, M. (2012). *Motiviranje učencev v šoli*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Kapp, K. (2013). *Once Again, Games Can and Do Teach!* Pridobljeno 28. 3. 2017 s <https://www.learningsolutionsmag.com/articles/1113/once-again-games-can-and-do-teach>
- Klemen, N. (2010). Otroška igra. Pridobljeno 20. 3. 2017 s http://www.ringaraja.net/clanek/otroska-igra_733.html
- Kolb, K., Miltner, F. (2005). *Otroci se zlahka učijo*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Križaj Ortar, M., Bešter Turk, M., Končina, M., Bavdek, M. in Poznanovič, M. (2005). *Na pragu besedila 2. Učbenik za slovenski jezik v 2. letniku gimnazij, strokovnih in tehniških šol*. Ljubljana: Rokus.
- Macintyre, C. (2010). *Play for Children with Special Needs*. Abingdon: Routledge.

Štamcar, U. Razvijanje poimenovalne zmožnosti z didaktičnimi igrami pri slovenščini. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, 2017.

Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. Ljubljana: DZS.

Marjanovič Umek, L., Zupančič, M. (ur.). (2006). *Psihologija otroške igre: od rojstva do vstopa v šolo*. Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete.

Mrak Merhar, I., Umek, L., Jemec, J., Repnik, P. (2013). *Didaktične igre in druge dinamične metode*. Ljubljana: Salve.

Nedeljko, N. (2005). Stop tradicionalnemu načinu poučevanja. V 2. *Strokovni posvet Didaktika v šoli v naravi* (225–228). Ljubljana: Center šolskih in obšolskih dejavnosti.

Pečjak, S. (2009). *Z igro razvijamo komunikacijske sposobnosti učencev*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Pollard, S., Duvall, C. R. (2006). *Everthing I Needed to Know About Teaching I learned in Kindergarten: Bringing Elementary Education Techniques to Undergraduate Computer Science Classes*. *Sigcse*, 224–228. Pridobljeno 28. 3. 2017 s https://users.cs.duke.edu/~rcd/papers/2006_sigcse.pdf

Program osnovna šola. Slovenščina. Učni načrt (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport. Zavod RS za šolstvo. Pridobljeno 3. 5. 2016 s http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_slovenscina_OS.pdf

Rozman, T. (2010). *Vloga enojezičnega razlagalnega slovarja slovenščine pri razvoju jezikovne zmožnosti* (Doktorska disertacija). Filozofska fakulteta, Ljubljana.

Softič, J. (2010). *Razvoj otroka preko igre*. Pridobljeno 21. 3. 2017 s http://www.ringaraja.net/clanek/razvoj-otroka-prek-igre_712.html

Sotler, M. (2012). *Učenje skozi igro na začetku šolanja* (Diplomsko delo, Pedagoška fakulteta). Pridobljeno 20. 4. 2017 s <https://dk.um.si/Dokument.php?id=28623>

Stoppard, M. (1992). *Kaj zmore vaš otrok: odkrivajmo in razvijajmo otrokove naravne potencialne*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Trček, T. (2010). *Igra je otrokov svet*. Pridobljeno 22. 3. 2017 s http://www.ringaraja.net/clanek/igra-je-otrokov-svet_2686.html

Tomić, A. (2002). *Spremljanje pouka*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Umek, L., Mikac, M., Lenarčič, M., Marčeta, Ž. (2012). *Zgodovina in razvoj pedagogike in andragogike igre*. Ljubljana: Salve.

Vrlič Danko, A. (2002). Učenje v vrtcu in igra v šoli. V Matejek, Z. in Vrlič Danko, A. (ur.), *Človekovi svetovi: zbornik prispevkov ob 50. obletnici* (str. 27–36). Maribor: Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše.

Žlebnič, L. (1975). *Psihologija otroka in mladostnika*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

7 PRILOGE

Priloga 1: Učne priprave

Učne priprave za 3. a-razred

UČNA PRIPRAVA ZA SLOVENŠČINO – JEZIKOVNI POUK

Študentka: Urška Štamcar	Učni predmet: slovenščina
Šola: OŠ Toneta Pavčka	Razred: 3. a
Mentorica na OŠ: Renata Fink Husić	Datum: 9. 5. 2016
Profesorica s PeF: dr. Marja Bešter Turk	Zap. št. ure: /
Učna tema: razvijanje poimenovalne zmožnosti	
Učna enota: Besede z ožjim in besede s širšim pomenom	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna učna oblika, individualna učna oblika, delo v paru, skupinska učna oblika	
Učne metode: pogovor, razlaga, metoda pisnih del, metoda ustnih del	
Operativni učni cilji: 1. učenci navajajo besede z ožjim ali širšim pomenom	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: ovojnica, listki z besedami, listi z napisanimi nadpomenkami	
Literatura: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.– http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf (pridobljeno 3. 5. 2016).	
Viri: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.	

	<u>Učne oblike</u> , učna sredstva	Učiteljica	Učenci
Uvodni del 7 min.	<u>Delo v paru</u> , listki z besedami	<p>Učence razdelim v pare oz. trojice. Vsakemu paru dam listke z besedami. (Priloga 1) Njihova naloga je, da besede razvrstijo v 4 skupine. Po približno 5 minutah učence vprašam, v katere 4 skupine so razvrstili besede.</p> <p>Učencem povem, da se bomo danes pogovarjali o besedah s širšim in o besedah z ožjim pomenom.</p>	<p>Delajo v paru.</p> <p>Odgovorijo na vprašanje.</p> <p>Poslušajo.</p>
Osrednji del 33 min.	<p><u>Skupinska oblika</u>, listi z napisanimi nadpomenkami</p> <p><u>Frontalna oblika</u></p>	<p>Učence razdelim v skupine po 3 ali 4. Vsaki skupini dam liste, na katerih so napisane nadpomenke (sadje, zelenjava, šport, žival). Vsak v skupini torej dobi en list. Naloga učencev je, da napišejo čim več podpomenk. Ko učenec napiše vse podpomenke, ki se jih spomni, da list nekemu iz skupine, ta pa dopolni njegove besede. Tako si liste podajo drug drugemu, dokler vsak v skupini ne dobi vseh listov. Ko končajo, pride skupina pred tablo in vsak učenec prebere besede na enem listu, ostali učenci spremljajo in povedo še kakšno podpomenko, ki je skupina ni napisala.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo delovni zvezek na strani 57 in tiho preberejo besedilo pri 1. nalogi.</p> <p>»Kaj je večkrat na šolskem jedilniku?«</p> <p>»Katero sadje dobijo učenci?«</p> <p>»Katero zelenjavo imajo najraje?«</p> <p>»Katero so najljubše pijače učencev?«</p> <p>»Katerega peciva se učenci najbolj razveselijo?«</p> <p>Učence vprašam, katere so besede s širšim pomenom in</p>	<p>Na liste napišejo čim več podpomenk.</p> <p>Odprejo delovni zvezek na strani 57 in tiho preberejo besedilo pri 1. nalogi.</p> <p>Odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Odgovarjajo in povedo primere.</p>

		<p>katere so besede z ožjim pomenom. Nato pokličem enega učenca in mu rečem, da naj mi pove po en primer besede s širšim pomenom in z ožjim pomenom. Nato pokličem še nekoga, ki mi pove drugi besedi.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo zvezke za slovenščino in napišejo naslov Besede s širšim pomenom in besede z ožjim pomenom. Rečem jim, da naj v zvezke zapišejo 3 nadpomenke, nato pa za vsako še nekaj podpomenk. Nato povem in na tablo napišem: Beseda sadje je beseda s širšim pomenom ali nadpomenka. Besede banana, jabolko in jagoda so besede z ožjim pomenom ali podpomenke.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo delovni zvezek na strani 57 in rešijo 1., 2., 3. in 4. nalogo. Za hitrejšje učence imam pripravljeno dodatno nalogo. (Priloga 2) Pripravljene imam tudi rešitve, tako da si lahko učenec rešitev sam preveri.</p> <p>Preverimo rešitve 1., 2., 3. in 4. naloge. Usmerjala bom preverjanje rešitev, učenci pa bodo govorili rešitve. Učencem naročim, da naj si v paru oz. trojici zamenjajo zvezke, vzamejo rdeč kemični svinčnik oz. barvico. Učenci bodo drug drugemu pregledovali naloge in jih po potrebi popravili.</p>	<p>Odprejo zvezke za slovenščino in napišejo naslov.</p> <p>Zapišejo nadpomenke in nekaj podpomenk.</p> <p>Zapišejo v zvezek.</p> <p>Odprejo delovni zvezek na strani 57 in rešijo 1., 2., 3. in 4. nalogo.</p> <p>Preverijo rešitve.</p>
	<u>Individualna oblika</u>		
	<u>Frontalna oblika</u>		
Zaključni del 5 min.		<p>Vsakemu učencu povem besedo z ožjim pomenom, učenec pa pove besedo s širšim pomenom.</p> <p>Učence vprašam, kaj so se danes naučili in jih spodbudim, da</p>	<p>Povedo besedo s širšim pomenom.</p> <p>Odgovorijo na vprašanje in povzamejo</p>

		povzamejo najpomembnejša spoznanja v uri.	najpomembnejša spoznanja v uri.
--	--	---	---------------------------------

Priloga 1

Listi z besedami

nogomet	krilo	jabolko	cvetača
odbojka	hlače	banana	krompir
plavanje	majica	hruška	česen
smučanje	jopica	pomaranča	čebula

Priloga 2

DODATNA NALOGA

NADPOMENKA (beseda s širšim pomenom)	PODPOMENKA (beseda z ožjim pomenom)
sadje	
zelenjava	
	avtomobil, kolo, tovornjak
živali	
	šivanka, meter, škarje
	klavir, trobenta, _____, _____

REŠENA DODATNA NALOGA

NADPOMENKA (beseda s širšim pomenom)	PODPOMENKA (beseda z ožjim pomenom)
sadje	jabolko, banana, hruška, jagoda, grozdje, kivi ...
zelenjava	krompir, čebula, česen, korenje, zelje, paprika ...
prevozna sredstva	avtomobil, kolo, tovornjak
živali	pes, mačka, hrček, koza, ovca, konj, krava, žirafa ...
šivalni pribor	šivanka, meter, škarje
glasbila	klavir, trobenta, <u>harmonika, boben, kitara ...</u>

UČNA PRIPRAVA ZA SLOVENŠČINO – JEZIKOVNI POUK

Študentka: Urška Štamcar	Učni predmet: slovenščina
Šola: OŠ Toneta Pavčka	Razred: 3. a
Mentorica na OŠ: Renata Fink Husić	Datum: 10. 5. 2016
Profesorica s PeF: dr. Marja Bešter Turk	Zap. Št. ure: /
Učna tema: razvijanje poimenovalne zmožnosti	
Učna enota: Šolski jedilnik	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna učna oblika, individualna učna oblika	
Učne metode: pogovor, razlaga, metoda pisnih del	
Operativni učni cilji: 1. ob zgledu tvorijo pridevniške izpeljanke za snovnost	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: prazni listki	
Literatura: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.– http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf (pridobljeno 5. 5. 2016).	
Viri: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.	

	<u>Učne oblike</u> , učna sredstva	Učiteljica	Učenci
Uvodni del 5 min.	<u>Frontalna oblika</u> , prazni listki	<p>Učencem razdelim prazne listke in jim naročim, da naj na listek zapišejo, kateri je njihov najljubši okus sladoleda. Listke nato pritrdim na tablo.</p> <p>Preberemo besede, ki so jih učenci napisali na listke. Nato učence spodbudim, da naj naštejejo še druge okuse sladoledov, ki jih še niso omenili.</p> <p>Nato učence vprašam, iz česa je npr. čokoladni sladoled, iz česa jagodni itd.</p> <p>Učence pozovem, da naj mi povedo še kakšno jed iz čokolade, iz jagod itd.</p>	<p>Na listek zapišejo svoj najljubši okus sladoleda.</p> <p>Naštejejo različne okuse sladoledov.</p> <p>Odgovarjajo na vprašanja.</p>
Osrednji del 35 min.	<u>Frontalna oblika</u>	<p>Učencem naročim, da naj odprejo delovni zvezek na strani 58 in si ogledajo ter tiho preberejo besedilo Šolski jedilnik.</p> <p>»Kaj pomeni beseda jedilnik?«</p> <p>»Kje imajo jedilnike?«</p> <p>»Ali poznate jedilnik vaše šolske kuhinje?«</p> <p>»Kje je pritrjen?«</p> <p>»Kdaj ga berete?«</p> <p>»Ali preberete jedilnik za cel teden?«</p> <p>»Kaj poiščete na jedilniku?«</p> <p>»Za koliko dni je napisan šolski jedilnik?«</p> <p>»Katera obroka sta napisana na jedilniku?«</p> <p>»Kaj je napisano poleg dneva?«</p> <p>»Katera solata je na jedilniku v torek? Iz katere zelenjave je narejena?«</p> <p>»Katera juha je na jedilniku v sredo? Iz katere zelenjave je narejena?«</p> <p>»Kdaj je na jedilniku zeljnata solata? Iz česa je zeljnata solata?«</p> <p>»Kateri dan imajo šolarji za malico borovničev jogurt? Iz</p>	<p>Odprejo delovni zvezek na strani 58 in preberejo besedilo Šolski jedilnik.</p> <p>Odgovarjajo na vprašanja.</p>

	<u>Individualna oblika</u>	<p>česa je borovničev jogurt?« »Kdaj je za kosilo gobova juha? Iz česa je gobova juha?«</p> <p>Govorim različne besede (npr. jabolko, čokolada, korenje, marelica, les, volna itd.), učenci pa naštejejo čim več stvari/jedi, ki so narejene iz teh stvari.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo zvezke za slovenščino, napišejo naslov vaja in napišejo nekaj primerov. Napišem le prvi del, učenci pa nato sami tvorijo pridevniške izpeljanke iz samostalnika za snovnost: sok iz jabolk → jabolčni sok sladoled iz čokolade → čokoladni sladoled juha iz gob → gobova juha vrata iz lesa → lesena vrata solata iz paradižnika → paradižnikova solata</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo delovni zvezek na strani 58 in rešijo 1., 2., 3. in 4. nalogo.</p> <p>Za hitrejšje učence imam pripravljeno dodatno nalogo. (Priloga 1) Pripravljene imam tudi rešitve, tako da si lahko učenec rešitev sam preveri.</p>	<p>Naštejejo čim več stvari oz. jedi.</p> <p>Odprejo zvezek za slovenščino, napišejo naslov in nekaj primerov.</p> <p>Odprejo delovni zvezek na strani 58 in rešijo 1., 2., 3. in 4. nalogo.</p>
Zaključni del 5 min.	<u>Frontalna oblika</u>	<p>Preverimo rešitve 1., 2., 3. in 4. naloge. Usmerjala bom preverjanje rešitev, učenci pa bodo govorili rešitve. Učencem naročim, da naj si v paru oz. trojici zamenjajo zvezke in vzamejo rdeč kemični svinčnik oz. barvico. Učenci bodo drug drugemu pregledovali naloge in jih po potrebi popravili.</p>	Preverijo rešitve.

Priloga 1

DODATNA NALOGA

Preberi povedi. Če so podčrtane besede napačne, jih popravi.

Matej ima rad sladoled iz jagod. _____

V sobi je omara iz stekla. _____

Ana rada pije mleko iz čokolade. _____

Za kosilo smo imeli juho iz cvetače. _____

Pozimi nosim pulover iz volne. _____

REŠENA DODATNA NALOGA

Matej ima rad sladoled iz jagod. **jagodni sladoled**

V sobi je omara iz stekla. **steklena omara**

Ana rada pije mleko iz čokolade. **čokoladno mleko**

Za kosilo smo imeli juho iz cvetače. **cvetačno juho**

Pozimi nosim pulover iz volne. **volnen pulover**

UČNA PRIPRAVA ZA SLOVENŠČINO – JEZIKOVNI POUK

Študentka: Urška Štamcar	Učni predmet: slovenščina
Šola: OŠ Toneta Pavčka	Razred: 3. a
Mentorica na OŠ: Renata Fink Husić	Datum: 11. 5. 2016
Profesorica s PeF: dr. Marja Bešter Turk	Zap. Št. ure: /
Učna tema: razvijanje poimenovalne zmožnosti	
Učna enota: Besede z enakim pomenom	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna učna oblika, individualna učna oblika, delo v paru	
Učne metode: pogovor, razlaga, metoda pisnih del	
Operativni učni cilji: 1. navajajo besede z enakim/podobnim pomenom	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: slike stvari/bitij, listki z besedami	
Literatura: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.– http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf (pridobljeno 9. 5. 2016).	
Viri: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.	

	<u>Učne oblike</u> , učna sredstva	Učiteljica	Učenci
Uvodni del 5 min.	<u>Frontalna oblika</u> , slike stvari/bitij	Na tablo pritrdim sliko psa in učence vprašam, kaj je na sliki. Spodbudim jih, da mi povedo vsaj 2 besedi za narisano stvar. Nato prilepim še slike mačke, deklice, dečka, letala in zobne ščetke. (Priloga 1)	Poimenujejo stvari/bitja na slikah.
Osrednji del 35 min.	<u>Delo v paru</u> , listki z besedami <u>Frontalna oblika</u>	<p>Učence razdelim v pare oz. trojice. Vsak par dobi listke, na katerih so napisane besede. (Priloga 2) Njihova naloga je, da poiščejo pare. Po opravljeni dejavnosti učenci preberejo pare besed.</p> <p>Vprašam jih, kako so vedeli, kaj spada skupaj in kaj so ugotovili, ko so iskali pare.</p> <p>Učence vprašam, kako bi rekli tem parom besed.</p> <p>Učence spodbudim, da se še sami spomnijo kakšen primer, ko z različnimi besedami poimenujemo isto stvar/predmet/bitje.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo zvezek za slovenščino in napišejo naslov Besede z enakim pomenom. Rečem jim, da naj napišejo vsaj tri pare besed z enakim pomenom. Ko jih napišejo, jih preberejo. Ostali učenci pozorno poslušajo in povedo, ali so pari besed ustrezni.</p> <p>Pod primere zapišejo še primer avion – letalo. Spodaj pa</p>	<p>Delajo v paru.</p> <p>Odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Odgovorijo.</p> <p>Povedo primere.</p> <p>Odprejo zvezke za slovenščino, napišejo naslov, nekaj parov besed z enakim pomenom in zapišejo poved.</p>

	<u>Individualna oblika</u>	<p>naslednjo poved: Besedi avion in letalo sta besedi z enakim pomenom.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo delovni zvezek na strani 68 in rešijo 1., 2. in 3. nalogo. Za hitrejše učence imam pripravljeno dodatno nalogo. (Priloga 3) Pripravljene imam tudi rešitve, tako da si lahko učenec rešitev sam preveri.</p>	<p>Odprejo delovni zvezek na strani 68 in rešijo 1., 2. in 3. nalogo.</p>
<p>Zaključni del</p> <p>5 min.</p>	<u>Frontalna oblika</u>	<p>Preverimo rešitve 1., 2. in 3. naloge. Usmerjala bom preverjanje rešitev, učenci pa bodo govorili rešitve. Učencem naročim, da naj si v paru oz. trojici zamenjajo zvezke, vzamejo rdeč kemični svinčnik oz. barvico. Učenci bodo drug drugemu pregledovali naloge in jih po potrebi popravili.</p>	<p>Preverijo rešitve.</p>

Priloga 1

Slike

Priloga 2

Listki z besedami

ogledalo	zrcalo
deček	fant
roža	cvetlica
dedek	stari oče
letalo	avion
voznik	šofer
kuverta	ovojnica
deklica	punčka

Priloga 3

DODATNA NALOGA

Pripiši besede z enakim pomenom.

prodajalka	_____	naočniki	_____
voznik	_____	marljiv	_____
steza	_____	babica	_____
kuverta	_____	hosta	_____

REŠENA DODATNA NALOGA

prodajalka	<u>trgovka</u>	naočniki	<u>očala</u>
voznik	<u>šofer</u>	marljiv	<u>priden</u>
steza	<u>pot</u>	babica	<u>stara mama</u>
kuverta	<u>ovojnica</u>	hosta	<u>gozd</u>

UČNA PRIPRAVA ZA SLOVENŠČINO – JEZIKOVNI POUK

Študentka: Urška Štamcar	Učni predmet: slovenščina
Šola: OŠ Toneta Pavčka	Razred: 3. a
Mentorica na OŠ: Renata Fink Husić	Datum: 13. 5. 2016
Profesorica s PeF: dr. Marja Bešter Turk	Zap. Št. ure: /
Učna tema: razvijanje poimenovalne zmožnosti	
Učna enota: Besede z nasprotnim pomenom	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna učna oblika, individualna učna oblika	
Učne metode: pogovor, razlaga, metoda pisnih del	
Operativni učni cilji: 1. navajajo besede z nasprotnim pomenom	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: slike deklic	
Literatura: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.– http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf (pridobljeno 11. 5. 2016).	
Viri: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.	

	<u>Individualna oblika</u>	Učencem naročim, da naj odprejo delovni zvezek na strani 69 in rešijo 1., 2. in 3. nalogo. Za hitrejšje učence imam pripravljeno dodatno nalogo. (Priloga 2) Pripravljene imam tudi rešitve, tako da si lahko učenec rešitev sam preveri.	Odprejo delovni zvezek na strani 69 in rešijo 1., 2. in 3. nalogo.
	<u>Frontalna oblika</u>	Preverimo rešitve 1., 2. in 3. naloge. Usmerjala bom preverjanje rešitev, učenci pa bodo govorili rešitve. Učencem naročim, da naj si v paru oz. trojici zamenjajo zvezke, vzamejo rdeč kemični svinčnik oz. barvico. Učenci bodo drug drugemu pregledovali naloge in jih po potrebi popravili.	Preverijo rešitve.
Zaključni del 5 min.	<u>Frontalna oblika</u>	Vsakemu učencu povem eno besedo, učenec pa poišče besedo z nasprotnim pomenom.	Povedo besede z nasprotnim pomenom.

Priloga 1

Priloga 2

DODATNA NALOGA

Pripiši besede z nasprotnim pomenom.

star	_____	moker	_____
natančen	_____	zadaj	_____
hladno	_____	začeti	_____
ugasniti	_____	tiho	_____
blizu	_____	široko	_____
polno	_____	lahek	_____

REŠENA DODATNA NALOGA

star	<u>mlad</u>	moker	<u>suh</u>
natančen	<u>površen</u>	zadaj	<u>spredaj</u>
hladno	<u>toplo</u>	začeti	<u>končati</u>
ugasniti	<u>prižgati</u>	tiho	<u>glasno</u>
blizu	<u>daleč</u>	široko	<u>ozko</u>
polno	<u>prazno</u>	lahek	<u>težek</u>

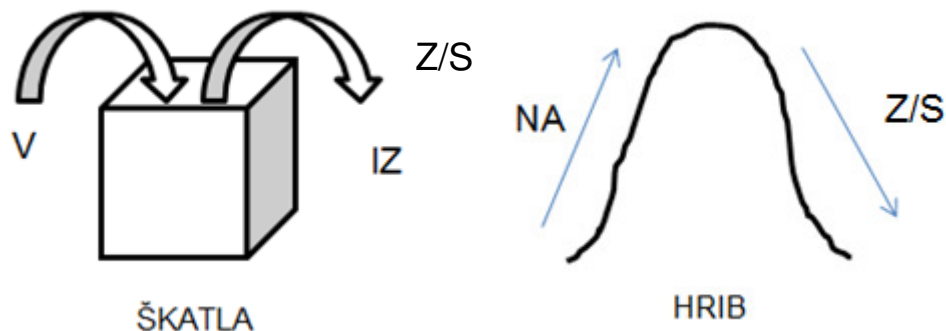
UČNA PRIPRAVA ZA SLOVENŠČINO – JEZIKOVNI POUK

Študentka: Urška Štamcar	Učni predmet: slovenščina
Šola: OŠ Toneta Pavčka	Razred: 3. a
Mentorica na OŠ: Renata Fink Husić	Datum: 16. 5. 2016
Profesorica s PeF: dr. Marja Bešter Turk	Zap. št. ure: /
Učna tema: razvijanje skladišne in pravopisne zmožnosti	
Učna enota: Vzpon na Storžič	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna učna oblika, individualna učna oblika	
Učne metode: pogovor, razlaga, metoda pisnih del	
Operativni učni cilji: 1. opazujejo bitja/predmete (na sliki), sprašujejo po njihovem položaju oziroma premikanju s pravilnim vprašalnim prislovom ter izražajo njihov položaj s pravilnim predlogom in pravilno sklonsko obliko samostalnika za njim 2. spoznavajo, usvajajo in utrjujejo ločeno pisanje predloga in naslednje besede	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: /	
Literatura: – Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i> . Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. – http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf (pridobljeno 14. 5. 2016).	
Viri: – Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i> . Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.	

	<u>Učne oblike</u> , učna sredstva	Učiteljica	Učenci
Uvodni del 5 min.	<u>Frontalna oblika</u>	<p>Učencem naročim, da naj na mizo pripravijo zvezek in peresnico.</p> <p>Dajem jim naslednja navodila:</p> <p>»Vstani s stola.«</p> <p>»Položi zvezek na stol.«</p> <p>»Iz peresnice vzemi radirko in jo daj na mizo.«</p> <p>»Vzemi zvezek s stola in ga daj na mizo.«</p> <p>»Vzemi radirko z mize in jo daj v peresnico.«</p> <p>»Usedi se na stol.«</p> <p>Učence vprašam, o čem mislijo, da se bomo danes pogovarjali.</p>	<p>Delajo po mojih navodilih.</p> <p>Odgovorijo.</p>
Osrednji del 30 min.	<u>Frontalna oblika</u>	<p>Učencem naročim, da naj odprejo delovni zvezek na strani 72 in tiho preberejo besedilo Vzpon na Storžič.</p> <p>»Kam se je odpravil Tine?«</p> <p>»Kam je zložil malico?«</p> <p>»Kam je vstopil na avtobusni postaji v Škofji Loki?«</p> <p>»Kaj je naredil v Preddvoru?«</p> <p>»Kam je dal nahrbtnik?«</p> <p>»Kje je počival?«</p> <p>»Od kod je vzel malico?«</p> <p>»Od kod je bil lep razgled?«</p> <p>Na tablo narišem škatlo in puščico, ki je usmerjena v škatlo. Učence vprašam, kaj sem narisala in kaj predstavlja puščica. Nato narišem še puščico iz škatle ven in učence zopet vprašam, kaj pomeni ta puščica. Nato narišem hrib in puščico navzgor ter učence vprašam, kaj sem narisala in kaj predstavlja puščica. Nato narišem še puščico navzdol in jih zopet vprašam, kaj predstavlja ta puščica.</p> <p>Pod slike napišem naslednje povedi:</p> <p>Igračo dam <u>v</u> škatlo. Igračo vzamem <u>iz</u> škatle.</p>	<p>Odprejo delovni zvezek na strani 72 in tiho preberejo besedilo Vzpon na Storžič.</p> <p>Odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Odgovarjajo na vprašanja.</p>

	<u>Individualna oblika</u>	<p>Grem <u>na</u> hrib. Grem <u>s</u> hriba. Grem <u>na</u> goro. Prihajam <u>z</u> gore.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo zvezek za slovenščino in napišejo naslov: V – IZ, NA – Z ALI S.</p> <p>Učence vprašam, ali poznajo še kakšno poved, ko uporabimo besede na – z/s ali v – iz.</p> <p>Učencem naročim, da naj v zvezek napišejo svoje primere.</p> <p>Nato napišem še naslednje primere. Napišem vprašanje in odgovor brez predlogov. Učenci prepisejo povedi v zvezek in napišejo tudi predloge. Kje je bila žoga? Žoga je bila <u>na</u> stolu. Od kod se je skotalila žoga? Žoga se je skotalila <u>s</u> stola. Kje so oblačila? Obláčila so <u>v</u> omari. Od kod vzamem majico? Majico vzamem <u>iz</u> omare.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo delovni zvezek na strani 72 in rešijo 1., 2. in 3. nalogo. Za hitrejše učence imam pripravljeno dodatno nalogo. (Priloga 1) Pripravljene imam tudi rešitve, tako da si lahko učenec rešitev sam preveri.</p>	<p>Odprejo zvezek za slovenščino in napišejo naslov. Prerišejo sliki in prepisejo besede s table.</p> <p>Povedo primere.</p> <p>Zapišejo primere.</p> <p>Odprejo delovni zvezek na strani 72 in rešijo 1., 2. in 3. nalogo.</p>
Zaključni del 5 min.	<u>Frontalna oblika</u>	<p>Preverimo rešitve 1., 2. in 3. naloge. Jaz bom usmerjala preverjanje rešitev, učenci pa bodo govorili rešitve. Učencem naročim, da naj si v paru oz. trojici zamenjajo zvezke, vzamejo rdeč kemični svinčnik oz. barvico. Učenci bodo drug drugemu pregledovali naloge in jih po potrebi popravili.</p>	<p>Preverijo rešitve.</p>

TABELSKA SLIKA

Igračo dam v škatlo. Igračo vzamem iz škatle.

Grem na hrib. Grem s hriba.

Grem na goro. Prihajam z gore.

Kje je bila žoga? Žoga je bila na stolu.

Od kod se je skotalila žoga? Žoga se je skotalila s stola.

Kje so oblačila? Oblačila so v omari.

Od kod vzamem majico? Majico vzamem iz omare.

Priloga 1

DODATNA NALOGA

Vstavi besede **v**, **na**, **iz**, **z** ali **s**.

Zvezek je ____ mizi. Zvezek vzamem ____ mize.

Tina je ____ peresnico dala nalivno pero, ____ peresnice pa je vzela svinčnik.

Knjiga je ____ predalu. Ana bo vzela knjigo ____ predala.

Jaka je položil nahrbtnik ____ klop. Padel je ____ klopi na tla.

Miha je veselo skočil ____ vodo, a je kmalu ves premražen pritekel ____ vode.

Dedek je imel ____ klobuku spominsko značko. Včeraj mu je padla ____ klobuka.

Mama je pospravila igrače ____ škatlo z igračkami. Tina je vzela punčko ____ škatle.

Alenka je obesila plašč ____ obešalnik. Zjutraj je plašč vzela ____ obešalnika.

REŠENA DODATNA NALOGA

Vstavi besede **v**, **na**, **iz**, **z** ali **s**.

Zvezek je **na** mizi. Zvezek vzamem **z** mize.

Tina je **v** peresnico dala nalivno pero, **iz** peresnice pa je vzela svinčnik.

Knjiga je **v** predalu. Ana bo vzela knjigo **iz** predala.

Jaka je položil nahrbtnik **na** klop. Padel je **s** klopi na tla.

Miha je veselo skočil **v** vodo, a je kmalu ves premražen pritekel **iz** vode.

Dedek je imel **na** klobuku spominsko značko. Včeraj mu je padla **s** klobuka.

Mama je pospravila igrače **v** škatlo z igračkami. Tina je vzela punčko **iz** škatle.

Alenka je obesila plašč **na** obešalnik. Zjutraj je plašč vzela **z** obešalnika.

UČNA PRIPRAVA ZA SLOVENŠČINO – JEZIKOVNI POUK

Študentka: Urška Štamcar	Učni predmet: slovenščina
Šola: OŠ Toneta Pavčka	Razred: 3. a
Mentorica na OŠ: Renata Fink Husić	Datum: 17. 5. 2016
Profesorica s PeF: dr. Marja Bešter Turk	Zap. št. ure: /
Učna tema: razvijanje skladišne zmožnosti	
Učna enota: Stopnjevanje pridevnikov	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna učna oblika, individualna učna oblika	
Učne metode: pogovor, razlaga, metoda pisnih del	
Operativni učni cilji: 1. opazujejo bitja/predmete (na sliki), določajo stopnjo lastnosti ter njeno izražanje z obrazilno stopnjevanimi pridevniki	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: slike predmetov/bitij, učni list	
Literatura: – Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i> . Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. – http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf (pridobljeno 16. 5. 2016).	
Viri: – Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i> . Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.	

	<u>Učne oblike</u> , učna sredstva	Učiteljica	Učenci
Uvodni del 5 min.	<u>Frontalna oblika</u> , slike predmetov/bitij	<p>Na tablo postopoma pritrdim slike. Najprej na tablo pritrdim 3 slike slonov. Učence spodbudim, da naj opazujejo in primerjajo slike med sabo. Učence vprašam, kakšen je slon na prvi sliki, kakšen na drugi in kakšen na tretji. Nato dam na tablo slike dekleta z različno dolgimi lasmi in učence vprašam, kaj opazijo oz. jih vprašam, kakšne lase ima dekle. Nato dam na tablo še slike različno ozkih cest in učence zopet vprašam, kaj opazijo. (Priloga 1)</p> <p>Učence vprašam, o čem mislijo, da se bomo danes pogovarjali.</p>	<p>Odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Odgovorijo.</p>
Osrednji del 33 min.	<u>Frontalna oblika</u>	<p>Na tablo narišem 3 različno dolge črte. Učence vprašam, kakšne črte sem narisala. Pod črte napišem kratka, krajša, najkrajša.</p> <p>Nato narišem še 3 različno visoka drevesa. Učence vprašam, kakšna drevesa sem narisala. Pod drevesa napišem visoko, višje, najvišje.</p> <p>Učence vprašam, ali poznajo še kakšno tako primerjanje.</p> <p>Nato še jaz povem nekaj pridevnikov, ki jih učenci stopnjujejo.</p> <p>Učence vprašam, kako bi stopnjevali besedo dober.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo zvezek za slovenščino in napišejo naslov: Stopnjujemo.</p> <p>Učencem naročim, da naj vsak zapiše vsaj tri takšna primerjanja.</p> <p>Ko jih napišejo, jih preberejo.</p> <p>Ostali učenci pozorno poslušajo</p>	<p>Odgovarjajo.</p> <p>Povedo primere.</p> <p>Stopnjujejo.</p> <p>Odprejo zvezek za slovenščino in napišejo naslov. Prerišejo slike in prepisejo besede s table.</p>

	<u>Individualna oblika</u> , učni list	in povedo, ali je stopnjevanje ustrezno. Učencem razdelim učne liste. (Priloga 2) Za hitrejše učence imam pripravljeno dodatno nalogo. (Priloga 3) Pripravljene imam tudi rešitve, tako da si lahko učenec rešitev sam preveri.	Samostojno rešujejo učne liste.
Zaključni del 7 min.	<u>Frontalna oblika</u>	Preverimo rešitve nalog na učnem listu. Usmerjala bom preverjanje rešitev, učenci pa bodo govorili rešitve. Učencem naročim, da naj si v paru oz. trojici zamenjajo učne liste, vzamejo rdeč kemični svinčnik oz. barvico. Učenci bodo drug drugemu pregledovali naloge in jih po potrebi popravili. Vsakemu učencu povem en pridevnik, on pa ga stopnjuje.	Preverijo rešitve. Stopnjujejo pridevnike.

TABELSKA SLIKA

KRATKA

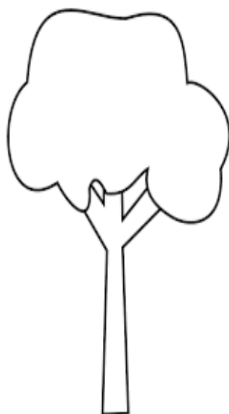
KRAJŠA

NAJKRAJŠA

VISOKO

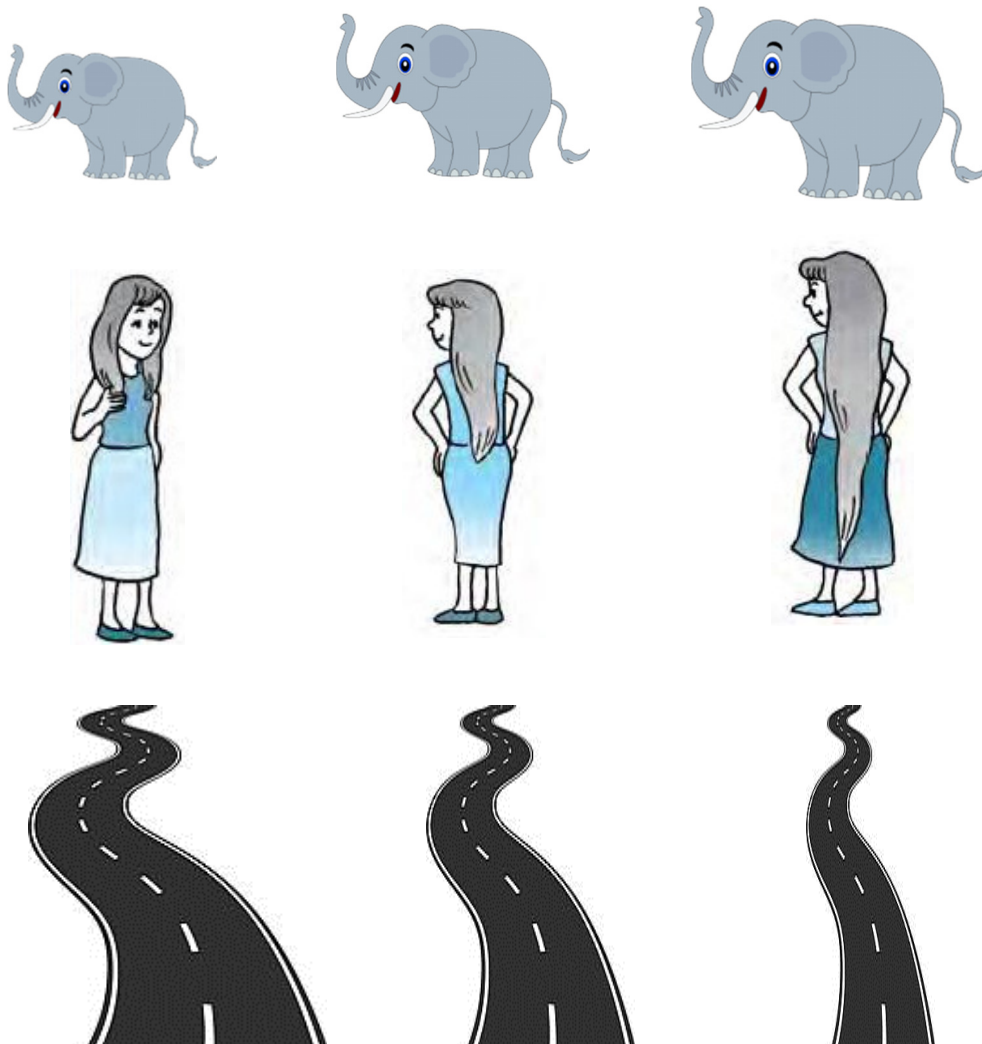

VIŠJE

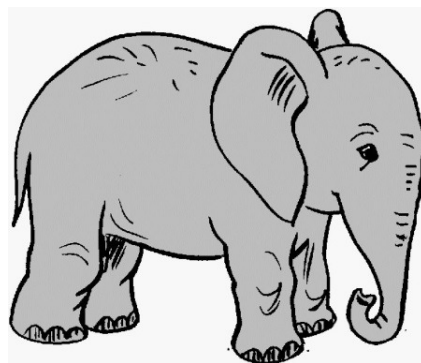
NAJVIŠJE

Priloga 1

Priloga 2

UČNI LIST

1. Obkroži DA ali NE.

Slon je lažji od lisice.	DA	NE
Lisica je najlažja.	DA	NE
Slon je večji od lisice.	DA	NE
Medved je lažji od slona.	DA	NE
Lisica je težja od slona.	DA	NE
Medved je manjši od slona.	DA	NE
Slon je najtežji.	DA	NE

2. Vstavi: **težji, najtežji, lažji, najlažji.**

Medved je _____ od slona in _____ od lisice.

Slon je _____ od medveda in lisjaka; torej je _____ od vseh treh.

Lisjak je _____ od medveda in slona; torej je _____ od vseh treh.

3. Dopolni.

velik	večji	največji
visok		
dolg		
	počasnejši	
		najlepši
	grši	
tanek		
močen		
mlad		
	nižji	

4. Izberi si 3 besede iz preglednice in jih uporabi v povedih.

Priloga 3

DODATNA NALOGA

Dopolni.

močen		
	svetlejši	
		najlažji
	globlji	
		najtrši

REŠENA DODATNA NALOGA

močen	močnejši	najmočnejši
svetel	svetlejši	najsvetlejši
lahek	lažji	najlažji
globok	globlji	najgloblji
trd	trši	najtrši

Učne priprave za 3. b-razred

UČNA PRIPRAVA ZA SLOVENŠČINO – JEZIKOVNI POUK

Študentka: Urška Štamcar	Učni predmet: slovenščina
Šola: OŠ Toneta Pavčka	Razred: 3. b
Mentorica na OŠ: Renata Fink Husić	Datum: 9. 5. 2016
Profesorica s PeF: dr. Marja Bešter Turk	Zap. št. ure: /
Učna tema: razvijanje poimenovalne zmožnosti	
Učna enota: Besede z ožjim in besede s širšim pomenom	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: individualna učna oblika, skupinska učna oblika, delo v paru	
Učne metode: pogovor, razlaga, metoda pisnih del, metoda ustnih del, didaktična igra	
Operativni učni cilji: 1. učenci navajajo besede z ožjim ali širšim pomenom	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: listki z besedami, igra <i>petka</i> , igra <i>lov za zakladom</i>	
Literatura: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.– http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf (pridobljeno 3. 5. 2016).	
Viri: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.	

	<u>Učne oblike, učna sredstva</u>	Učiteljica	Učenci
Uvodni del 7 min.	<u>Delo v paru</u> , listki z besedami	<p>Učencem povem, da se bomo danes pogovarjali o besedah s širšim pomenom in o besedah z ožjim pomenom. Povem jim tudi, da se bodo danes igrali 2 igri, s katerimi bodo spoznali besede s širšim pomenom in besede z ožjim pomenom.</p> <p>Učence razdelim v pare oz. trojice. Vsakemu paru dam listke z besedami. (Priloga 1) Njihova naloga je, da besede razvrstijo v 4 skupine. Po približno 5 minutah učence vprašam, v katere 4 skupine so razvrstili besede.</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Delajo v paru.</p> <p>Odgovorijo na vprašanje.</p>
Osrednji del 33 min.	<u>Skupinska učna oblika</u> , igra PETKA <u>Skupinska učna oblika</u> , igra LOV ZA ZAKLADOM <u>Frontalna oblika</u>	<p>Povem jim, da se bodo najprej igrali igro <i>petka</i>. (Priloga 1) Učence razdelim v skupine in dam navodila za igro. Med igro hodim po razredu in spremljam učence. Preverjanje rešitev bo potekalo tako, da bo učenec, ki je zbral vseh 5 kart, karte položil na mizo in pojasnil, katere slike je zbiral. Ostali učenci bodo potrdili, ali je učenec zbiral slike, ki sodijo skupaj.</p> <p>Učencem povem, da se bodo sedaj igrali igro <i>lov za zakladom</i>. (Priloga 2) Razdelim jih v nove skupine in dam navodila za igro. Med igro hodim po razredu in spremljam učence. Preverjanje rešitev poteka tako, da učenec vzame kartonček z ustreznim znakom, glasno prebere nalogo in jo reši. Ostali učenci to spremljajo in po potrebi popravijo.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo zvezke za slovenščino in napišejo naslov Besede s širšim pomenom in besede z</p>	<p>Igrajo igro <i>petka</i>.</p> <p>Igrajo se igro <i>lov za zakladom</i>.</p> <p>Odprejo zvezke za slovenščino in napišejo naslov.</p>

	<p><u>Individualna oblika</u></p>	<p>ožjim pomenom. Rečem jim, da naj naštejejo nekaj besed s širšim pomenom in nekaj besed z ožjim pomenom. Pokličem tudi določenega učenca in mu rečem, da naj mi pove po en primer besede s širšim pomenom in z ožjim pomenom. Nato sama povem nekaj nadpomenk, učenci pa mi povedo podpomenke in obratno. Rečem jim, da naj v zvezke zapišejo 3 nadpomenke, nato pa za vsako še nekaj podpomenk. Nato povem in na tablo napišem: Beseda sadje je beseda s širšim pomenom ali nadpomenka. Besede banana, jabolko in jagoda so besede z ožjim pomenom ali podpomenke.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo delovni zvezek na strani 57 in rešijo 1. in 2. nalogo. Za hitrejše učence imam pripravljeno dodatno nalogo. (Priloga 3) Pripravljene imam tudi rešitve, tako da si lahko učenec rešitev sam preveri.</p> <p>Preverimo rešitve 1. in 2. naloge. Usmerjala bom preverjanje rešitev, učenci pa bodo govorili rešitve. Učencem naročim, da naj si v paru oz. trojici zamenjajo zvezke, vzamejo rdeč kemični svinčnik oz. barvico. Učenci bodo drug drugemu pregledovali naloge in jih po potrebi popravili.</p>	<p>Naštejejo nekaj nadpomenk in nekaj podpomenk.</p> <p>Zapišejo nadpomenke in nekaj podpomenk.</p> <p>Zapišejo v zvezek.</p> <p>Odprejo delovni zvezek na strani 57 in individualno rešujejo 1. in 2. nalogo.</p> <p>Preverijo rešitve.</p>
<p>Zaključni del 5 min.</p>		<p>Učencem povem, da bodo za domačo nalogo rešili 3. in 4. nalogo.</p> <p>Učencem razdelim kratek vprašalnik. (Priloga 4)</p>	<p>Označijo si naloge, ki jih bodo rešili za domačo nalogo.</p> <p>Rešijo kratek vprašalnik.</p>

Priloga 1

Igra petka

Pripomočki:

- karte (21 ali 26; 4 x po 5 kart in joker ali 5 x po 5 kart in joker)
- zamaški

Navodila za igro:

Igro lahko igra 4 ali 5 igralcev. Na sredino mize položimo zamaške, in sicer enega manj, kot je igralcev. Karte premešamo in razdelimo med igralce. Vsak igralec dobi 5 kart, le eden jih dobi 6. Začne tisti, ki ima eno karto več. Igralci si med seboj po vrstnem redu podajajo po eno poljubno karto. Vsak izmed igralcev se odloči, katere slike bo zbiral. Zbira lahko sadje, zelenjavo, živali, vozila ali šport. Ko eden izmed igralcev dobi vseh 5 kart (npr. sadje), s sredine mize vzame zamašek. Ostali pa ne glede na to, koliko in kakšne karte imajo, čim prej poskušajo vzeti zamašek s sredine mize. Kdor ostane brez zamaška, je poraženec.

Učni cilj:

- navajajo besede z ožjim ali širšim pomenom

Priloga 2

Igra *lov za zakladom*

Pripomočki:

- igralna plošča
- igralne figure različnih barv
- igralna kocka
- kartice z nalogami

Navodila za igro:

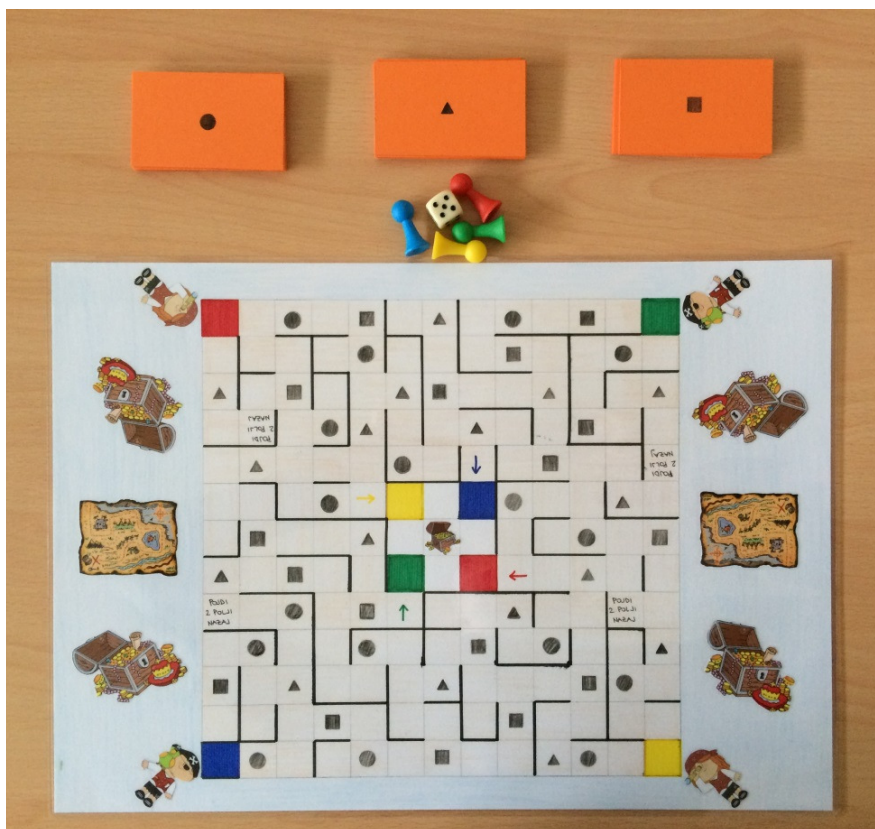
Igro lahko igrajo 2–4 igralci. Vsak igralec si izbere svoj kot, v katerem bo začel igro. Igro začne igralec, ki vrže najvišje število točk. Igralci drug za drugim mečejo kocko. Za vstop v igro mora igralec vreči šest točk. Igralec lahko premika figuro glede na vržene točke v katero koli smer, pri tem pa ne sme preskakovati zidov labirinta. Kadar igralec vrže šest točk, ima pravico do ponovnega meta. Če igralec pride na polje, na katerem se že nahaja soigralčeva figura, jo izbije iz igre in pošlje nazaj na start. Če igralec pride na polje, označeno s krogcem, trikotnikom ali kvadratom, vzame ustrezno kartico z nalogo in jo reši. Če nalogo pravilno reši, ostane na mestu, če pa je ne reši pravilno, se pomakne 2 polji nazaj. Zmagovalec je tisti, ki prvi pride do zaklada na sredini igralne plošče.

Pomen oznak

- Poišči besedo s širšim pomenom.
- ▲ Naštej besede z ožjim pomenom.
- Ena beseda je odveč. Katera?

Učni cilj:

- navajajo besede z ožjim ali širšim pomenom

Priloga 3

DODATNA NALOGA

NADPOMENKA (beseda s širšim pomenom)	PODPOMENKA (beseda z ožjim pomenom)
sadje	
zelenjava	
	avtomobil, kolo, tovornjak
živali	
	šivanka, meter, škarje
	klavir, trobenta, _____, _____

REŠENA DODATNA NALOGA

NADPOMENKA (beseda s širšim pomenom)	PODPOMENKA (beseda z ožjim pomenom)
sadje	jabolko, banana, hruška, jagoda, grozdje, kivi ...
zelenjava	krompir, čebula, česen, korenje, zelje, paprika ...
prevozna sredstva	avtomobil, kolo, tovornjak
živali	pes, mačka, hrček, koza, ovca, konj, krava, žirafa ...
šivalni pribor	šivanka, meter, škarje
glasbila	klavir, trobenta, <u>harmonika, boben, kitara ...</u>

Priloga 4

1. Ali ti je bila vseč igra *petka*?

DA

NE

Zakaj?

2. Ali ti je bila vseč igra *lov za zakladom*?

DA

NE

Zakaj?

Štamcar, U. Razvijanje poimenovalne zmožnosti z didaktičnimi igrami pri slovenščini. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, 2017.

UČNA PRIPRAVA ZA SLOVENŠČINO – JEZIKOVNI POUK

Študentka: Urška Štamcar	Učni predmet: slovenščina
Šola: OŠ Toneta Pavčka	Razred: 3. b
Mentorica na OŠ: Renata Fink Husić	Datum: 10. 5. 2016
Profesorica s PeF: dr. Marja Bešter Turk	Zap. Št. ure: /
Učna tema: razvijanje poimenovalne zmožnosti	
Učna enota: Šolski jedilnik	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna učna oblika, delo v paru, individualna učna oblika	
Učne metode: pogovor, razlaga, metoda pisnih del, didaktična igra	
Operativni učni cilji: 1. ob zgledu tvorijo pridevniške izpeljanke za snovnost	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: prazni listki, igra <i>domine</i>	
Literatura: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.– http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf (pridobljeno 5. 5. 2016).	
Viri: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.	

	<p><u>Frontalna oblika</u></p>	<p>Govorim različne besede (npr. jabolko, čokolada, korenje, marelica, les, volna itd.), učenci pa naštejejo čim več stvari/jedi, ki so narejene iz teh stvari. Učencem naročim, da naj odprejo zvezke za slovenščino, napišejo naslov Vaja in napišejo nekaj primerov. Napišem le prvi del, učenci pa nato sami tvorijo pridevniške izpeljanke iz samostalnika za snovnost: sok iz jabolk → jabolčni sok sladoled iz čokolade → čokoladni sladoled juha iz gob → gobova juha vrata iz lesa → lesena vrata solata iz paradižnika → paradižnikova solata</p>	<p>Naštejejo čim več stvari oz. jedi.</p> <p>Odprejo zvezek za slovenščino, napišejo naslov in nekaj primerov.</p>
	<p><u>Individualna oblika</u></p>	<p>Učencem naročim, da naj odprejo delovni zvezek na strani 58 in rešijo 1., 2. in 3. nalogo. Za hitrejše učence imam pripravljeno dodatno nalogo. (Priloga 2) Pripravljene imam tudi rešitve, tako da si lahko učenec rešitev sam preveri.</p>	<p>Odprejo delovni zvezek na strani 58 in rešijo 1., 2., in 3. nalogo.</p>
<p>Zaključni del 7 min.</p>	<p><u>Frontalna oblika</u></p>	<p>Preverimo rešitve 1., 2. in 3. naloge. Usmerjala bom preverjanje rešitev, učenci pa bodo govorili rešitve. Učencem naročim, da naj si v paru oz. trojici zamenjajo zvezke, vzamejo rdeč kemični svinčnik oz. barvico. Učenci bodo drug drugemu pregledovali naloge in jih po potrebi popravili.</p> <p>Učencem povem, da bodo za domačo nalogo rešili 4. nalogo.</p> <p>Učencem razdelim kratek vprašalnik. (Priloga 3)</p>	<p>Preverijo rešitve.</p> <p>Označijo si nalogo, ki jo bodo rešili za domačo nalogo.</p> <p>Rešijo kratek vprašalnik.</p>

Priloga 1

Igra domine

Pripomočki:

- 12 domin

Navodila za igro:

Igra se igra v paru ali v trojici. Ločimo vse domine in jih razporedimo po mizi. Vzamemo eno domino in jo pustimo na mizi. Nato igralca oziroma igralci skupaj poiščejo domino z ustrežno izpeljavo pridevnika (npr. sok iz jabolk → jabolčni sok) in jo priložijo zraven. Tako nadaljujejo do konca, dokler ne uporabijo vseh domin.

Učni cilj:

- ob zgledu tvorijo pridevniške izpeljanke za snovnost

1. različica

2. različica

Priloga 2

Preberi povedi. Če so podčrtane besede napačne, jih popravi.

Matej ima rad sladoled iz jagod. _____

V sobi je omara iz stekla. _____

Ana rada pije mleko iz čokolade. _____

Za kosilo smo imeli juho iz cvetače. _____

Pozimi nosim pulover iz volne. _____

REŠENA DODATNA NALOGA

Matej ima rad sladoled iz jagod.

jagodni sladoled

V sobi je omara iz stekla.

steklena omara

Ana rada pije mleko iz čokolade.

čokoladno mleko

Za kosilo smo imeli juho iz cvetače.

cvetačno juho

Pozimi nosim pulover iz volne.

volnen pulover

Priloga 3

1. Ali ti je bila všeč igra *domine*?

DA

NE

Zakaj?

Štamcar, U. Razvijanje poimenovalne zmožnosti z didaktičnimi igrami pri slovenščini. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, 2017.

UČNA PRIPRAVA ZA SLOVENŠČINO – JEZIKOVNI POUK

Študentka: Urška Štamcar	Učni predmet: slovenščina
Šola: OŠ Toneta Pavčka	Razred: 3. b
Mentorica na OŠ: Renata Fink Husić	Datum: 11. 5. 2016
Profesorica s PeF: dr. Marja Bešter Turk	Zap. Št. ure: /
Učna tema: razvijanje poimenovalne zmožnosti	
Učna enota: Besede z enakim pomenom	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna učna oblika, skupinska učna oblika, individualna učna oblika	
Učne metode: pogovor, metoda pisnih del, didaktična igra	
Operativni učni cilji: 1. navajajo besede z enakim/podobnim pomenom	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: slike stvari/bitij, igra <i>bingo</i>	
Literatura: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.– http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf (pridobljeno 9. 5. 2016).	
Viri: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.	

	<u>Učne oblike</u> , učna sredstva	Učiteljica	Učenci
Uvodni del 10 min.	<u>Frontalna oblika</u>	Preverimo domačo nalogo. Usmerjala bom preverjanje rešitev, učenci pa bodo govorili rešitve. Učencem naročim, da naj si v paru oz. trojici zamenjajo zvezke in vzamejo rdeč kemični svinčnik oz. barvico. Učenci bodo drug drugemu pregledovali naloge in jih po potrebi popravili.	Preverijo rešitve.
	<u>Frontalna oblika</u> , slike stvari/bitij	Na tablo pritrdim sliko psa in učence vprašam, kaj je na sliki. Spodbudim jih, da naj mi povedo vsaj 2 besedi za narisano stvar. Nato prilepim še slike mačke, deklice, dečka, letala in zobne ščetke. (Priloga 1)	Poimenujejo stvari/bitja na slikah.
Osrednji del 30 min.	<u>Frontalna oblika</u> , igra BINGO	Učencem povem, da se bodo igrali <i>bingo</i> . (Priloga 2) Igrali se bodo 2 verziji. Prva igra bo potekala frontalno. Iz vrečke bom vlekla listke z besedami in jih glasno prebrala. Učenci pa bodo morali poiskati ustrezno besedo z enakim pomenom. Preverjanje rešitev bo potekalo tako, da bom učencem najprej dala nekaj časa, da sami pri sebi razmislijo o rešitvi, nato pa jih bom vprašala, katera beseda je beseda z enakim pomenom.	Igrajo se <i>bingo</i> .
	<u>Skupinska oblika</u> , igra BINGO	Nato bom učence razdelila v 4 skupine. V vsaki skupini bo eden od učencev prevzel vlogo učitelja in vodil igro.	
	<u>Frontalna oblika</u>	Po končani igri učence spodbudim, da naj mi naštejejo nekaj primerov parov besed, ki so bile v igri. Nato učence spodbudim, da naj se še sami spomnijo kakšen primer, ko z različnimi besedami	
			Povedo primere. Povedo svoje primere.

	<u>Individualna oblika</u>	<p>poimenujemo isto stvar/predmet/bitje.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo zvezek za slovenščino in napišejo naslov Besede z enakim pomenom. Rečem jim, da naj napišejo vsaj tri pare besed z enakim pomenom. Ko jih napišejo, jih preberejo. Ostali učenci pozorno poslušajo in povedo, ali so pari besed ustrezni.</p> <p>Pod primere zapišejo še primer avion – letalo. Spodaj pa naslednjo poved: Besedi avion in letalo sta besedi z enakim pomenom.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo delovni zvezek na strani 68 in rešijo 1. in 2. nalogo. Za hitrejše učence imam pripravljeno dodatno nalogo. (Priloga 3) Pripravljene imam tudi rešitve, tako da si lahko učenec rešitev preveri sam.</p>	<p>Odprejo zvezke za slovenščino, napišejo naslov, nekaj parov besed z enakim pomenom in zapišejo poved.</p> <p>Odprejo delovni zvezek na strani 68 in rešijo 1. in 2. nalogo.</p>
Zaključni del 5 min.	<u>Frontalna oblika</u>	<p>Preverimo rešitve 1. in 2. naloge. Usmerjala bom preverjanje rešitev, učenci pa bodo govorili rešitve. Učencem naročim, da naj si v paru oz. trojici zamenjajo zvezke, vzamejo rdeč kemični svinčnik oz. barvico. Učenci bodo drug drugemu pregledovali naloge in jih po potrebi popravili.</p> <p>Učencem povem, da bodo za domačo nalogo rešili 3. nalogo.</p> <p>Učencem razdelim kratek vprašalnik. (Priloga 4)</p>	<p>Preverijo rešitve.</p> <p>Označijo si nalogo, ki jo bodo rešili za domačo nalogo.</p> <p>Rešijo kratek vprašalnik.</p>

Priloga 1

Slike

Priloga 2

Igra *bingo*

Pripomočki:

- igralne plošče
- žetoni za pokrivanje polj
- vrečka
- listki na katerih so napisane besede

Navodila za igro:

1. različica

Vsak igralec dobi svojo igralno ploščo in 5 žetonov za pokrivanje polj. Učitelj iz vrečke vleče listke, na katerih so napisane besede. Besedo glasno prebere, igralci pa morajo slišani besedi poiskati besedo z enakim pomenom. Če imajo to besedo na svoji igralni plošči, jo pokrijejo z žetonom. Ko ima igralec vsa polja pokrita, zakliče »Bingo« in je zmagovalec. Igro nadaljujemo, dokler vsi učenci ne pokrijejo polj na igralni plošči.

2. različica

Učence bi razdelila v skupine po 5 oziroma 6 učencev. V vsaki skupini bi eden izmed učencev prevzel vlogo učitelja in vodil igro.

Učni cilj:

- navajajo besede z enakim/podobnim pomenom

Priloga 3

DODATNA NALOGA

Pripiši besede z enakim pomenom.

prodajalka	_____	naočniki	_____
voznik	_____	marljiv	_____
steza	_____	babica	_____
kuverta	_____	hosta	_____

REŠENA DODATNA NALOGA

prodajalka	<u>trgovka</u>	naočniki	<u>očala</u>
voznik	<u>šofer</u>	marljiv	<u>priden</u>
steza	<u>pot</u>	babica	<u>stara mama</u>
kuverta	<u>ovojnica</u>	hosta	<u>gozd</u>

Priloga 4

1. Ali ti je bila vseč igra *bingo*?

DA

NE

Zakaj?

Štamcar, U. Razvijanje poimenovalne zmožnosti z didaktičnimi igrami pri slovenščini. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, 2017.

UČNA PRIPRAVA ZA SLOVENŠČINO – JEZIKOVNI POUK

Študentka: Urška Štamcar	Učni predmet: slovenščina
Šola: OŠ Toneta Pavčka	Razred: 3. b
Mentorica na OŠ: Renata Fink Husić	Datum: 13. 5. 2016
Profesorica s PeF: dr. Marja Bešter Turk	Zap. Št. ure: /
Učna tema: razvijanje poimenovalne zmožnosti	
Učna enota: Besede z nasprotnim pomenom	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna učna oblika, delo v paru	
Učne metode: pogovor, razlaga, didaktična igra	
Operativni učni cilji: 1. navajajo besede z nasprotnim pomenom	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: slike deklic, igra štiri v vrsto	
Literatura: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.– http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf (pridobljeno 11. 5. 2016).	
Viri: <ul style="list-style-type: none">– Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i>. Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.	

		<p>Učence spodbudim, da se še sami spomnijo besed z nasprotnim pomenom.</p> <p>Nato še jaz povem nekaj besed, učenci pa mi povedo besede z nasprotnim pomenom.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo zvezek za slovenščino in napišejo naslov Besede z nasprotnim pomenom. Naročim jim, da naj napišejo vsaj tri pare besede z nasprotnim pomenom. Ko jih napišejo, jih preberejo. Ostali učenci pozorno poslušajo in povedo, ali so pari besed ustrezni.</p> <p>Pod primere zapišejo še primer velik – majhen. Spodaj pa naslednjo poved: Besedi velik in majhen sta besedi z nasprotnim pomenom.</p>	<p>Povedo primere.</p> <p>Povedo besede z nasprotnim pomenom.</p> <p>Odprejo zvezke za slovenščino, napišejo naslov, nekaj parov besed z nasprotnim pomenom in zapišejo poved.</p>
<p>Zaključni del</p> <p>5 min.</p>	<p><u>Frontalna oblika</u></p>	<p>Učencem povem, da bodo za domačo nalogo rešili 1., 2. in 3. nalogo na strani 69.</p> <p>Učencem razdelim kratek vprašalnik. (Priloga 3)</p>	<p>Označijo si naloge, ki jih bodo rešili za domačo nalogo.</p> <p>Rešijo kratek vprašalnik.</p>

Priloga 1

Priloga 2

Igra štiri v vrsto

Pripomočki:

- igralna plošča
- igralna kocka
- žetoni za pokrivanje polj

Navodila za igro:

Igra se igra v paru ali v trojici. Vsi igralci vržejo kocko. Tisti z višjim številom pik na kocki začne igro in še enkrat vrže kocko. Pogleda število pik na kocki in na igralni plošči pod številom pik izbere enega od prostorov, ki jih ima na voljo. Izbrano besedo zamenja z ustrežno besedo z nasprotnim pomenom. Če besedo ustrežno zamenja, lahko pokrije polje z žetonom. Če ne pove ustrezne besede, polja ne pokrije in je na vrsti naslednji igralec. Prvi, ki pokrije 4 polja v vrsti ali stolpcu, je zmagovalec.

Učni cilj:

- navajajo besede z nasprotnim pomenom

Priloga 3

1. Ali ti je bila vseč igra *štiri v vrsto*?

DA

NE

Zakaj?

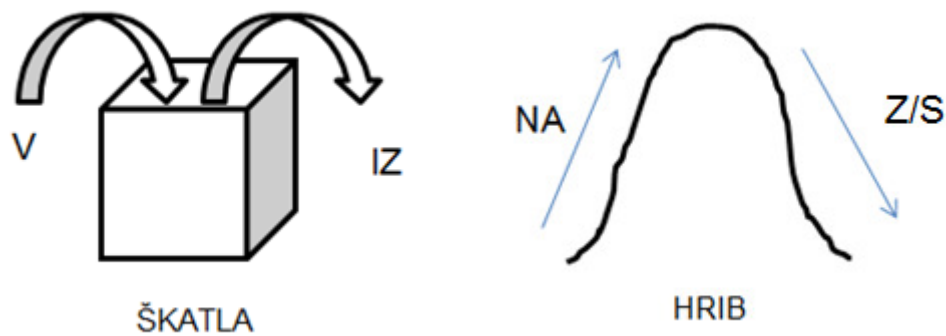
UČNA PRIPRAVA ZA SLOVENŠČINO – JEZIKOVNI POUK

Študentka: Urška Štamcar	Učni predmet: slovenščina
Šola: OŠ Toneta Pavčka	Razred: 3. b
Mentorica na OŠ: Renata Fink Husić	Datum: 16. 5. 2016
Profesorica s PeF: dr. Marja Bešter Turk	Zap. št. ure: /
Učna tema: razvijanje skladišne in pravopisne zmožnosti	
Učna enota: Vzpon na Storžič	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna učna oblika, skupinska učna oblika	
Učne metode: pogovor, razlaga, metoda pisnih del, didaktična igra	
Operativni učni cilji: 1. opazujejo bitja/predmete (na sliki), sprašujejo po njihovem položaju oziroma premikanju s pravilnim vprašalnim prislovom ter izražajo njihov položaj s pravilnim predlogom in pravilno sklonsko obliko samostalnika za njim 2. spoznavajo, usvajajo in utrjujejo ločeno pisanje predloga in naslednje besede	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: igra <i>kolo sreče</i>	
Literatura: – Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i> . Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. – http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf (pridobljeno 14. 5. 2016).	
Viri: – Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i> . Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.	

	<u>Učne oblike</u> , učna sredstva	Učiteljica	Učenci
Uvodni del 7 min.	<u>Frontalna oblika</u> <u>Frontalna oblika</u>	<p>Preverimo domačo nalogo. Usmerjala bom preverjanje rešitev, učenci pa bodo govorili rešitve. Učencem naročim, da naj si v paru oz. trojici zamenjajo zvezke in vzamejo rdeč kemični svinčnik oz. barvico. Učenci bodo drug drugemu pregledovali naloge in jih po potrebi popravili.</p> <p>Učencem naročim, da naj na mizo pripravijo zvezek in peresnico. Dajem jim naslednja navodila: »Vstani s stola.« »Položi zvezek na stol.« »Iz peresnice vzemi radirko in jo daj na mizo.« »Vzemi zvezek s stola in ga daj na mizo.« »Vzemi radirko z mize in jo daj v peresnico.« »Usedi se na stol.«</p> <p>Učence vprašam, o čem mislijo, da se bomo danes pogovarjali.</p>	<p>Preverijo rešitve.</p> <p>Delajo po mojih navodilih.</p>
Osrednji del 33 min.	<u>Skupinska oblika</u> , igra KOLO SREČE	<p>Učencem povem, da se bodo igrali igro <i>kolo sreče</i>. (Priloga 1) Učence razdelim v 4 skupine in dam navodila za igro. Med igro hodim po razredu in spremljam učence. Preverjanje rešitev poteka tako, da učenec vzame kartonček ustrezne barve, glasno prebere nalogo in jo reši. Ostali učenci spremljajo in po potrebi popravijo.</p> <p>Na tablo narišem škatlo in puščico, ki je usmerjena v škatlo. Učence vprašam, kaj sem narisala in kaj predstavlja puščica. Nato narišem še puščico iz škatle ven in učence zopet vprašam, kaj pomeni ta puščica.</p>	<p>Igrajo se igro <i>kolo sreče</i>.</p> <p>Odgovarjajo na vprašanja.</p>

		<p>Nato narišem hrib in puščico navzgor ter učence vprašam, kaj sem narisala in kaj predstavlja puščica. Nato narišem še puščico navzdol in jih zopet vprašam, kaj predstavlja ta puščica.</p> <p>Pod slike napišem naslednje povedi: Igračo dam <u>v</u> škatlo. Igračo vzamem <u>iz</u> škatle. Grem <u>na</u> hrib. Grem <u>s</u> hriba. Grem <u>na</u> goro. Prihajam <u>z</u> gore.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo zvezek za slovenščino in napišejo naslov: V – IZ, NA – Z ALI S.</p> <p>Učence vprašam, ali poznajo še kakšno poved, ko uporabimo besede na – z/s ali v – iz.</p> <p>Učencem naročim, da naj v zvezek napišejo svoje primere.</p> <p>Nato napišem še naslednje primere. Jaz napišem vprašanje in odgovor brez predlogov. Učenci prepisejo povedi v zvezek in napišejo tudi predloge. Kje je bila žoga? Žoga je bila <u>na</u> stolu. Od kod se je skotalila žoga? Žoga se je skotalila <u>s</u> stola. Kje so oblačila? Oblačila so <u>v</u> omari. Od kod vzamem majico? Majico vzamem <u>iz</u> omare.</p>	<p>Odprejo zvezek za slovenščino in napišejo naslov. Prerišejo sliko in prepisejo besede s table.</p> <p>Povedo primere.</p> <p>Zapišejo primere.</p>
<p>Zaključni del</p> <p>5 min.</p>	<p><u>Frontalna oblika</u></p>	<p>Učencem povem, da bodo za domačo nalogo rešili 1., 2. in 3. nalogo na straneh 72 in 73.</p> <p>Učencem razdelim kratek vprašalnik. (Priloga 2)</p>	<p>Označijo si naloge, ki jih bodo rešili za domačo nalogo.</p> <p>Rešijo kratek vprašalnik.</p>

TABELSKA SLIKA

Igračo dam v škatlo. Igračo vzamem iz škatle.

Grem na hrib. Grem s hriba.

Grem na goro. Prihajam z gore.

Kje je bila žoga? Žoga je bila na stolu.

Od kod se je skotalila žoga? Žoga se je skotalila s stola.

Kje so oblačila? Oblačila so v omari.

Od kod vzamem majico? Majico vzamem iz omare.

Priloga 1

Igra kolo sreče

Pripomočki:

- kolo sreče
- kartončki z nalogami
- preglednica za vpisovanje točk

Navodila za igro:

Vsak igralec dobi preglednico za vpisovanje točk. Igralec zavrti kolo sreče. Če se »kazalec« ustavi na modrem polju, igralec vzame moder kartonček in reši nalogo, če pa se ustavi na rdečem polju, vzame rdeč kartonček in reši nalogo. Če se kazalec ustavi na polju »Zavrti še

enkrat«, igralec to stori, dokler se kazalec na ustavi na modrem ali rdečem polju. Če igralec pravilno reši nalogo, dobi 1 točko, če jo reši napačno, pa 0 točk. Točke vpisujemo v preglednico. Vsak igralec reši 10 nalog. Zmaga tisti, ki zbere največ točk.

Pomen barv na kolesu sreče:

Dopolni poved z besedo **v** ali **iz**.

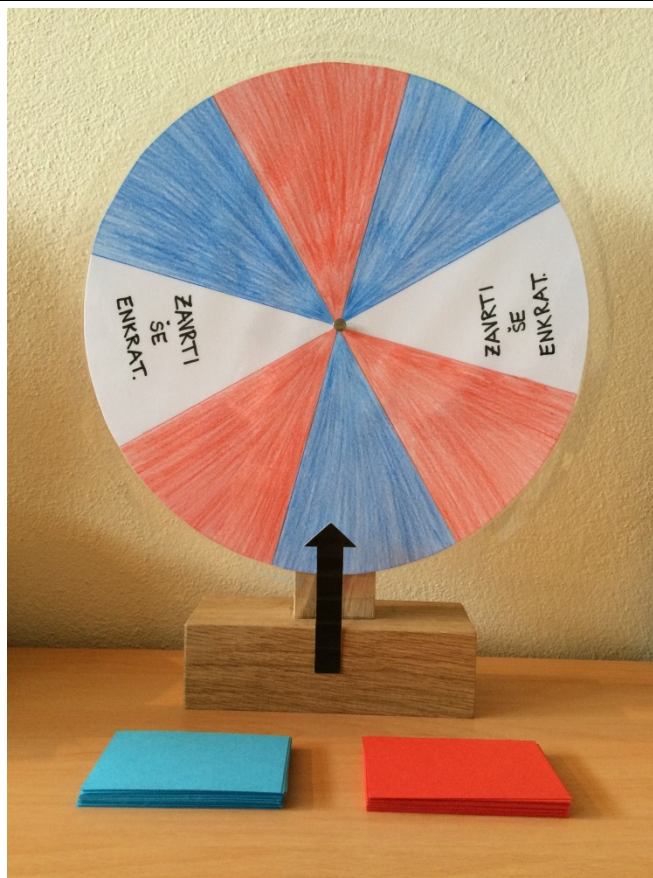
Dopolni poved z besedo **na** ali **z/s**.

Preglednica za vpisovanje točk

NALOGA	ŠTEVILO TOČK
1. naloga	
2. naloga	
3. naloga	
4. naloga	
5. naloga	
6. naloga	
7. naloga	
8. naloga	
9. naloga	
10. naloga	

Učni cilj:

- ločeno pisanje predloga in naslednje besede

Priloga 2

1. Ali ti je bila vseč igra *kolo sreče*?

DA

NE

Zakaj?

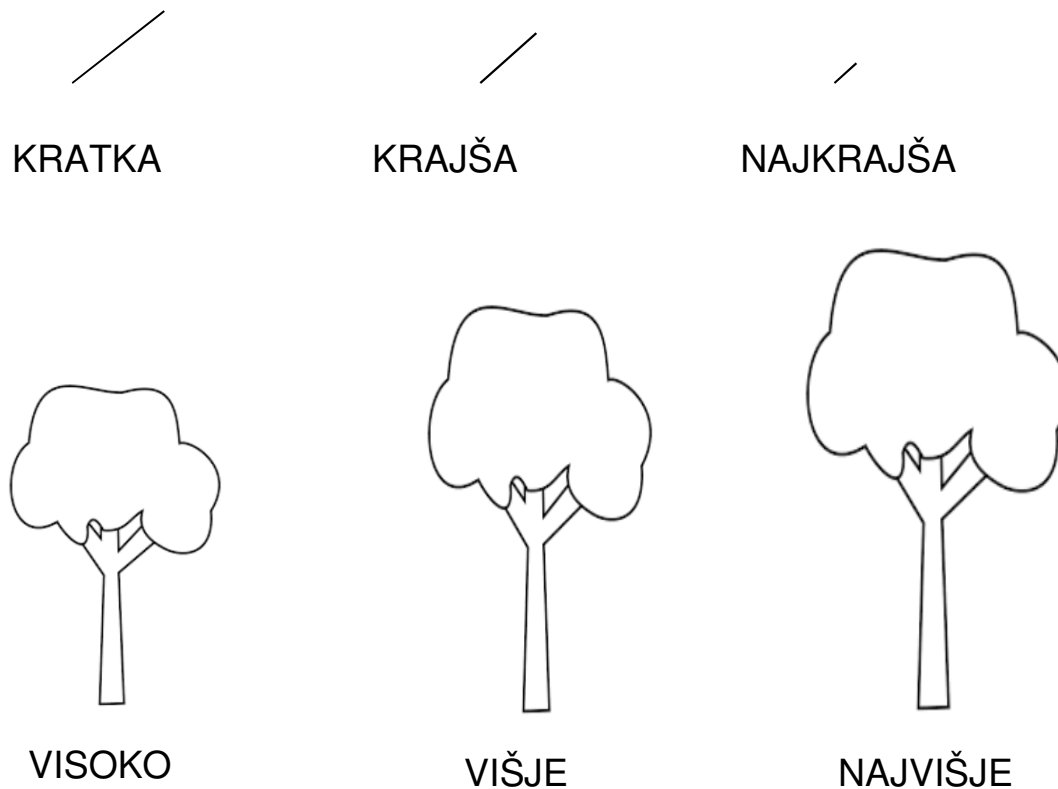
UČNA PRIPRAVA ZA SLOVENŠČINO – JEZIKOVNI POUK

Študentka: Urška Štamcar	Učni predmet: slovenščina
Šola: OŠ Toneta Pavčka	Razred: 3. b
Mentorica na OŠ: Renata Fink Husić	Datum: 17. 5. 2016
Profesorica s PeF: dr. Marja Bešter Turk	Zap. št. ure: /
Učna tema: razvijanje skladske zmožnosti	
Učna enota: Stopnjevanje pridevnikov	
Prevladujoči tip ure: obravnava nove snovi	
Učne oblike: frontalna učna oblika, delo v paru	
Učne metode: pogovor, razlaga, metoda pisnih del, didaktična igra	
Operativni učni cilji: 1. opazujejo bitja/predmete (na sliki), določajo stopnjo lastnosti ter njeno izražanje z obrazilno stopnjevanimi pridevniki	
Prostor: matična učilnica	
Medpredmetne povezave: /	
Učna sredstva: slike predmetov/bitij, igra <i>črni kos</i>	
Literatura: – Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i> . Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett. – http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/podrocje/os/devetletka/predmeti_obvezni/Slovenscina_obvezni.pdf (pridobljeno 16. 5. 2016).	
Viri: – Kramarič, M., idr. (2013). <i>Lili in Bine 3</i> . Medpredmetni delovni zvezek v tretjem razredu osnovne šole. Ljubljana: Rokus Klett.	

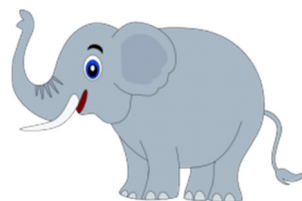
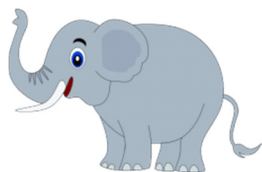
	<u>Učne oblike</u> , učna sredstva	Učiteljica	Učenci
Uvodni del 7 min.	<u>Frontalna oblika</u> <u>Frontalna oblika</u> , slike predmetov/bitij	Preverimo domačo nalogo. Usmerjala bom preverjanje rešitev, učenci pa bodo govorili rešitve. Učencem naročim, da naj si v paru oz. trojici zamenjajo zvezke in vzamejo rdeč kemični svinčnik oz. barvico. Učenci bodo drug drugemu pregledovali naloge in jih po potrebi popravili. Na tablo postopoma pritrdim slike. Najprej na tablo pritrdim 3 slike slonov. Učence spodbudim, da naj opazujejo in primerjajo slike med sabo. Učence vprašam, kakšen je slon na prvi sliki, kakšen na drugi in kakšen na tretji. Nato dam na tablo slike dekleta z različno dolgimi lasmi in učence vprašam, kaj opazijo oz. jih vprašam, kakšne lase ima dekleta. Nato dam na tablo še slike različno ozkih cest in učence zopet vprašam, kaj opazijo. (Priloga 1) Učence vprašam, o čem mislijo, da se bomo danes pogovarjali.	Preverijo rešitve. Odgovarjajo na vprašanja. Odgovorijo.
Osrednji del 33 min.	<u>Delo v paru</u> , igra ČRNI KOS <u>Frontalna oblika</u>	Učencem povem, da se bodo igrali igro <i>črni kos</i> . (Priloga 2) Učence razdelim v pare oz. trojice in dam navodila za igro. Med igro hodim po razredu in spremljam učence. Preverjanje rešitev poteka tako, da na koncu učenci v paru ali trojici skupaj preverijo, ali je vsak učenec zbral ustrezne trojice. Po končani igri se pogovorimo o trojicah, ki so jih učenci zbirali. Učence vprašam, katere besede so tvorile trojico. Na tablo narišem 3 različno dolge črte. Učence vprašam,	Se igrajo igro <i>črni kos</i> . Odgovarjajo. Odgovarjajo.

		<p>kakšne črte sem narisala. Pod črte napišem kratka, krajša, najkrajša.</p> <p>Nato narišem še 3 različno visoka drevesa. Učence vprašam, kakšna drevesa sem narisala. Pod drevesa napišem visoko, višje, najvišje.</p> <p>Učence vprašam, ali poznajo še kakšno tako primerjanje.</p> <p>Nato še jaz povem nekaj pridevnikov, ki jih učenci stopnjujejo.</p> <p>Učence vprašam, kako bi stopnjevali besedo dober.</p> <p>Učencem naročim, da naj odprejo zvezek za slovenščino in napišejo naslov: Stopnjujemo.</p> <p>Učencem naročim, da naj vsak zapiše vsaj tri primere stopnjevanja pridevnika. Ko jih napišejo, jih preberejo. Ostali učenci pozorno poslušajo in povedo, če je stopnjevanje ustrezno.</p> <p>Zapišemo še primere, ki so bili uporabljeni v igri. Besede pišem na tablo, učenci pa v zvezke.</p>	<p>Povedo primere.</p> <p>Stopnjujejo.</p> <p>Odprejo zvezek za slovenščino in napišejo naslov. Prerišejo slike in prepišejo besede s table.</p> <p>Pišejo besede v zvezke.</p>
<p>Zaključni del</p> <p>5 min.</p>	<p><u>Frontalna oblika</u></p>	<p>Vsakemu učencu povem en pridevnik in ta ga stopnjuje.</p> <p>Učencem razdelim kratek vprašalnik. (Priloga 3)</p>	<p>Stopnjujejo pridevnike.</p> <p>Rešijo kratek vprašalnik.</p>

TABELSKA SLIKA

Priloga 1

Priloga 2

Igra črni kos

Pripomočki:

- karte (19 ali 28; 6 x 3 in Črni kos, 9 x 3 in Črni kos)

Navodila za igro:

Igro igrajo 2 ali 3 igralci. Karte dobro premešamo in jih razdelimo med igralce. Če dobi igralec 3 karte (trojico), jih lahko odloži na stran. Igralec, ki ima v rokah največ kart, obrne karte proti igralcu na svoji levi, tako da le-ta vidi hrbtno stran kart. Izvleče eno karto in v

svojem kupu kart preveri, ali ima trojico. Če ima trojico, lahko karte odloži na mizo. Igra se nadaljuje v smeri urnega kazalca. Igra poteka, dokler enemu izmed igralcev ne ostane v roki samo ena karta, in sicer karta Črni kos. Zmagovalec je tisti, ki zbere največ trojic.

Učni cilj:

- določajo stopnjo lastnosti in njeno izražanje z obrazilno stopnjevanimi pridevniki

Priloga 3

1. Ali ti je bila všeč igra *črni kos*?

DA

NE

Zakaj?

Priloga 2: Preizkus znanja

PREIZKUS ZNANJA

Razred: _____

1. Napiši tri besede z ožjim pomenom.

Sadje: _____

Poklic: _____

Mesec: _____

2. V vsaki vrsti je ena beseda odveč. Prečrtaj jo.

kitara	hiša	harmonika	klavir
zvezek	radirka	svinčnik	krilo
pes	kokoš	medved	mačka

3. Poveži dvojice besed z enakim pomenom.

roža	ogledalo
steza	stavba
zgradba	stara mama
dedek	cvetlica
babica	pot
zrcalo	stari oče

4. Pripisi besedo z nasprotnim pomenom.

natančen	_____	tiho	_____
veselje	_____	izstopiti	_____
široko	_____	lačen	_____

5. Tvorijo po zgledu.

sok iz marelic	marelični sok
juha iz gob	
sladoled iz jagod	
okno iz lesa	
marmelada iz marelic	
olje iz buč	
jogurt iz borovnic	

6. Vstavi besede v, na, iz, z ali s.

Knjiga je _____ predalu. Ana bo vzela knjigo _____ predala.

Nahrbtnik sem položila _____ klop. Padel je _____ klopi na tla.

Mačka je bila _____ drevesu. Mačka je skočila _____ drevesa.

Igrače so _____ omari. Katja bo vzela igrače _____ omare.

Anja je obesila plašč _____ obešalnik. Zjutraj je plašč vzela _____ obešalnika.

Mojca je zložila sadje _____ košaro. Ena hruška je padla _____ košare.

7. Dopolni.

lep	lepši	najlepši
majhen		
	temnejši	
		najkrajši
star		
		najhitrejši
	težji	

Priloga 4: Intervju

INTERVJU z učiteljico

1. Ali pri pouku raznih predmetov uporabljate didaktične igre?

*Če odgovori NE, vprašam:
Zakaj ne?*

Nato končam pogovor.

Če odgovori DA, sprašujem naprej:

- Predvsem pri katerem predmetu uporabljate DI?
- Ali lahko navedete kakšno temo pri določenem predmetu, pri kateri ste uporabili DI?
- Predvsem v katerem delu učne ure uporabljate DI?
- Predvsem v katerih etapah učnega procesa uporabljate DI?
- Kako pogosto uporabljate DI pri pouku?
- S katerim namenom se odločate za uporabo DI pri pouku?
- Kako Vaši učenci sprejemajo DI pri pouku?
- Katere so po Vaših izkušnjah prednosti in pomanjkljivosti uporabe DI?

2. *Če je že prej odgovorila, da DI uporablja pri slovenščini (jezikovni pouk) in je že pri prejšnjem vprašanju govorila o DI pri tem predmetu, končamo pogovor.*

Če pa je prej govorila o drugih predmetih, zdaj preidemo na vprašanja o DI pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina.

Ali uporabljate DI tudi pri jezikovnem pouku predmeta slovenščina?

Če odgovori DA, sprašujemo naprej:

- Ali lahko navedete kakšno temo pri določenem predmetu, pri kateri ste uporabili DI?
- Predvsem v katerem delu učne ure uporabljate DI?
- Predvsem v katerih etapah učnega procesa uporabljate DI?
- Kako pogosto uporabljate DI pri jezikovnem pouku?
- S katerim namenom se odločate za uporabo DI pri jezikovnem pouku?
- Kako Vaši učenci sprejemajo DI pri jezikovnem pouku?
- Katere so po Vaših izkušnjah prednosti in pomanjkljivosti uporabe DI pri jezikovnem pouku?

3. Ali lahko navedete kakšno DI, ki ste jo uporabili pri jezikovnem pouku pri predmetu slovenščina?

4. Ali DI pri jezikovnem pouku pripravljate sami ali si pomagate s strokovno literaturo?